

CENTRUL NAȚIONAL PENTRU PROTECȚIA DATELOR
CU CARACTER PERSONAL AL REPUBLICII MOLDOVA

RAPORT DE ACTIVITATE PENTRU ANUL 2022

CUPRINS

CUVÂNT DE SALUT.....3

PREZENTARE GENERALĂ4

CAPITOLUL I

EXAMINAREA PLÂNGERILOR ȘI ALTOR
ADRESĂRI5

CAPITOLUL II

ACTIVITATEA DE CONTROL.....9

CAPITOLUL III

ACTIVITATEA DE REPREZENTARE ÎN
INSTANȚELE DE JUDECATĂ.....14

CAPITOLUL IV

EXEMPLE DE SPEȚE EXAMINATE
ÎN ANUL 202220

CAPITOLUL V

RECOMANDĂRI ȘI OPINII ALE CNPDCP27

CAPITOLUL VI

**ACTIVITATEA DE SUPRAVEGHERE A
PRELUCRĂRII DE DATE CU CARACTER
PERSONAL39**

CAPITOLUL VII

**AVIZAREA ȘI ELABORAREA PROIECTELOR
DE ACTE NORMATIVE47**

CAPITOLUL VIII

COOPERAREA INTERNAȚIONALĂ59

CAPITOLUL IX

ACTIVITĂȚI DE SENSIBILIZARE ȘI INSTRUIRE67

CAPITOLUL X

ACTIVITATEA MANAGERIALĂ A CNPDCP72

**PROBLEME ȘI OBIECTIVE ÎN ACTIVITATEA
CNPDCP79**

CUVÂNT DE SALUT

„Orice persoană are dreptul la protecția datelor cu caracter personal care o privesc. Asemenea date trebuie tratate în mod corect, în scopurile precizate și pe baza consimțământului persoanei interesate sau în temeiul unui alt motiv legitim prevăzut de lege. Orice persoană are dreptul de acces la datele colectate care o privesc, precum și dreptul de a obține rectificarea acestora”.

Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene

Dragi cititori,

Existența unor norme stricte de protecție a datelor cu caracter personal și aplicarea lor rigidă sunt esențiale pentru a garanta dreptul la protecția datelor cu caracter personal. Ele sunt, de asemenea, o componentă importantă a unei economii din ce în ce mai mult bazate pe date. Transformarea digitală, pe de o parte, oferă tot mai multe oportunități de dezvoltare economică rapidă și inovatoare, pe de altă parte - aduce noi provocări și riscuri pentru persoane. Progresul tehnologic, prelucrarea centralizată/automatizată a unui volum mare de date și interconectarea dispozitivelor digitale, permit colectarea și utilizarea datelor cu caracter personal în moduri tot mai complexe și opace, reprezentând astfel amenințări semnificative la adresa vieții private și la protecția datelor. Aceste evoluții necesită reguli clare privind protecția datelor cu caracter personal și aplicare consecventă de către autoritățile competente.

Efectele utilizării datelor pentru generarea de profituri depășesc cu mult domeniul de aplicare a domeniilor de drept individuale. Internaționalizarea protecției datelor cu caracter personal poate fi văzută și atunci când avem în vedere creșterea utilizării volumelor mari de date sau a noilor tehnologii, cum ar fi Inteligența Artificială și serviciile cloud.

Prin urmare, protecția datelor cu caracter personal nu mai este doar o problemă a autorităților de protecție a datelor; trebuie să se regăsească pe agenda de zi cu zi, de asemenea, a legiuitorilor, a autorităților de reglementare, precum și a companiilor private și persoanelor fizice.

Scopul nostru, în calitate de autoritate de protecție a datelor cu caracter personal, este de a asigura păstrarea unui echilibru just între dreptul la protecția datelor cu caracter personal și drepturile garantate de Constituția Republicii Moldova, cum ar fi: dreptul de acces la informație, dreptul la libertatea de exprimare, dreptul la inviolabilitatea vieții intime, familiale și private etc. Totodată, domeniul protecției datelor cu caracter personal nu ar trebui să fie, în nici un caz, perceput ca fiind un impediment în realizarea drepturilor și intereselor concurente.

Reieșind din atribuțiile pe care le deține, Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal informează instituțiile și societatea despre activitatea sa, despre problemele și preocupările prioritare în domeniul protecției drepturilor persoanei și prezintă, anual, Raportul de activitate.

Prezentul raport de activitate consemnează informații și statistici confirmative în acest sens, și anume, prin exemple de spețe examinate de autoritate, prin proiecte de acte normative elaborate și avizate, prin recomandări și linii directorii elaborate, prin probleme identificate și obiective stabilite etc.

Victoria MUNTEAN

Director

PREZENTARE GENERALĂ

Anul 2022 în cifre

ADRESĂRI/PLÂNGERI

9838 documente de corespondență:

3529 intrate

4045 ieșite

1439 interne

825 petiții

ACTIVITATEA DE CONTROL

227 controale inițiate

230 decizii emise

125 decizii cu constatarea lipsei încălcării

105 decizii cu constatarea încălcării

36 decizii vizând suspendare/ștergere/încetare

125 fapte contravenționale constatate

110 procese verbale întocmite

ACTIVITATEA DE AVIZARE A PROIECTELOR DE ACTE NORMATIVE

25 proiecte de acorduri/tratate internaționale

23 proiecte de acte normative de modificare a legilor, codurilor

79 proiecte de acte normative ale Guvernului și altor autorități

ACTIVITATEA DE REPREZENTARE ÎN INSTANȚELE DE JUDECATĂ

551 ședințe de judecată:

361 în ordinea contravențională

190 în contencios administrativ

ACTIVITATEA DE PREVENIRE

84 persoane responsabile cu protecția datelor desemnate

11 consultări/consultări prealabile oferite în legătură cu evaluarea impactului asupra protecției datelor

Buget precizat 2022, mii lei

RESURSE UMANE

32 angajați, din efectivul de 45

5 concursuri desfășurate

6 persoane angajate/2 debutanți

13 persoane au demisionat

21 cursuri de instruire

ACTIVITATEA DE INSTRUIRE ȘI INFORMARE

2862 persoane instruite

38 activități de instruire

5 activități de informare

și sensibilizare

105 comunicate elaborate și publicate

CAPITOLUL I

EXAMINAREA PLÂNGERILOR
ȘI ALTOR ADRESĂRI

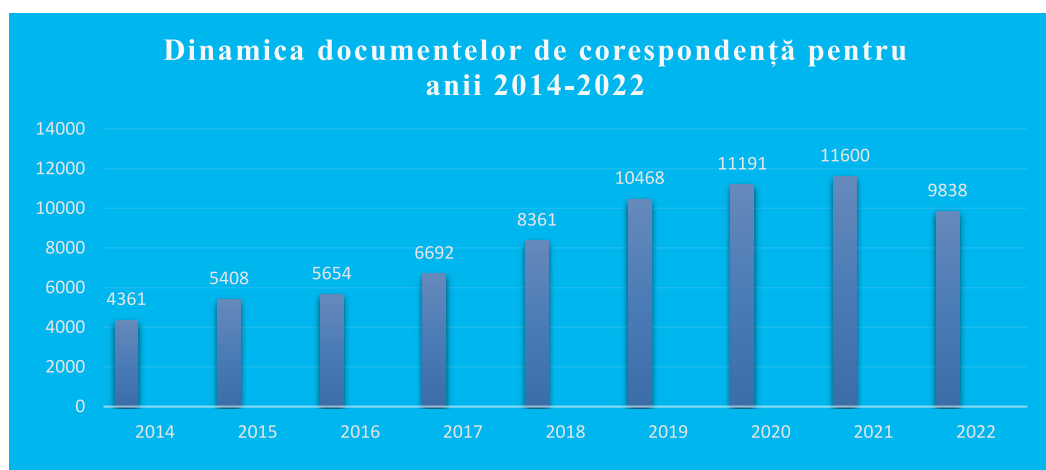
Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal al Republicii Moldova (CNPDCP) oferă informații și acordă suport consultativ subiecților de date cu caracter personal și operatorilor de date care vor să obțină informații juridice calificate despre exercitarea drepturilor lor sau asistență în vederea conformării operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal la legislația referitoare la protecția datelor, oferind în acest sens răspunsuri atât în scris prin intermediul oficiului poștal, cât și prin e-mail sau telefon.

În cursul anului 2022, CNPDCP a examinat **9838** documente de corespondență, dintre care **3529** de intrare, **4045** de ieșire și **825** petiții ale subiecților de date cu caracter personal.

Statistica comparativă a documentelor de corespondență pentru anii 2014-2022

Anul	Total corespondență	Documente intrare	Documente ieșire	Petiții	Documente interne
2014	4361	1738	1836	302	485
2015	5408	2425	2098	420	465
2016	5654	2811	2055	410	374
2017	6692	3605	2455	554	316
2018	8361	4180	3113	637	431
2019	10468	4982	4217	743	526
2020	11191	5115	4564	833	679
2021	11600	5083	4549	860	1108
2022	9838	3529	4045	825	1439

Dinamica numărului de documente de corespondență înregistrate de CNPDCP pe parcursul anilor 2014-2022 poate fi analizată în graficul anexat mai jos.

Subiectele abordate în documentele de corespondență relevă preocuparea crescută a operatorilor de date cu caracter personal în asigurarea respectării regulilor de prelucrare a datelor cu caracter personal instituite de Legea privind protecția datelor cu caracter personal și de legislația națională conexasă, în implementarea măsurilor organizatorice și tehnice necesare pentru asigurarea confidențialității și securității datelor cu caracter personal prelucrate, inclusiv în contextul evoluțiilor tehnologice rapide și globalizării care au generat noi provocări pentru protecția datelor cu caracter personal, precum și interesul subiecților de date cu caracter personal în vederea realizării în fapt a drepturilor conferite de Legea privind protecția datelor cu caracter personal și tendința ultimilor de a avea un control asupra propriilor date cu caracter personal, în special pe fondul intensificării schimbului de date cu caracter personal între actorii publici și privați, inclusiv persoane fizice, asociații și întreprinderi.

Totodată, în anul 2022 comparativ cu perioada precedentă de raportare, se constată o ușoară scădere a numărului de documente de corespondență înregistrate de CNPDCP în perioada de referință.

Acest fapt se datorează în parte modificărilor semnificative aduse Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, urmare a intrării în vigoare a Legii nr. 175/2021 privind modificarea unor acte normative, ordine în care au fost excluse atribuțiile CNPDCP ce vizau recepționarea și analiza notificărilor operatorilor de date, precum și efectuarea verificărilor prealabile a categoriilor de operațiuni de prelucrare a datelor cu caracter personal care făceau obiectul transmiterii transfrontaliere și a categoriilor de operațiuni de prelucrare a datelor cu caracter personal care prezentau riscuri speciale pentru drepturile și libertățile persoanelor, în rezultatul cărora CNPDCP autoriza sau refuza autorizarea operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal, inclusiv au fost excluse atribuțiile de ținere a Registrului de evidență al operatorilor de date cu caracter personal.

Alte circumstanțe care au influențat dinamica numărului de documente de corespondență înregistrate de CNPDCP se datorează modificărilor survenite la prevederile art. 27 din Legea privind protecția datelor cu caracter personal, în vigoare din 24 august 2020, în circumstanțele în care modificările legale prenotate au stabilit condiții de înaintare a plângerii în adresa autorității, care indică realizarea în prealabil de către subiectul de date a drepturilor prevăzute la art. 12, 13, 14, 16 și 17 ale Legii privind protecția datelor cu caracter personal. Ceea ce s-a reflectat și asupra numărului de cereri înaintate prin care subiectul de date solicita doar confirmarea faptului dacă datele sale cu caracter personal au fost sau nu accesate într-un anumit sistem informațional de stat. Astfel, urmare a modificărilor survenite subiectul de date, mai întâi, depune o cerere către operatorul de date cu caracter personal care deține acest sistem, spre exemplu către „Agenția Servicii Publice”, deținătoare a Registrului de Stat al Populației, Registrului de Stat al Transportului, Registrului de Stat a Conducătorilor Auto, Registrului Bunurilor Imobile și a registrelor Serviciului Stare Civilă. Or, prin prisma competențelor funcționale prevăzute de Legea privind protecția datelor cu caracter personal, CNPDCP nu are acces nemijlocit la datele cu caracter personal ale subiecților de date, stocate în bazele de date, și/sau în sistemele informaționale și informatice ale operatorilor de date cu caracter personal, precum și la auditul operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal în aceste baze de date și/sau sisteme informaționale.

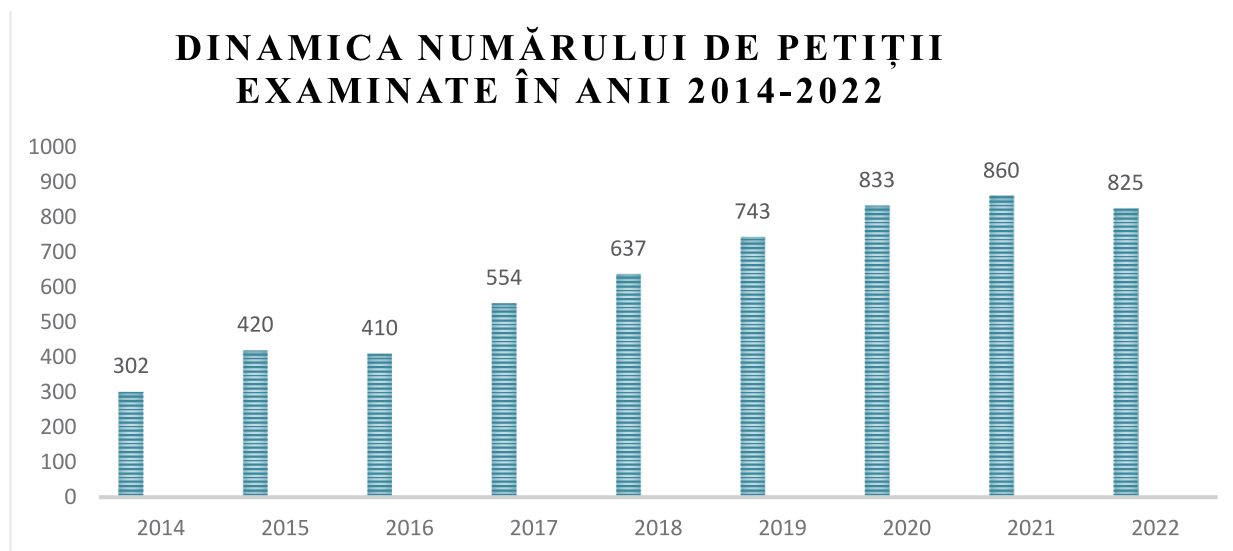
Considerentele consemnate supra explică scăderea numărului de documente înregistrate pe parcursul anului 2022, precum și au influențat semnificativ activitatea Centrului.

Activitatea de examinare a adresărilor subiecților de date cu caracter personal

În perioada de referință, în adresa CNPDCP au parvenit **825** petiții din partea persoanelor fizice – subiecți de date cu caracter personal.

Din numărul total de petiții înregistrate în perioada de raportare, în **227** cazuri au fost demarate controale privind legalitatea operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal.

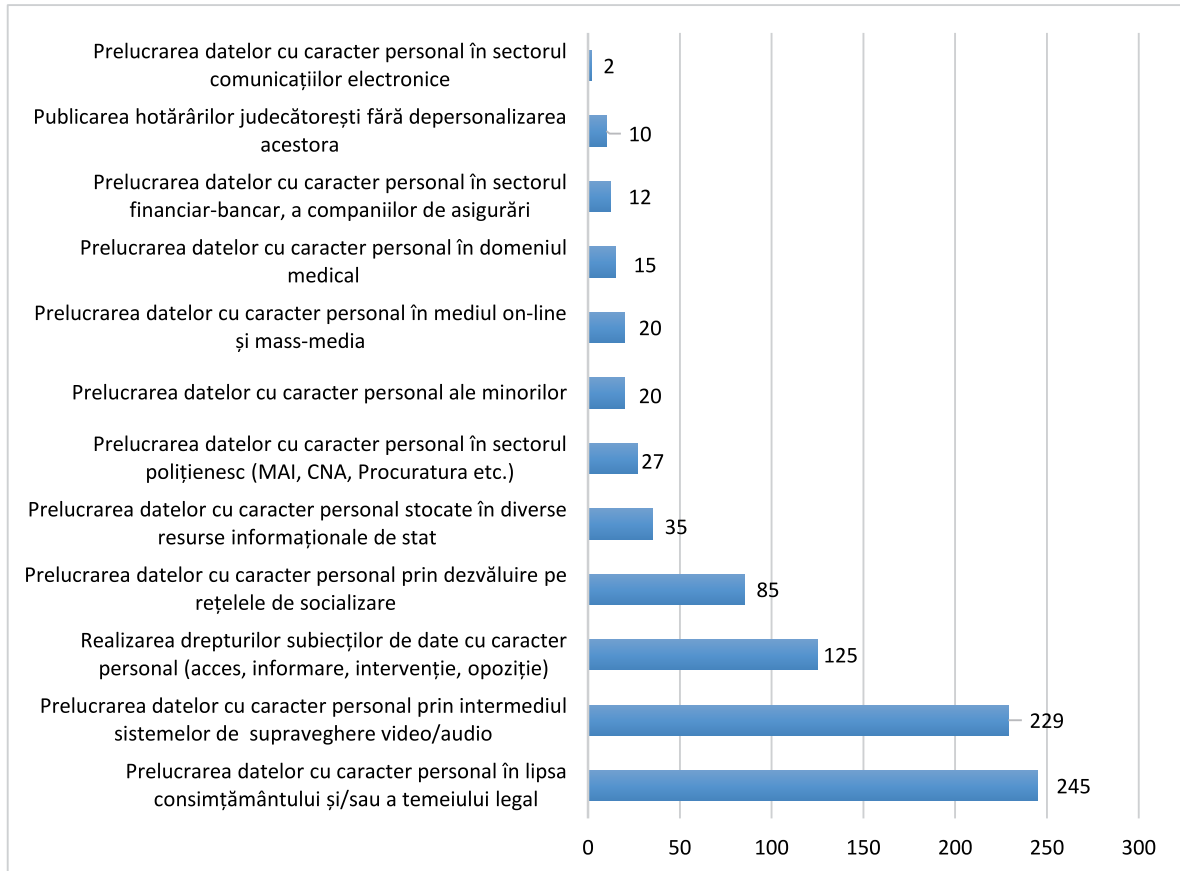

Astfel, în anul 2022, prin intermediul plângerilor transmise în adresa autorității naționale de protecție a datelor cu caracter personal au continuat să fie semnalate, în principal, aspecte referitoare la:

- ✓ Prelucrarea datelor cu caracter personal în lipsa consimțământului subiectului de date și/ sau a temeiului legal: **245** cazuri;
- ✓ Prelucrarea datelor cu caracter personal prin intermediul sistemelor de supraveghere video/audio: **229** cazuri;
- ✓ Realizarea drepturilor subiecților de date cu caracter personal (acces, informare, intervenție, opoziție): **125** adresări;
- ✓ Prelucrarea datelor cu caracter personal prin dezvăluire pe rețelele de socializare: **85** cazuri;
- ✓ Prelucrarea datelor cu caracter personal stocate în diverse resurse informaționale de stat: **35** cazuri;
- ✓ Prelucrarea datelor cu caracter personal în sectorul polițienesc (MAI, CNA, Procuratura etc.): **27** cazuri.
- ✓ Prelucrarea datelor cu caracter personal ale minorilor: **20** cazuri;
- ✓ Prelucrarea datelor cu caracter personal în mediul on-line și mass-media: **20** cazuri;
- ✓ Prelucrarea datelor cu caracter personal în domeniul medical: **15** cazuri;
- ✓ Prelucrarea datelor cu caracter personal în sectorul financiar-bancar, a companiilor de asigurări: **12** cazuri;
- ✓ Publicarea hotărârilor judecătorești fără depersonalizarea acestora: **10** cazuri;
- ✓ Prelucrarea datelor cu caracter personal în sectorul comunicațiilor electronice: **2** cazuri;

Situația generală privind plângerile aflate în examinare în anul 2022

CAPITOLUL II

ACTIVITATEA DE CONTROL

Orice persoană fizică/subiect de date cu caracter personal are dreptul la protecția adecvată a datelor sale cu caracter personal. Prelucrarea datelor cu caracter personal trebuie să fie necesară, corectă, legală și proporțională.

Datele furnizate direct sau indirect de persoanele fizice nu trebuie utilizate în alte scopuri decât în cele colectate inițial, iar ulterior, să nu fie prelucrate într-un mod incompatibil cu aceste scopuri. Aceste drepturi se aplică tuturor persoanelor, indiferent de naționalitate sau de locul de reședință. Prelucrarea datelor cu caracter personal care dezvăluie originea rasială sau etnică, opiniile politice, convingerile religioase sau filozofice, apartenența sindicală, precum și prelucrarea datelor privind sănătatea sau viața sexuală sunt permise numai cu acordul explicit al persoanei în cauză sau în condițiile prevăzute de lege.

Subiecții de date au dreptul să primească informații de la persoanele și întreprinderile care dețin o parte din datele lor cu caracter personal în diverse sisteme de evidență, cum ar fi site-urile web, baze de date, registre de stat etc., precum și să solicite rectificarea sau ștergerea datelor respective, dacă acestea sunt incomplete sau inexacte.

Orice subiect de date are dreptul de a cere anularea, în totalitate sau parțială, a oricărei decizii individuale care produce efecte juridice asupra drepturilor și libertăților sale, fiind întemeiată exclusiv pe prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal destinată să evalueze unele aspecte ale personalității sale, precum competența profesională, credibilitatea, comportamentul și altele asemenea.

Astfel, în vederea asigurării protecției drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal, autoritatea de protecție a datelor cu caracter personal rămâne a fi instituția care acordă suport subiecților de date care consideră că urmare a unei prelucrări de date cu caracter personal efectuată ilegal le-au fost încălcate drepturile și interesele garantate de Legea nr. 133/2011.

Prin urmare, și în perioada de referință CNPDCP a continuat activitatea de monitorizare și verificare a conformității prelucrării datelor cu caracter personal de către operatorii din sectorul public și privat prin efectuarea de controale pe baza plângerilor subiecților de date cu caracter personal și a autosesizărilor autorității, urmare a sesizărilor recepționate spre examinare, inclusiv din partea autorităților/instituțiilor publice.

Activitatea de control constă în verificarea legalității prelucrării datelor cu caracter personal de către operatorii de date cu caracter personal și/sau persoanele împuternicite de către aceștia, care are drept scop elucidarea tuturor circumstanțelor producerii operațiunilor de prelucrare și coroborarea acestora cu prevederile legale aferente domeniului protecției datelor cu caracter personal în vederea examinării obiective a cazului reclamat.

Problemele analizate de CNPDCP tind să devină tot mai complexe. La examinarea plângerilor CNPDCP urmează o procedură de control corespunzătoare cadrului legal prin colectarea dovezilor/informațiilor corespunzător prevederilor legii. Procedurile se bazează în mare parte pe o comunicare scrisă, care, uneori poate îngreuna în mod serios eficiența procesului de luare a deciziilor, or, se înregistrează situații când persoanele vizate pe caz nu colaborează cu autoritatea, refuzând să recepționeze demersurile acesteia sau să nu prezinte informațiile solicitate.

În mare parte a cazurilor supuse examinării, obiectivul realizării controalelor este de a stabili:

- scopul și temeiul legal al prelucrării datelor cu caracter personal;
- necesitatea și caracterul determinat al prelucrării datelor cu caracter personal;
- proporționalitatea, relevanța și actualitatea datelor prelucrate;
- respectarea drepturilor subiecților de date cu caracter personal;
- respectarea gradului de asigurare a securității și confidențialității datelor cu caracter personal prelucrate etc.

Controlul prevăzut de Legea privind protecția datelor cu caracter personal, se desfășoară de către controlorii de stat din cadrul Direcției generale supraveghere și conformitate și Direcției juridice. Dacă este necesar, în funcție de subiectul și sarcinile controlului efectuat CNPDCP poate atrage specialiști și experți din domenii care necesită cunoștințe speciale pentru participarea la procesul de verificare prealabilă și de control al legalității prelucrării datelor cu caracter personal. Activitatea de control reprezintă acțiuni de verificare a operatorilor de date cu caracter personal pentru clarificarea faptelor și circumstanțelor în legătură cu prelucrarea datelor cu caracter personal și colectarea probelor necesare pentru examinarea obiectivă a cazului reclamat.

Astfel, în perioada de referință au fost inițiate și examinate **227** materiale de control în baza plângerilor subiecților de date cu caracter personal/autosesizărilor inițiate la solicitarea persoanelor juridice/autorităților publice sau din oficiu.

Informația comparativă a activității de control, pentru perioada 2018 – 2022

Perioada pentru comparație	Numărul controalelor inițiate în baza: plângerilor/ sesizărilor, solicitărilor autorizate a transmiterii transfrontaliere	Acte de reacționare emise ca rezultat al efectuării controalelor			
		Decizii privind suspendarea operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal	Decizii privind încetarea operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal	Decizii privind distrugerea/ștergerea datelor prelucrate cu încălcarea legii	Fapte contravenționale constatate/ Procese-verbale contravenționale întocmite
Anul 2018	326	16	4	27	191/92
Anul 2019	376	26	8	24	186/105
Anul 2020	303	20	6	17	170/125
Anul 2021	243	27	2	9	148/117
Anul 2022	227	21	2	13	125/110

Analiza comparativă a datelor statistice reflectă o scădere ușoară a numărului controalelor față de anul 2021. Acest fapt se datorează modificărilor substanțiale aduse în anul 2021 la Legea privind protecția datelor cu caracter personal. În context se va sublinia că, urmare a intrării în vigoare a Legii nr. 175/2021 privind modificarea unor acte normative (Legea nr. 175/2021), au fost excluse atribuțiile organului de control vizând recepționarea și analiza notificărilor operatorilor de date, în rezultatul cărora CNPDCP autoriza sau refuza autorizarea operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal.

Respectiv, începând cu data de 10 ianuarie 2022 obligația înregistrării și notificării sistemelor de evidență către CNPDCP a fost exclusă. Totuși, operatorul de date cu caracter personal urmează să respecte în continuare regulile de prelucrare a datelor cu caracter personal reglementate de Legea nr. 133/2011, cum ar fi: condițiile/principiile de bază pentru prelucrarea datelor cu caracter personal; respectarea drepturilor subiecților de date cu caracter personal; obligația operatorilor de date cu caracter de a efectua, în anumite cazuri, înaintea prelucrării, evaluarea impactului asupra protecției datelor cu caracter personal; desemnarea persoanei responsabile cu protecția datelor.

Suplimentar, se notează că prin Legea nr. 175/2021 a fost modificat și art. 32 din Legea privind protecția datelor cu caracter personal, ordine în care, a fost exclusă atribuția CNPDCP de a examina cererile/demersurile operatorilor în vederea autorizării transferului transfrontalier de date, atribuție care prevedea realizarea controlului circumstanțelor în care urma a avea loc un transfer transfrontalier de date cu emiterea unei decizii motivate în acest sens.

Or, în condițiile expuse supra, CNPDCP nu a inițiat activități de control privind autorizarea sau refuzul autorizării operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal, inclusiv a operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal care fac obiectul transmiterii transfrontaliere de date.

Totodată, scăderea numărului controalelor față de anul 2021 se datorează inclusiv modificărilor aduse în anul 2020 a prevederilor art. 27 al Legii nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal, influențând semnificativ activitatea CNPDCP în ceea ce privește controlul asupra legalității prelucrării datelor cu caracter personal, or, modificările efectuate au stabilit condiții de înaintare a plângerii în adresa autorității, și anume, necesitatea realizării în prealabil de către subiecții de date a drepturilor prevăzute de art. 12, 13, 14, 16 și 17 ale Legii privind protecția datelor cu caracter personal, considerente din care se explică scăderea numărului controalelor inițiate în baza plângerilor subiecților de date cu caracter personal, tendință urmărită și pe parcursul anului 2022, precum și faptul că la etapa de realizare de către subiecții de date a drepturilor lor în raport cu operatorii, ultimii au soluționat/clarificat situația invocată de petenți.

În context se va menționa că art. 27 al legii prenotate reglementează expres aspecte ce vizează: termenul de examinare și soluționare a plângerilor subiecților de date, motivele prelungirii acestora, termenul de emitere a deciziei pe caz și persoana care poate să conteste acțiunile și/sau inacțiunile CNPDCP în instanța de contencios administrativ.

Este de remarcat că în perioada de referință, au fost efectuate controale asupra conformității prelucrării datelor cu caracter personal cu cerințele Legii privind protecția datelor cu caracter personal în legătură cu următoarele acțiuni deplânse de subiecții de date:

- dezvoltarea datelor cu caracter personal fără consimțământul subiecților de date;
- încălcarea principiilor și a drepturilor garantate de lege;
- prelucrarea datelor cu caracter personal prin intermediul sistemelor de supraveghere video de către persoane fizice și juridice;

- accesarea fără un temei legal a datelor cu caracter personal din sistemele informaționale de stat;
- publicarea în mediul on-line a datelor cu caracter personal etc.

În rezultat, au fost emise **230** decizii, dintre care, **125** decizii prin care a fost constatată lipsa încălcării, **105** decizii prin care a fost constatată încălcarea prevederilor legale în legătură cu prelucrarea datelor cu caracter personal. Urmare a examinării materialelor de control cu dispunerea constatării încălcării prevederilor legale din domeniul protecției datelor cu caracter personal, în funcție de gravitatea încălcării principiilor de protecție a datelor cu caracter personal la prelucrarea acestora, au fost dispuse măsuri de constrângere manifestate prin:

- Suspendarea operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal – 21 cazuri;
- Distrugerea/ștergerea datelor cu caracter personal prelucrate cu încălcarea prevederilor legale – 13 cazuri;
- Încetarea operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal – 2 cazuri.

Nu în ultimul rând este de menționat că în cazul constatării încălcărilor ca urmare a efectuării verificării legalității prelucrării datelor cu caracter personal, survin atât sancțiuni de ordin coercitiv, cât și de ordin contravențional. Astfel, decizia privind constatarea încălcării legislației în domeniul protecției datelor cu caracter personal și probele acumulate servesc drept temei pentru întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție în condițiile Codului contravențional.

Subsecvent, în raport cu prevederile art. 74¹ - 74³ din Codul contravențional, faptele contravenționale aferente domeniului protecției datelor cu caracter personal pentru care survine aplicarea sancțiunilor sunt:

- nerespectarea condițiilor de bază pentru prelucrarea, stocarea și utilizarea datelor cu caracter personal;
- încălcarea drepturilor subiectului datelor cu caracter personal de a fi informat, de acces la datele cu caracter personal, de intervenție asupra datelor cu caracter personal, de opoziție și de a nu fi supus unei decizii individuale;
- transmiterea transfrontalieră a datelor cu caracter personal cu încălcarea legislației privind protecția datelor cu caracter personal;
- refuzul de a furniza informațiile sau documentele solicitate de Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal în procesul exercitării atribuțiilor de control, prezentarea unor informații neautentice sau incomplete, precum și neprezentarea în termenul stabilit de lege a informațiilor și a documentelor solicitate;
- împiedicarea accesului personalului abilitat cu funcții de control al Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal în încăperile și pe teritoriul amplasării sistemelor de evidență a datelor cu caracter personal, la datele cu caracter personal prelucrate de operatori și/sau de persoanele împuternicite de operatori, la echipamentul de prelucrare, la programe și aplicații, la orice document sau înregistrare referitoare la prelucrarea de date cu caracter personal;
- neîndeplinirea în termenul stabilit a deciziei Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal privind repunerea în drepturi a subiectului de date cu caracter personal, inclusiv privind suspendarea sau încetarea prelucrării datelor cu caracter personal, privind blocarea, distrugerea parțială ori integrală a datelor cu caracter personal prelucrate cu încălcarea legislației în domeniul protecției datelor cu caracter personal.

Pentru faptele contravenționale descrise supra pot fi aplicate sancțiuni în formă de amendă în mărime de la 30 la 300 unități convenționale.

De menționat că soluționarea cauzelor contravenționale și aplicarea amenzilor este de competența instanței de judecată, care, potrivit Codului contravențional, odată cu recunoașterea vinovăției și aplicarea sancțiunii pecuniare, are inclusiv atribuția de a aplica sancțiune complementară sub formă de privarea de dreptul de a prelucra date cu caracter personal pe perioada de la 3 luni la 1 an.

Astfel, prin prisma calității de agent constatat în raport cu faptele statuate la art. 74¹ - 74³ Cod Contravențional aferente încălcării prevederilor legale din domeniul protecției datelor cu caracter personal, pe parcursul anului 2022 au fost întocmite **110** procese-verbale cu privire la contravenții, fiind constatate **125** fapte contravenționale, cauzele contravenționale fiind expediate spre examinare în instanța de judecată competentă, în temeiul prevederilor Codului contravențional.

Urmează a fi scos în evidență faptul că, deși din Codul contravențional în anul 2021 au fost excluse 2 norme care prevedeau sancțiuni pentru prelucrarea datelor cu caracter personal fără notificarea și/sau autorizarea organului de control în domeniul prelucrării datelor cu caracter personal, atunci când notificarea sau obținerea autorizării este obligatorie, precum și prelucrarea datelor cu caracter personal de un operator neînregistrat în modul stabilit - art. 74¹ alin. (2) și pentru nerespectarea cerințelor față de asigurarea securității datelor cu caracter personal la prelucrarea lor în cadrul sistemelor informaționale de date cu caracter personal - art. 74¹ alin. (1) (în redacția de până la intrarea în vigoare a Legii 175/2021), raportat la anul 2021, numărul proceselor-verbale contravenționale a fost redus doar cu 6%, iar numărul faptelor contravenționale s-a redus cu 15%.

Spectrul faptelor contravenționale constatate prin prisma articolelor vizate de Codul contravențional denotă că cele mai frecvente încălcări admise la prelucrarea datelor cu caracter personal s-au manifestat, după cum urmează:

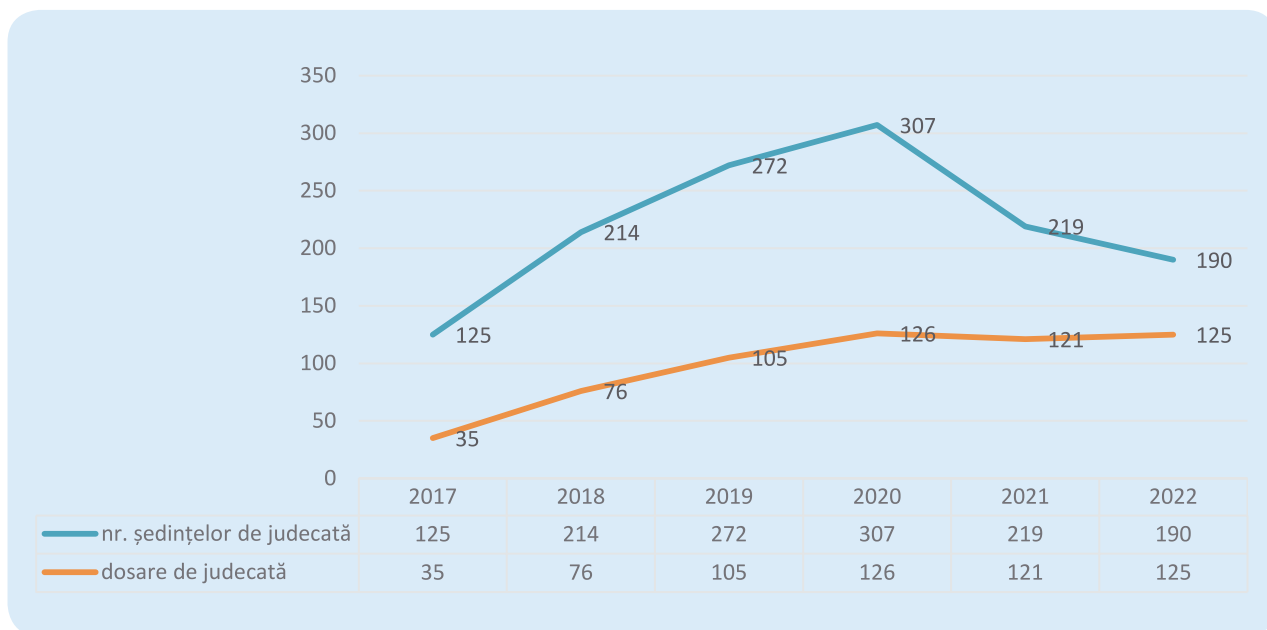
- art. 74¹ alin. (1): nerespectarea condițiilor de bază pentru prelucrarea, stocarea și utilizarea datelor cu caracter personal, cu excepția cazurilor prevăzute la alin. (5) – 92 fapte;
- art. 74¹ alin. (3): încălcarea drepturilor subiectului datelor cu caracter personal de a fi informat, de acces la datele cu caracter personal, de intervenție asupra datelor cu caracter personal, de opoziție și de a nu fi supus unei decizii individuale – 12 fapte;
- art. 74² alin. (1): refuzul de a furniza informațiile sau documentele solicitate de Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal în procesul exercitării atribuțiilor de control, prezentarea unor informații neautentice sau incomplete, precum și neprezentarea în termenul stabilit de lege a informațiilor și a documentelor solicitate – 17 fapte;
- art. 74³: neîndeplinirea în termenul stabilit a deciziei Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal privind repunerea în drepturi a subiectului de date cu caracter personal, inclusiv privind suspendarea sau încetarea prelucrării datelor cu caracter personal, privind blocarea, distrugerea parțială ori integrală a datelor cu caracter personal prelucrate cu încălcarea legislației în domeniul protecției datelor cu caracter personal - 4 fapte.

III
CAPITOLUL IIIACTIVITATEA DE REPREZENTARE ÎN
INSTANȚELE DE JUDECATĂ*În ordine de contencios administrativ*

Pe parcursul anului 2022, interesele CNPDCP au fost reprezentate în cadrul instanțelor de judecată în **125** de procese de judecată, dintre care: **118** în calitate de pârât; **7** în calitate de autoritate publică ce depune concluzii.

Prin urmare, reprezentanții CNPDCP au asigurat participarea în cadrul a **190** ședințe de judecată în ordine de contencios administrativ, întocmind **95** acte procedurale necesare pentru examinarea cât mai eficientă a cauzelor judiciare.

Totodată, remarcăm că în **7** procese de judecată CNPDCP a fost atras ca autoritate publică ce a depus concluzii, în conformitate cu prevederile art. 74 alin. (1) Cod de procedură civilă. Or, subiectul de date, în cazul în care CNPDCP prin deciziile sale a constatat anumite neconformități în legătură cu prelucrarea datelor sale cu caracter personal, își poate valorifica dreptul de acces la justiție, conferit de art. 18 din Legea privind protecția datelor cu caracter personal, în conformitate cu care orice persoană care a suferit un prejudiciu în urma unei prelucrări de date cu caracter personal efectuată ilegal sau căreia i-au fost încălcate drepturile și interesele garantate de Legea nr. 133/2011 are dreptul de a sesiza instanța de judecată pentru repararea prejudiciilor materiale și morale.

Dinamica comparativă a numărului de dosare și ședințe de judecată în ordine de contencios administrativ, în perioada 2017-2022

La fel, menționăm că pe parcursul anului 2022 a fost finalizată examinarea a **35** dosare judecătorești, în care hotărârile/deciziile instanțelor judecătorești au rămas definitive și

irevocabile, dintre care **21** hotărâri/decizii judecătorești au fost emise în favoarea CNPDCP iar **14** cazuri s-au soldat cu insucces pentru CNPDCP.

În context, reieșind din specificul aspectelor abordate în cererile de chemare în judecată, în majoritatea cazurilor obiect al examinării acțiunilor în contencios administrativ îl constituie anularea deciziilor emise în urma controalelor efectuate de CNPDCP cu privire la constatarea/lipsa încălcării principiilor de protecție a datelor cu caracter personal.

Astfel, pe lângă multiplele dosare examinate în instanța de contencios administrativ, urmează a menționa, drept exemplu, următoarele cazuri ce s-au soldat cu succes pentru Autoritatea națională de protecție a datelor cu caracter personal în anul 2022:

Speța nr. 1

Subiectul de date s-a adresat la o instituție bancară cu privire la accesarea datelor cu caracter personal prin intermediul sistemului de supraveghere video și a solicitat asigurarea dreptului de acces la înregistrările video surprinse de camerele de supraveghere, amplasate în exteriorul sediului băncii, în legătură cu faptul că în intervalul de timp precizat a fost împins și îmbrâncit de o persoană care, în opinia subiectului de date, părea a fi agent al statului în uniformă.

Ca urmare, instituția bancară a comunicat subiectului de date despre imposibilitatea de a furniza înregistrările video din motiv că informația solicitată, și anume, imaginile video surprinse de camerele de supraveghere amplasate în exteriorul sediului băncii, constituie secret bancar și implică dezvăluirea datelor cu caracter personal ale clienților băncii.

Astfel, subiectul de date a sesizat Autoritatea de protecție a datelor cu caracter personal despre încălcarea dreptului de acces la datele cu caracter personal, la care, în urma controlului efectuat de CNPDCP a emis decizia prin care a constatat încălcarea prevederilor art. 13 al Legii privind protecția datelor cu caracter personal de către instituția bancară în raport cu subiectul de date.

Prin urmare, se relevă că subiectul de date cu caracter personal, vizat de o prelucrare a datelor cu caracter personal, și-a exercitat dreptul său de acces la datele sale cu caracter personal, către instituția bancară, prelucrate prin intermediul sistemului de supraveghere video instalat la sediul băncii.

De reținut că, în pofida cadrului legal privind protecția datelor, ce consfințește drepturile subiectului de date cu caracter personal, inclusiv cel din domeniul bancar, care permite furnizarea informațiilor (imaginilor) ce conțin date cu caracter personal ce vizează doar persoana care le solicită, totuși, instituția bancară nu a asigurat dreptul de acces a subiectului la datele sale cu caracter personal prelucrate prin intermediul sistemului de supraveghere video, contrar art. 13 al Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

Ca urmare, decizia emisă de CNPDCP a fost menținută de către instanța de fond, Curtea de Apel Chișinău și Curtea Supremă de Justiție.

Speța nr. 2

La originea controlului inițiat de către CNPDCP s-au aflat acțiunile unui executor judecătoresc care a accesat și imprimat din Registrul de stat al populației (RSP), prin intermediul SIC „Acces-Web”, datele cu caracter personal ale unei persoane terțe în cadrul unei proceduri de executare.

La caz, urmare a examinării celor reclamate de subiectul de date, CNPDCP a constatat că, pentru atingerea scopului – identificarea adresei rudelor debitorului, era suficientă doar vizualizarea datelor cu caracter personal a persoanei terțe, fără imprimarea și anexarea la dosar a extrasului din RSP care conține mai multe informații decât adresa de domiciliu.

Suplimentar, Autoritatea de protecție a datelor cu caracter personal a notat că Registrul de stat al

populației este o sursă informațională ce conține un volum impunător de date cu caracter personal. Prin urmare, imprimarea și anexarea la materialele unei proceduri de executare a extrasului din RSP a unei persoane fizice – subiect de date cu caracter personal, ce nu este parte în procedura de executare, care conține un anumit volum de date cu caracter personal irelevante procedurii, precum grupa sanguină, data nașterii etc. poate avea loc în urma asigurării unui echilibru de necesitate și proporționalitate.

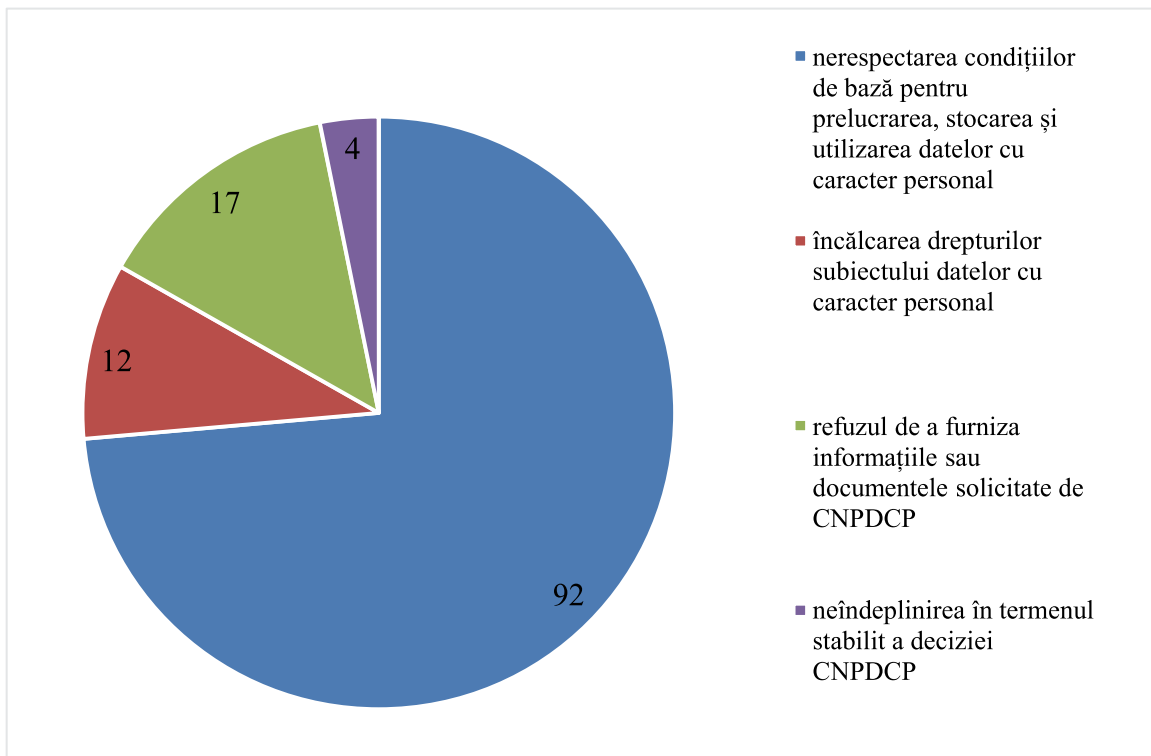
Astfel, acțiunile executorului judecătoresc au fost calificate de CNPDCP ca fiind contrare art. 4 alin. (1) lit. c) din Legea privind protecția datelor cu caracter personal.

Urmare, decizia emisă de CNPDCP a fost menținută de către instanța de fond, Curtea de Apel Chișinău și Curtea Supremă de Justiție.

În ordinea procedurii contravenționale

În baza deciziilor emise, prin care au fost constatate încălcări la prelucrarea datelor cu caracter personal, agenții constatatori ai CNPDCP, în perioada de referință, au întocmit **110** procese-verbale cu privire la contravenții, constatând **125** fapte contravenționale. În conformitate cu prevederile art. 423⁴ din Codul contravențional, procesele-verbale cu privire la contravenții întocmite au fost remise spre examinare în instanța de judecată competentă.

Spectrul faptelor contravenționale constatate

Pe parcursul anului 2022, agenții constatatori ai CNPDCP au participat la peste **361** ședințe de judecată pe cauzele contravenționale aflate în examinare atât în instanța de fond, cât și la Curtea de Apel Chișinău. Totodată, de menționat că, din totalul celor 110 procese-verbale cu privire la contravenții expediate spre examinare în instanța de judecată pe parcursul perioadei de referință, în 56 proceduri examinate CNPDCP a avut câștig de cauză, instanța de judecată recunoscând vinovăția persoanelor în privința cărora au fost întocmite procese-verbale cu

privire la contravenție, cu stabilirea sancțiunilor în formă de amendă. Suplimentar, urmează a fi menționat că alte 140 proceduri contravenționale se află pe rol, inclusiv pe marginea unora din cauzele contravenționale inițiate în anul 2021.

Considerente vizând reprezentarea în instanțele de judecată, având caracter dificultos pentru activitatea CNPDCP

➤ Urmează a fi punctat că, în perioada de referință CNPDCP a depus eforturi considerabile aferente realizării atribuțiilor de agent constator în cadrul cauzelor contravenționale, care au fost inițiate și/sau transmise în instanța de judecată spre examinare până la intrarea în vigoare a Legii nr. 175/2021, or, în circumstanțele în care normele contravenționale statuate la art. 74¹ alin. (1) din Codul contravențional au fost modificate semnificativ, iar cele de la alin. (4) din același articol în contextul modificărilor aduse la alin. (1) au fost abrogate, agenții constatori au solicitat instanței de judecată recalificarea faptelor contravenționale.

Astfel, în cazurile în care instanța a dispus încetarea procesului contravențional pornit în privința contravenientului care a săvârșit fapta prevăzută de art. 74¹ alin. (4) din Codul contravențional, pe motiv că această faptă nu mai este considerată contravenție, CNPDCP a considerat afirmațiile instanței de fond neîntemeiate, întrucât fapta comisă, prevăzută la art. 74¹ alin. (4) din Codul contravențional (până la intrarea în vigoare a noilor modificări) este în continuare condamnată prin noile prevederi ale art. 74¹ alin. (1) din Codul contravențional, fiind modificată, după cum urmează: „*Nerespectarea condițiilor de bază pentru prelucrarea, stocarea și utilizarea datelor cu caracter personal, cu excepția cazurilor prevăzute la alin. (5), se sancționează cu amendă [...]*”.

Drept urmare, elementele constitutive ale faptei prevăzute de art. 74¹ alin. (1) din Codul contravențional (în redacția actuală), sunt similare celor de la alin. (4) care a fost abrogat. Or, fapta contravențională vizată (statuată anterior la alin. (4), iar actualmente la alin. (1) din art. 74¹ din Codul contravențional) are la bază aceleași norme legale materiale, încadrându-se în prevederile articolelor prevăzute la Capitolul II al Legii nr. 133/2011, intitulat „*Condițiile de bază pentru prelucrarea, stocarea și utilizarea datelor cu caracter personal*”, același obiect, subiect, latură obiectivă/subiectivă, caracter contravențional și sancțiunea prevăzută la aceste alineate este aceeași.

Totodată, pe cazuri similare, instanțele de judecată (spre exemplu: Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana, prin hotărârea 24.12.2021 (dosarul nr. 4 – 2234/2021), Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani, prin hotărârea din 17.03.2022 (dosarul nr. 4-22009110-12-4-22012022 (4-179/2022)), s-au pronunțat asupra faptului că încetarea procesului contravențional din motivul excluderii din Codul contravențional alin. (4) al art. 74¹ este neîntemeiată, or, deși norma prevăzută în art. 74¹ alin. (4) a fost exclusă, fapta comisă este în continuare condamnată prin noile prevederi ale art. 74¹ alin. (1) din același Cod. Respectiv, acțiunile făptuitorului urmează a fi reîncadrate în alin. (1) al art. 74¹ din Codul contravențional.

Prin urmare, în cazurile în care instanța a dispus încetarea procesului contravențional pornit în privința contravenientului care a săvârșit fapta prevăzută de art. 74¹ alin. (4) din Codul contravențional, pe motiv că această faptă nu mai este considerată contravenție, agenții constatori ai CNPDCP au considerat că instanța de judecată a interpretat eronat art. 3 al Codului Contravențional, ordine în care au fost depuse peste 65 recursuri la Curtea de Apel Chișinău.

➤ Și pe parcursul anului 2022, a persistat problema stringentă care îngreunează activitatea autorității, manifestată prin **caracterul dublu, contradictoriu și echivoc vizând examinarea în instanțele de judecată a constatărilor autorității emise în urma verificării legalității prelucrării datelor cu caracter personal.**

Acest fapt se referă, în esență, la dublarea examinării în instanțele de judecată, în aceeași perioadă, a aceluiași acte și constatări emise de CNPDCP, atât în ordine de contencios administrativ, cât și în procedură contravențională. Or, în rezultatul examinării materialelor de control privind legalitatea prelucrării datelor cu caracter personal, în ordinea statuată de art. 27 alin. (3) al Legii privind protecția datelor cu caracter personal, [...] decizia emisă de CNPDCP privind constatarea încălcării legislației în domeniul protecției datelor cu caracter personal și probele acumulate servesc drept temei pentru întocmirea procesului-verbal cu privire la contravenție, în condițiile Codului contravențional.

Astfel, decizia prin care se constată încălcarea normelor legale din domeniul protecției datelor cu caracter personal este pasibilă a fi contestată în ordine de contencios administrativ.

Totodată, în conformitate cu prevederile art. 423⁴ alin. (4) din Codul contravențional, în rezultatul constatării încălcărilor comise la prelucrarea datelor cu caracter personal, CNPDCP întocmește procese-verbale cu privire la contravenție și le expediază spre examinare instanței de judecată competentă să soluționeze cauzele, prin recunoașterea vinovăției și aplicarea sancțiunii pecuniare, cu posibilitatea de a aplica sub formă de sancțiune complementară privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 3 luni la 1 an.

Prin urmare, pentru comiterea aceleiași fapte/încălcări, operatorul de date cu caracter personal este supus răspunderii/sancționării de 2 ori, circumstanțe ce contravin principiilor de individualizare și atragere la răspundere a persoanei.

În special este de menționat faptul că, potrivit practicii în acest sens, se constată situații, în care pentru aceeași faptă, în ordine contravențională, operatorul este recunoscut vinovat de către instanța de judecată, iar în ordine de contencios administrativ, același operator este declarat de instanța de judecată ca fiind nevinovat, cu anularea deciziei CNPDCP sau viceversa. Or, este cu atât mai bizară situația descrisă, ținând cont de faptul că în cazul ambelor spețe (adică și în procedura contravențională, și în procedura de contencios administrativ) la bază există una și aceeași decizie de constatare a încălcării comise la prelucrarea datelor cu caracter personal.

În acest context, **existența unor astfel de proceduri contradictorii au dus, în unele cazuri, la determinarea ineficienței acțiunilor întreprinse de CNPDCP pentru a contracara prelucrările neconforme de date și a preveni săvârșirea altor încălcări ce vizează dreptul la inviolabilitatea vieții intime, familiale și private a subiecților de date cu caracter personal.**

Or, circumstanțele descrise sunt și mai dezolante și dezarmante pentru Autoritatea națională de control a prelucrării datelor cu caracter personal, ținând cont de numărul angajaților subdiviziunilor de resort ale CNPDCP care este absolut infim în raport cu volumul și specificul de muncă al acestora.

➤ Un alt aspect aferent activității de reprezentare a CNPDCP în instanțele de judecată în ordinea contenciosului administrativ, care în ultimii ani a marcat negativ activitatea autorității, a vizat **situația confuză legată de aplicabilitatea normelor în materie de contencios administrativ la respectarea procedurii prealabile.**

Și în continuare, de către instanța de fond au fost emise mai multe încheieri, prin care cererile de chemare în judecată înaintate împotriva deciziilor emise de CNPDCP în baza art. 27 al Legii 133/2011, au fost declarate ca fiind inadmisibile pe motiv că reclamanții nu au respectat procedura prealabilă, făcându-se trimitere la art. 208 din Codul administrativ. Încheierile în cauză au fost contestate atât de către CNPDCP cât și de reclamanți, o parte din ele fiind menținute de către Curtea de Apel Chișinău, devenind definitive și irevocabile.

Potrivit art. 27 alin. (5) al Legii 133/2011 (în redacția veche) *operatorul, persoana împuternicită de către acesta sau subiectul datelor cu caracter personal putea contesta acțiunile, inacțiunile și*

decizia Centrului în instanța de contencios administrativ. Astfel, Legea prevedea expres adresarea în instanța de judecată, fără a fi necesară efectuarea procedurii prealabile, dispoziții care vin în acord cu prevederile art. 163 lit. c) din Codul administrativ. Or, această procedură a fost concepută ca o cale, ce oferă posibilitatea de a obține mai rapid rezolvarea diferendului prin recunoașterea dreptului sau interesului legitim vătămat.

În acest sens, urmează a fi menționat faptul că, la 29 decembrie 2021, CSJ a publicat *Nota informativă privind practica judiciară de soluționare a chestiunii ce vizează respectarea procedurii prealabile, în acțiunile de contencios administrativ*, emisă în scop de a stabili care este situația de fapt și de drept la compartimentul practicii judiciare și dacă instanțele de judecată aplică corect și uniform legislația cu privire la respectarea procedurii prealabile, în acțiunile de contencios administrativ.

Rezultatele generalizării studiului efectuat de CSJ au atestat faptul că, în toate cazurile, atunci când normele legislative speciale derogatorii nu prevăd procedura prealabilă, ***instanțele ierarhic inferioare incorect declară acțiunile inadmisibile, în virtutea art. 207 alin. (2) lit. f) din Codul administrativ, din motiv că nu sunt întrunite condițiile specificate la art. 208 Cod administrativ.***

Potrivit informațiilor sistematizate și prezentate în Nota informativă privind practica judiciară de soluționare a chestiunii ce vizează respectarea procedurii prealabile în acțiunile de contencios administrativ, ***CSJ a concluzionat expres și fără echivoc că Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal face parte din legile conexe Codului administrativ, care nu reglementează procedura prealabilă.***

Astfel, raționamentele explicative reliefate în nota CSJ au ***demonstrat legalitatea și temeinicia acțiunilor CNPDCP în partea ce ține de indicarea procedurii cu privire la exercitarea căii de contestare a deciziilor emise.***

Totuși, în pofida celor prezentate în Nota informativă a CSJ, în continuare, pe parcursul anului 2022, s-a menținut situația confuză și echivocă legată de aplicabilitatea normelor în materie de contencios administrativ, dat fiind că părerile instanței de judecată s-au împărțit, fiind cazuri când instanța de judecată examina legalitatea actelor administrative emise de CNPDCP fără respectarea procedurii prealabile și cazuri, în care instanța indica asupra obligativității respectării procedurii prealabile.

Circumstanțele reliefate indică vădit poziția duală a instanțelor de judecată în raport cu subiectul abordat, ceea ce cu certitudine a pus în dificultate activitatea CNPDCP în partea ce viza indicarea corectă a căii de atac a actelor administrative emise. ***Astfel, nefiind de acord cu calea indicată de instanța de judecată și, în special în vederea neadmiterii încălcării dreptului la apărare a persoanelor vizate, CNPDCP a depus recursuri împotriva încheierilor instanțelor de judecată.***

Situația înregistrată s-a soluționat odată cu intrarea în vigoare la 05 septembrie 2022 a Legii nr. 155/2022 privind modificarea unor acte normative, care a venit cu modificări la un șir de acte normative, stabilind clar procedura de înaintare a acțiunii în contencios administrativ.

Astfel, legea prenotată a venit cu modificări și la art. 27 alin. (5) din Legea nr. 133/2011, în conformitate cu care *operatorul, persoana împuternicită de către acesta sau subiectul datelor cu caracter personal pot contesta acțiunile, inacțiunile și decizia Centrului direct în instanța de judecată, în conformitate cu prevederile Codului administrativ, fără respectarea procedurii prealabile.*

CAPITOLUL IV

EXEMPLE DE SPEȚE EXAMINATE
ÎN ANUL 2022

Periodic, CNPDCP informează societatea despre problemele și iregularitățile determinate în cadrul activității desfășurate de operatorii de date cu caracter personal în legătură cu prelucrarea datelor cu caracter personal.

În acest sens, autoritatea prezintă, inclusiv prin intermediul raportului anual de activitate cazuri semnificative și problematice identificate în cadrul controalelor efectuate asupra conformității prelucrării datelor cu caracter personal. Astfel, printre spețele examinate de CNPDCP în anul 2022, au fost următoarele:

Prelucrarea neconformă a datelor cu caracter personal, materializată prin accesarea/consultarea resurselor informaționale de stat

- În adresa CNPDCP a parvenit plângerea unui subiect de date cu caracter personal, care a solicitat verificarea legalității operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal ce-l vizează, efectuate de către 8 (opt) entități, manifestate prin accesarea datelor sale cu caracter personal stocate în mai multe sisteme de evidență automatizate: Registrul de stat al populației (RSP), Registrul de stat al transporturilor (RST), Registrul bunurilor imobile (RBI) etc., fiind identificate în jur de peste 400 accesări. Totodată, petentul a deplâns și nerealizarea de către operatori a dreptului de acces la datele cu caracter personal. În aceste circumstanțe, CNPDCP a inițiat controlul legalității operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal ce vizau subiectul de date, pe fiecare operator în parte.

În rezultatul investigațiilor, în privința a trei operatori de date CNPDCP a constatat că ultimii au prelucrat datele cu caracter personal ale subiectului de date cu respectarea cerințelor Legii nr.133/2011, pe când în privința a cinci operatori de date a constatat încălcarea prevederilor legii, în circumstanțele în care operatorii de date nu au putut justifica scopul și temeiul legal al operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal ale subiectului de date, fie nu au putut identifica datele utilizatorilor care au efectuat anumite operațiuni de consultare/vizualizare a datelor cu caracter personal ale subiectului de date, ordine în care nu a fost posibil de identificat temeiul și scopul prelucrării.

Totodată, în privința unui operator de date, CNPDCP a stabilit că, deși petentul și-a realizat dreptul de acces la datele sale cu caracter personal prelucrate de către entitate, expediind o cerere în temeiul art. 13 al Legii nr. 133/2011 în adresa operatorului, ultimul, urmare a recepționării, nu i-a oferit un răspuns la cele solicitate, contrar dispozițiilor prevăzute de lege.

Astfel, în privința persoanelor vizate, au fost întocmite procese-verbale cu privire la contravenție în temeiul art. 74¹ alin. (1) și alin. (3) și art. 74² alin. (1) din Codul contravențional.

- CNPDCP a examinat sesizarea parvenită de la Direcția inspectare efectiv a Inspectoratului General al Poliției din cadrul Ministerului Afacerilor Interne, prin care s-au reclamat pretinse

fapte ilegale admise la prelucrarea datelor cu caracter personal ale unui subiect de date de către angajații poliției din cadrul unui inspectorat de poliție teritorial.

În context, CNPDCP a determinat că, caracteristica și cazierul contravențional pe numele subiectului de date, documente ce înglobează date cu caracter personal extrase/consultate din resursele informaționale de stat precum: anul nașterii, numărul de identificare de stat (IDNP), datele din certificatul de înmatriculare, situația familială, adresa de domiciliu/reședința, comportamentul, datele personale referitoare la sancțiunile contravenționale primite, au fost emise și eliberate de către persoana cu funcție de răspundere din cadrul Inspectoratului General al Poliției în lipsa unui temei legal și a consimțământului subiectului de date, fără a avea o adresare/solicitare din partea subiectului vizat sau a avocatului ce-i reprezenta interesele, inclusiv în lipsa solicitării înaintate de instanța de judecată de a fi eliberate aceste acte, acțiuni ce contravin condițiilor de drept prevăzute de art. 4 alin. (1) lit. a), art. 5, art. 8 și art. 9 din Legea nr. 133 din 8 iulie 2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

Pe acest fapt, de către CNPDCP a fost întocmit în privința persoanei cu funcție de răspundere vizate, proces-verbal cu privire la contravenție în baza art. 74¹ alin. (1) din Codul contravențional.

Prelucrarea neconformă a datelor cu caracter personal prin supraveghere video

- *În cadrul examinării plângerii unui subiect de date cu caracter personal privind pretinsa prelucrare neconformă a datelor sale cu caracter personal, CNPDCP a constatat că vecinul petentului, prin intermediul camerei de supraveghere video a prelucrat date cu caracter personal, precum vocea și imaginea celor ce se aflau/se deplasau în spațiul din apropierea dispozitivului de supraveghere video.*

Camera de supraveghere video, fiind instalată pe pilonul de electricitate situat vis-a-vis de casa gestionarului sistemului de supraveghere video, monitoriza nu doar proprietatea privată a gestionarului camerei, dar și o porțiune din proprietatea petentului, precum și drumul public pe unde au acces și alte persoane. Mai mult, camera de supraveghere video efectua și înregistrarea audio, fapt confirmat prin probele anexate la caz. Astfel, operațiunile de prelucrare a datelor cu caracter personal au fost considerate excesive scopului declarat, și anume, pentru supravegherea proprietății și a bunurilor ce îi aparțin.

Drept urmare, în cazul dat, CNPDCP a constatat încălcarea de către gestionarul camerei de supraveghere video a prevederilor art. 4 alin. (1) lit. a), b), c), art. 5 alin. (1) din Legea nr.133/2011, cu dispunerea încetării/blocării operațiunii de prelucrare a vocii subiecților de date și modificarea unghiului de captare a spațiului supravegheat, fie blurarea/pixelarea zonelor relevante și/sau re poziționarea locului amplasării dispozitivului de supraveghere video, astfel încât să capteze în exclusivitate spațiul ce aparține proprietarului/gestionarului camerei.

Totodată, CNPDCP a determinat în acțiunile persoanei existența faptei contravenționale prevăzute de art. 74¹ alin. (1) din Codul contravențional.

Accesul neautorizat la datele cu caracter personal colectate prin intermediul unui sistem de supraveghere video

- În adresa CNPDCP a parvenit plângerea unui subiect de date cu caracter personal, care a solicitat verificarea legalității operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal ce-l vizează, efectuate de către administrația unui magazin, care ar fi pus la dispoziția unor persoane străine poze ce conțin datele sale cu caracter personal, și anume imaginea sa, imagini cu automobilul personal (nr. de înmatriculare), fiind ulterior postate pe rețeaua de socializare „Facebook”.

Potrivit speței, subiectul de date, în timp ce se afla pe teritoriul parcerii unui magazin la volanul automobilului său, a călcat un câine vagabond, după ce a plecat. În urma celor întâmplate, două persoane s-au apropiat de agentul de pază a magazinului pentru ca acesta să le ofere secvențe video referitoare la incident.

Din declarațiile agentului de pază, acesta a refuzat să le furnizeze informația solicitată, dar totuși le-a permis să vizioneze secvența video solicitată. În acest moment, persoanele au făcut poze/înregistrări video de pe ecranul monitorului, care ulterior au fost plasate pe rețeaua de socializare „Facebook”.

Urmează a sublinia că, prin acțiunile sale agentul de pază a oferit posibilitatea unor persoane străine de a vizualiza imaginile înregistrate prin intermediul sistemului de supraveghere video instalat în perimetrul magazinului, ordine în care nu a asigurat confidențialitatea datelor cu caracter personal. Or, monitorizarea sau vizualizarea imaginilor din zonele supravegheate trebuie să fie limitată la personalul autorizat.

Având în vedere circumstanțele cauzei, CNPDCP a constatat că agentul de pază, persoană cu drept de acces la sistemul de supraveghere video, avea obligația de a asigura confidențialitatea datelor cu caracter personal, în vederea respectării Regulamentului intern și a fișei de post, or, acțiunile acestuia manifestate prin oferirea posibilității unor persoane străine de a avea acces la/vizualiza înregistrările video, colectate prin intermediul sistemului de supraveghere video instalat în perimetrul magazinului, a fost realizată contrar prevederilor art. 4 alin. (1), art. 5 alin. (1) și art. 29 din Legea privind protecția datelor cu caracter personal.

Mai mult, prin permiterea vizualizării înregistrărilor video, de care paznicul era responsabil, acesta a favorizat diseminarea datelor cu caracter personal în spațiul public.

Astfel, în privința persoanei respective, a fost întocmit proces-verbal cu privire la contravenție în temeiul art. 74¹ alin. (1) din Codul contravențional.

Dezvăluirea datelor cu caracter personal prin intermediul rețelelor de socializare

- CNPDCP, în cadrul examinării plângerii unui subiect de date cu caracter personal privind pretinsa prelucrare neconformă a datelor cu caracter personal ce îl vizează de către soția sa, a reținut că ultima fiind utilizator a rețelei de socializare „Facebook” a postat pe pagina sa mai multe fotografii cu acte de identitate ale petentului, care reflectau datele cu caracter personal ale acestuia și anume: numele, prenumele, patronimicul, IDNP-ul, adresa de domiciliu, antecedentele penale în lipsa consimțământului petentului.

Drept urmare, CNPDCP a constatat încălcarea prevederilor art. 4 alin. (1) lit. a), b) și art. 5 alin. (1) din Legea nr. 133/2011 de către persoana care a postat pe pagina sa de „Facebook” imaginile documentelor ce conțineau datele cu caracter personal ale petentului. Totodată, în acțiunile persoanei s-a determinat existența faptei contravenționale prevăzute de art. 74¹ alin. (1) din Codul contravențional.

- În cadrul examinării plângerii unui subiect de date cu caracter personal privind pretinsa prelucrare neconformă a datelor sale cu caracter personal, CNPDCP a constatat că un utilizator al rețelei de socializare „Facebook”, activist civic, a postat pe pagina sa o înregistrare video, care conține date cu caracter personal ale petentului în lipsa consimțământului său și anume: numele, prenumele, adresa de domiciliu, data, luna, anul nașterii și numărul de telefon al acestuia. Datele petentului au fost obținute prin filmarea cu un telefon mobil, în timp ce una din părți a luat cunoștință cu materialele cauzei în cadrul unui dosar la care activistul civic nu era parte. Acțiunile de colectare și diseminare on-line a datelor cu caracter personal au fost realizate în incinta instanței de judecată.

Drept urmare, CNPDCP a determinat că interesul persoanei fizice de a nu-i fi răspândite datele cu caracter personal prevalează asupra interesului publicului larg de a cunoaște aceste informații, calificând aceste operațiuni de prelucrare a datelor cu caracter personal ca fiind neconforme, în raport cu principiile de protecție a datelor cu caracter personal, statuate de Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, fiind constatată încălcarea prevederilor art. 4 alin. (1) lit. a), b), art. 5 alin. (1) și art. 29 alin. (1) din Legea nr.133/2011 de către persoana care a postat pe pagina sa de „Facebook” imaginile ce conțin datele cu caracter personal ale petentului.

Suplimentar, având în vedere lipsa de colaborare cu autoritatea, de care a dat dovadă persoana ce a publicat pe rețeaua de socializare datele menționate supra, prin neprezentarea informației solicitate în cadrul examinării cazului deplâns, s-a constatat încălcarea art. 20 alin. (3) al Legii nr.133/2011. Totodată, în privința acestei persoane a fost întocmit un proces-verbal cu privire la contravenție pentru comiterea faptelor prevăzute de art. 74¹ alin. (1) și art. 74² alin. (1) din Codul contravențional.

Nerespectarea măsurilor organizatorice și tehnice necesare pentru protecția datelor cu caracter personal

- CNPDCP, în cadrul examinării plângerii unui subiect de date cu caracter personal privind pretinsa prelucrare neconformă a datelor sale cu caracter personal, a constatat că 2 angajați ai unei autorități publice, contrar prevederilor art. 30 alin. (1) din Legea nr. 133/2011 și regulamentelor interne ale autorității, prin care a fost interzisă utilizarea aplicațiilor de pe platformele neguvernamentale și a e-mail-urilor personale, au folosit aplicația „Telegram” și poșta electronică personală pentru transmiterea unor acte de serviciu ce conțineau date cu caracter personal.

Ca rezultat a controlului efectuat, s-a reținut încălcarea de către angajații autorității vizate a prevederilor art. 4 alin. (1) lit. a) și art. 30 alin. (1) din Legea nr. 133/2011. Totodată, în privința acestora au fost întocmite procese-verbale contravenționale privind comiterea faptei prevăzute de art. 74¹ alin. (1) din Codul contravențional.

- CNPDCP, în cadrul examinării materialului remis de către unul din inspectoratele de poliție, referitor la petiția unui subiect de date privind pretinsa prelucrare neconformă a datelor sale cu

caracter personal, s-a autosesizat pe faptele expuse în petiție și a constatat că un medic din cadrul unui Centru de Sănătate Publică (CSP), cu acordul conducătorului său, fără a fi asigurat la acel moment, de către acesta, din punct de vedere tehnic cu instrumente/platforme guvernamentale pe subdomeniul „@gov.md”, prin intermediul poștei electronice neguvernamentale, a transmis mai multor medici de familie o listă ce conținea datele persoanelor care au traversat frontiera de stat și anume: numele, prenumele, data, luna, anul nașterii, IDNP, sexul, adresa și numărul de telefon, fapt ce a dus la dezvăluirea prin transmitere a informației ce constituie date cu caracter personal, contrar prevederilor art. 4 alin. (1) lit. a), art. 29 alin. (1) și art. 30 alin. (1), alin. (3) lit. a), b) din Legea nr. 133/2011.

Drept urmare, CNPDCP a determinat în acțiunile șefului CSP existența faptei contravenționale prevăzute de art. 74¹ alin. (1) din Codul contravențional.

Prelucrarea neconformă a datelor cu caracter personal stocate în Registrul Bunurilor Imobile

- Urmare a investigațiilor efectuate de către CNPDCP, a fost emisă o decizie prin care s-a constatat neconformitatea prelucrării datelor cu caracter personal de către o autoritate publică locală (APL) în raport cu doi subiecți de date, în situația în care autoritatea a accesat neconform datele acestora cu caracter personal stocate în Registrul Bunurilor Imobile (RBI).

În urma acțiunilor întreprinse, s-a constatat că APL, în calitate de operator de date cu caracter personal, nu a respectat măsurile organizatorice și tehnice necesare pentru protecția datelor cu caracter personal și nu a actualizat lista angajaților cu drept de acces la informațiile stocate în RBI.

Totodată, operatorul de date nu a anunțat I.P. „Agenția Servicii Publice” despre modificarea listei utilizatorilor cu drept de acces la informația din Banca Centrală de Date (BCD) a cadastrului bunurilor imobile, precum și nu a blocat dreptul de acces a utilizatorului – fost angajat, or, în urma încetării raporturilor de muncă, credențialele de acces la BCD ale acestuia au rămas active. Mai mult, aceste acțiuni/inacțiuni au dus la faptul că, în continuare, mai mulți angajați ai subdiviziunilor APL-ului vizat au utilizat datele (nume de utilizator/parolă) fostului angajat în vederea accesării sistemului informațional, nefiind utilizatori autorizați cu drepturi de acces la informația din BCD, ceea ce a făcut imposibilă identificarea de către APL a utilizatorului/angajatului ce a accesat datele cu caracter personal.

De asemenea, APL nu a dus evidența accesării/consultării datelor cu caracter personal prin intermediul BCD a cadastrului bunurilor imobile, prin consemnarea datei și orei exacte a prelucrării datelor cu caracter personal, indicarea scopului, temeiului și necesității operațiunii efectuate, specificarea sistemului de evidență din care au fost prelucrate acestea, categoriile de date prelucrate iar, în consecință, datele cu caracter personal ale petenților au fost prelucrate fără existența unui scop și temei legal.

În rezultatul examinării plângerii, CNPDCP a constatat încălcarea prevederilor Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal. Suplimentar, CNPDCP a obligat autoritatea publică locală să întreprindă toate măsurile necesare privind revizuirea dreptului de acces a utilizatorilor la sistem; să informeze I.P. „Agenția Servicii Publice” despre modificarea utilizatorilor; să instituie un mecanism de ținere de către utilizatorii autorizați a evidenței manuale și/sau electronice a accesării/consultării datelor cu caracter personal, precum și să

instruiască angajații din subordine despre neadmiterea accesării/utilizării neautorizate a datelor cu caracter personal din sistemele de evidență gestionate.

CNPDCP nu pune la îndoială și nu neagă dreptul autorității publice locale de a colecta/accesa/consulta sau verifica date cu caracter personal din diverse sisteme informaționale, inclusiv referitoare la bunurile imobile ale persoanelor fizice, care sunt necesare pentru realizarea/executarea sarcinilor care rezultă din exercitarea prerogativelor de autoritate publică cu care este investită, însă, toate aceste potențiale operațiuni de prelucrare a datelor cu caracter personal urmează a fi efectuate cu respectarea tuturor principiilor de prelucrare a datelor cu caracter personal statuate de Legea 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

- *Un subiect de date, urmare a recepționării istoricului accesărilor în Registrul Bunurilor Imobile (RBI) a datelor sale cu caracter personal, a deplâns la CNPDCP acțiunile de accesare ca fiind efectuate fără un scop și temei legal, precum și în lipsa consimțământului său.*

Astfel, în cadrul examinării cazului, CNPDCP a constatat că un avocat a accesat datele cu caracter personal în RBI în lipsa unui contract de prestare a serviciilor de furnizare a informației semnat cu Agenția Servicii Publice (ASP), care putea, eventual, încadra accesările efectuate în RBI în cadrul prevederilor legale.

Urmează a puncta că informațiile cu caracter deschis despre bunul imobil, conținute în Cadastrul bunurilor imobile, pot fi accesate de orice solicitant prin intermediul portalului informațional e-Cadastru, spre exemplu: tipul obiectului, numărul cadastral, adresa, modul de folosință, suprafața bunului.

Totodată, informația despre titularul/proprietarul bunului nu are caracter deschis și poate fi accesată doar de către utilizatorii autorizați, în baza contractului încheiat cu ASP, urmare a autentificării în sistem prin logare, or, în situația în care utilizatorul autorizat accesează informația despre proprietarul bunului, această operațiune de prelucrare a datelor cu caracter personal este reflectată în auditul/jurnalizarea accesărilor, care ulterior poate fi prezentat de către ASP subiectului de date cu caracter personal. Accesarea datelor deschise nu se jurnalizează de către sistemul nominalizat.

Suplimentar, în cadrul examinării speței reclamate a fost reținut că, potrivit auditului oferit de ASP, accesările deplânse ar fi fost efectuate de un alt operator, ce avea semnat contractul de prestare a serviciilor de furnizare a informației cu agenția în cauză. Mai mult ca atât, avocatul a confirmat că are acces la RBI, în baza parolei de acces oferite de către un angajat al fostei Î.S. „Cadastru”, neavând nici un contract de prestare a serviciilor de furnizare a informației încheiat cu Î.S. „Cadastru” sau ASP. Urmare a controlului realizat, CNPDCP a constatat încălcarea art. 4 alin. (1) lit. a) al Legii nr. 133/2011 la prelucrarea datelor cu caracter personal.

În acest context, CNPDCP a sesizat ASP despre neregulile constatate la prelucrarea datelor cu caracter personal de către angajații ASP (instituție, care în urma reorganizării a fuzionat cu ÎS Cadastru).

Prelucrarea datelor cu caracter personal ale candidaților partidului politic prin publicarea/divulgarea acestora pe pagina web a unui bloc electoral

- CNPDCP s-a autosesizat pe marginea publicării de către președintele unui bloc electoral, în mediul online și mass-media, a informațiilor privind antecedentele penale ale contracandidaților la funcția de deputat din partea unui partid politic.

Astfel, a fost reținut faptul că, potrivit materialelor acumulate în procedura administrativă, s-a stabilit că imaginile postate de către președintele blocului electoral conțineau un volum excesiv de date cu caracter personal ale candidaților la funcția de deputat în Parlamentul Republicii Moldova, spre exemplu: „numele, prenumele subiecților, data, luna, anul nașterii și date din Registrul informației criminalistice și criminologice”.

Urmare a examinării cazului, CNPDCP a fost în imposibilitate de a identifica temeiul legal care ar justifica dezvăluirea categoriei speciale de date cu caracter personal ale candidaților partidului politic pentru alegerile parlamentare de către președintele blocului electoral prin publicarea/divulgarea acestora pe pagina web, precum și pe canalul „YouTube”. În consecință, urmare a controlului conformității prelucrării datelor cu caracter personal, autoritatea de protecție a datelor cu caracter personal a emis decizia privind constatarea încălcării prevederilor art. 4, art. 5 și art. 29 ale Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, la prelucrarea datelor cu caracter personal ale candidaților partidului politic prin publicarea/divulgarea acestora pe pagina web a blocului electoral, precum și pe canalul „YouTube”.

De asemenea, CNPDCP a dispus ștergerea imaginilor/secvențelor video, unde au fost ilustrate/expuse informații privind antecedentele penale ale unor candidați la funcția de deputat.

CAPITOLUL V

RECOMANDĂRI ȘI OPINII ALE CNPDCP

V

RECOMANDĂRI ȘI OPINII ALE CNPDCP

Anual, în scopul prevenirii încălcării regulilor de prelucrare a datelor cu caracter personal, precum și în scopul asigurării informării societății cu problemele și situațiile cu care se confruntă, CNPDCP emite recomandări și opinii în domeniul protecției datelor cu caracter personal, *care pot fi consultate pe pagina web a autorității la compartimentul **Operator de date/ Recomandările CNPDCP.***

Astfel, în anul 2022, au fost emise mai multe recomandări și opinii care vizează societatea, printre acestea se numără:

Linii directorii privind prelucrarea datelor cu caracter personal prin intermediul sistemelor de supraveghere video

Aceste linii directorii conțin recomandări de bune practici pentru utilizarea mijloacelor de supraveghere video care oferă posibilitatea de a vizualiza sau înregistra imagini ale persoanelor și pot să facă referire și la alte informații cu caracter personal colectate și stocate de către companii/instituții cu privire la persoanele fizice. Prelucrarea datelor cu caracter personal deținute de companii/instituții este reglementată de Legea nr. 133/2011, iar liniile directorii din acest document vor ajuta aceste companii/instituții să înțeleagă responsabilitățile și obligațiile lor în ceea ce privește protecția datelor atunci când folosesc mijloacele de supraveghere video.

Legislația privind protecția datelor nu prevede doar obligații pentru operatori/persoane împuternicite de operatori dar, de asemenea, oferă persoanelor fizice drepturi, cum ar fi: dreptul de acces la datele cu caracter personal sau de a obține ștergerea lor, atunci când păstrarea datelor nu mai este necesară, în măsura în care derogările nu se aplică.

Cerința legală de bază pentru toți operatorii/persoanele împuternicite de operatori este să respecte prevederile Legii nr. 133/2011. Liniile directorii au ca scop oferirea unor recomandări cu privire la modul în care aceste cerințe legale pot fi îndeplinite și sunt adresate unui număr mare de potențiali utilizatori. Acest lucru se datorează faptului că Legea nr. 133/2011 se aplică tuturor operatorilor/persoanelor împuternicite de operatori care prelucrează date cu caracter personal atât în sectorul privat, cât și în cel public.

Recomandările din aceste linii directorii se bazează pe principiile de protecție a datelor cu caracter personal care constituie nucleul legislației privind protecția datelor cu caracter personal și au fost stabilite pentru a urmări ciclul de viață și funcționarea practică a sistemelor de supraveghere video.

Unele secțiuni ale acestor linii directorii abordează aspecte care ar trebui analizate de către operatori/persoanele împuternicite de operatori pentru a se asigura că vor fi îndeplinite recomandările de bune practici.

Având în vedere caracterul amplu și voluminos al liniilor directorii menționate, textul integral al acestora nu este inclus în prezentul raport și poate fi vizualizat accesând linkul: <https://datepersonale.md/wp-content/uploads/2022/12/Linii-directorii-in-supraveghere-video-1.pdf>

Considerente în legătură cu utilizarea tot mai frecventă a sistemului de supraveghere video înzestrat cu funcții de înregistrare audio

Potrivit prevederilor Legii nr. 175/2021 pentru modificarea unor acte normative, a fost exclusă obligația operatorului de a notifica CNPDCP operațiunile de prelucrare a datelor cu caracter personal, precum și a fost instituită obligația operatorului de a efectua evaluarea impactului asupra protecției datelor cu caracter personal, în cazul în care prelucrarea datelor poate genera un risc sporit pentru drepturile și libertățile persoanelor, inclusiv de a desemna o persoană responsabilă cu protecția datelor cu caracter personal.

Consecvent, Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal prevede, la art. 1, că scopul acesteia este asigurarea protecției drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal, în special a dreptului la inviolabilitatea vieții intime, familiale și private.

Deținerea și utilizarea mijloacelor video și/sau prelucrarea datelor personale prin intermediul acestora trebuie să fie compatibilă și adecvată sarcinilor și atribuțiilor operatorului și poate avea loc doar în scopul asigurării securității persoanelor și bunurilor, pazei și protecției bunurilor, imobilelor, valorilor și a materialelor cu regim special, respectând în același timp obligațiile ce revin entității în calitate de operator, conform legii prenotate și măsurile de securitate adoptate pentru protecția datelor cu caracter personal, protejarea vieții private, a intereselor legitime și garantarea drepturilor fundamentale ale persoanelor vizate.

Pe aceeași dimensiune de abordare, atragem atenția asupra faptului că, prin montarea sistemului de supraveghere video care ar putea colecta vocea (înregistrarea audio) va fi afectat dreptul la viața privată a salariaților și vizitatorilor operatorilor de date cu caracter personal sau a altor persoane care nimeresc în raza de captare a acestora din următoarele considerente:

a. *Potrivit art. 12 din Declarația Universală a Drepturilor Omului și art. 17 din Pactul internațional cu privire la drepturile civile și politice, nimeni nu va fi obiectul unor imixțiuni arbitrare în viața sa particulară, în familia sa, în domiciliul său ori în corespondență, nici al unor atingeri ale onoarei sau reputației sale. Orice persoană are dreptul la protecția legii împotriva unor astfel de imixțiuni sau atingeri.*

b. *Art. 8 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale (în continuare – CoEDO) statuează că, orice persoană are dreptul la respectarea vieții sale private și de familie, a domiciliului său și a corespondenței sale.*

c. *Art. 7 din Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene reglementează respectarea vieții private și intime. Totodată, art. 8 din Cartă prevede că orice persoană are dreptul la protecția datelor cu caracter personal care o privesc. Asemenea date trebuie tratate în mod corect, în scopurile precizate și pe baza consimțământului persoanei interesate sau în temeiul unui alt motiv legitim prevăzut de lege.*

d. Convenția Consiliului Europei pentru protejarea persoanelor față de prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal (în continuare – Convenția nr. 108) se aplică tuturor cazurilor de prelucrare a datelor în sectoarele public și privat și protejează persoana împotriva abuzurilor care pot însoți prelucrarea datelor cu caracter personal.

e. În continuare, considerentul 84 din Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27.04.2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (în continuare – RGPD) prevede că [... în cazul în care operațiunile de prelucrare a datelor cu caracter personal sunt susceptibile să genereze un risc ridicat pentru drepturile și libertățile persoanelor fizice, operatorul ar trebui să fie responsabil de efectuarea unei evaluări a impactului asupra protecției datelor, care să estimeze, în special, originea, natura, specificitatea și gravitatea acestui risc ...].

f. Suplimentar, facem referire la următoarele raționamente menționate în **Avizul nr. 2/2017 privind prelucrarea datelor la locul de muncă, adoptat la 08.05.2017 de către Grupul de lucru Art. 29 privind protecția datelor** (disponibil pe Internet la adresa: <https://ec.europa.eu/newsroom/article29/items/610169/en>), potrivit cărora „tehnologiile moderne permit angajaților să fie urmăriți în timp, de la un loc de muncă la altul și în locuințele lor, prin intermediul a numeroase dispozitive diferite, cum ar fi, telefoanele inteligente, calculatoarele de birou, tabletele, vehiculele și dispozitivele destinate purtării. În cazul în care nu există limite cu privire la prelucrare și, în cazul în care aceasta (prelucrarea) nu este transparentă, există un risc ridicat ca interesul legitim al angajatorilor în îmbunătățirea eficienței și protecția activelor societăților să se transforme într-o acțiune de monitorizare nejustificată și intruzivă. [...] În plus, datorită capacităților unor astfel de tehnologii, este posibil ca angajații să nu știe ce date cu caracter personal sunt prelucrate și în ce scopuri, în același timp fiind posibil, de asemenea, ca aceștia să nu știe nici măcar de existența însăși a tehnologiei de monitorizare”.

g. **Pct. 129 din Ghidul nr. 3/2019 privind prelucrarea datelor prin mijloace de supraveghere video**, aprobat în cadrul Plenarei Comitetului European pentru Protecția Datelor (disponibil pe Internet la adresa: https://edpb.europa.eu/our-work-tools/our-documents/guidelines/guidelines-32019-processing-personal-data-through-video_en) stipulează că, „atunci când selectează soluțiile tehnice, operatorul trebuie să ia în considerare și tehnologii favorabile confidențialității, deoarece îmbunătățesc securitatea. Câteva exemple de astfel de tehnologii sunt sistemele care permit mascarea sau distorsionarea zonelor irelevante pentru supraveghere sau eliminarea din înregistrare a imaginii persoanelor terțe atunci când înregistrările video se pun la dispoziția persoanelor vizate. Pe de altă parte, soluțiile selectate nu trebuie să ofere funcții care nu sunt necesare (de exemplu, mișcare nelimitată a camerelor, capacitate de mărire, transmisie radio, analiză și înregistrări audio). Funcțiile care sunt oferite, dar nu sunt necesare, trebuie dezactivate”.

h. Art. 28 din Constituția Republicii Moldova prevede că statul respectă și ocrotește viața intimă, familială și privată. Totodată, art. 54 alin. (2) și (4) din Constituția Republicii Moldova statuează că exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției. Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.

i. Consecvent, subliniem că operatorul are obligația să respecte și să asigure implementarea prevederilor art. art. 4, 5, 23 - 25, 29 alin. (1) și 30 alin. (1) din Legea nr. 133/2011. Reieșind din

dispozițiile menționate supra, prelucrarea categoriei de date cu caracter personal precum vocea (înregistrarea audio) prin intermediul unui sistem de evidență supraveghere video și utilizarea dispozitivelor portative/mobile de către operator sunt excesive față de scopurile prelucrării datelor cu caracter personal din considerentul că reprezintă o mai mare intruziune în viața privată a persoanelor monitorizate, și anume, a angajaților și vizitatorilor entității publice și/sau private, care presupune documentarea înregistrată și reproductibilă a conduitei angajaților la locul de muncă și/sau a vizitatorilor.

j. În acest context subliniem că jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare – Curtea) a examinat numeroase situații în care au apărut aspecte legate de protecția datelor prin prisma supravegherii video:

- În cauza Niemietz c. Germaniei din 16.12.1992 (disponibil pe Internet la adresa: https://www.echr.coe.int/Documents/FS_Workplace_surveillance_ROM.pdf), Curtea a considerat că, art. 8 din CoEDO oferă protecția unei persoane nu doar în cercul său intim, ci și în timpul și pe parcursul activității sale profesionale;
- În cauza S. și M. Marper c. Regatului Unit din 04.12.2008 (disponibil pe Internet la adresa: https://www.echr.coe.int/Documents/FS_Workplace_surveillance_ROM.pdf), Curtea a constatat că ingerința în respectarea dreptului la viața privată trebuie să fie proporțională cu scopul prelucrării datelor cu caracter personal;
- În cauza Antović și Mirković vs. Muntenegru din 28.11.2017 (disponibil pe Internet la adresa: https://www.echr.coe.int/Documents/FS_Workplace_surveillance_ROM.pdf), Curtea a hotărât că „supravegherea video la locul de muncă reprezintă o atingere adusă vieții private a angajatului (profesorului), deoarece amfiteatrele universitare sunt locurile de desfășurare a activității profesorilor, unde nu numai că aceștia predau, dar și interacționează cu studenții, stabilind relații și zidindu-și identitatea lor socială”;
- În cauza Allan c. Regatul Unit din 05.11.2002 (disponibil pe Internet la adresa: <https://hudoc.echr.coe.int/app/conversion/docx/pdf?library=ECHR&id=001140543&filename=CASE%20OF%20ALLEN%20v.%20THE%20UNITED%20KINGDOM%20-%20%5BRomanian%20Translation%5D%20by%20the%20COE%20Human%20Rights%20Trust%20Fund.pdf&logEvent=False>), întrucât, la momentul respectiv, nu exista niciun sistem legal de reglementare a utilizării de către poliție a dispozitivelor de înregistrare secrete, ingerința respectivă nu a fost în conformitate cu legea. Curtea a constatat că utilizarea de dispozitive de înregistrare audio și video în celula reclamantului, în zona de vizită a penitenciarului și în apropierea unui alt deținut, a adus atingere dreptului reclamantului la respectarea vieții private.

k. De asemenea, aducem în vizor și jurisprudența altor autorități de protecție a datelor cu caracter personal în domeniul prelucrării neconforme a datelor cu caracter personal prin intermediul mijloacelor de supraveghere video, cum ar fi:

- Amenda administrativă de 72.000 de euro aplicată de către Autoritatea finlandeză pentru protecția datelor împotriva companiei „Taksi Helsinki Oy” (disponibil pe Internet la adresa: <https://datepersonale.md/buletin-informativ-nr-5/>) pentru prelucrarea datelor cu caracter personal ale șoferilor, personalului și clienților șoferilor săi cu un sistem de supraveghere, care înregistrează atât video, cât și audio, care nu era în conformitate cu principiul RGD de minimizare a datelor.
- Amenda în mărime de 2.000 de euro aplicată de către Autoritatea suedeză pentru protecția datelor unei Asociații de Proprietari (disponibil pe Internet la adresa: <https://datepersonale.md/amenda-de-2-mii-de-euro-aplicata-de-catre-autoritatea-suedeza->

pentru-protectia-datelor-pentru-supravegherea-video-si-audio/) care a amplasat patru camere de filmat în bloc (una la intrarea principală în scara blocului, alte două în zona scârilor și încă una în zona de depozitare) ce prelucrau atât imagini, cât și sunete.

Totodată, s-a reținut că pentru captarea de imagini, prin înregistrarea sunetelor, este necesară demonstrarea unui motiv obiectiv care justifică o ingerință suplimentară în viața privată a persoanelor prin prelucrarea de date cu caracter personal și prin monitorizare audio, nu doar video. Acest lucru înseamnă că orice asociație de proprietari, dacă vrea pe lângă filmare să înregistreze și sunete prin intermediul unei camere audio/video, trebuie să se asigure că există motive suplimentare justificative pentru acest lucru. Dacă obiectivele urmărite ar putea fi atinse doar prin captarea de imagini, atunci înregistrarea audio nu se justifică.

- Autoritatea Națională de Supraveghere a Prelucrării Datelor cu Caracter Personal din România a aplicat două avertismente și două amenzi în valoare de 5.000 euro companiei Entirely Shipping & Trading S.R.L. (disponibil pe Internet la adresa: https://www.dataprotection.ro/?page=O_noua_sanctiune_pentru_incalcarea_RGPD_2020_3&lang=ro), pentru încălcarea dispozițiilor art. art. 5 alin. (1) lit. a), b), c) și e), 6, 7, 9, 12 și 13 din RGPD. În urma investigației, s-au constatat următoarele:
 - a) operatorul nu a făcut dovada unui interes legitim justificat în ceea ce privește sistemul de supraveghere video instalat la sediul său, care să prevaleze asupra intereselor sau drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanelor vizate, nu a făcut dovada consultării sindicatului sau, după caz, a reprezentanților angajaților înainte de introducerea sistemelor de monitorizare, precum și nici a faptului că alte forme și modalități mai puțin intruzive pentru atingerea scopului urmărit de angajator nu și-au dovedit anterior eficiența;
 - b) operatorul nu a făcut dovada existenței unor politici adecvate de protecție a datelor și a implementării unor măsuri tehnice și organizatorice adecvate în vederea asigurării unui nivel de securitate corespunzător acestui risc;
 - c) prelucrarea datelor biometrice prin intermediul sistemului de control acces nu erau colectate în scopuri adecvate, relevante și limitate la ceea ce era necesar în raport cu scopurile în care erau prelucrate;
 - d) operatorul nu a efectuat o evaluare a impactului asupra protecției datelor.

Totodată, informăm că CNPDCP a avut în examinare cazuri vizând legalitatea prelucrării datelor cu caracter personal prin intermediul sistemului de supraveghere video, efectuând și înregistrări audio. În context, în cadrul examinării unei petiții depuse de către un subiect de date, CNPDCP a emis o decizie prin care s-a constatat încălcarea prevederilor art. 4 alin. (1) lit. a), b), c), art. 5 alin. (1) ale Legii nr. 133/2011 la prelucrarea datelor cu caracter personal ale petiționarului, în legătură cu colectarea/înregistrarea vocii persoanei vizate, fără consimțământul acesteia, prin intermediul camerei de supraveghere video, instalate pe un pilon electric, ce cuprindea atât proprietatea gestionarului sistemului de supraveghere video, cât și o porțiune din spațiul ce nu-i aparținea ultimului, fără a fi identificat scopul determinat, explicit și legitim, legătura de cauzalitate dintre scop și datele prelucrate ale petiționarului, proporționalitatea, corectitudinea și concordanța cu normele legale în domeniul protecției datelor cu caracter personal. Așadar, ținând cont de cele sus-indicate, CNPDCP a reținut că, înainte de instalarea unui sistem de supraveghere video, operatorul de date trebuie întotdeauna să examineze critic dacă această măsură este, în primul rând, adecvată pentru îndeplinirea obiectivului dorit și, în al doilea rând, proporțională și necesară pentru scopurile sale, în raport cu interesele sau drepturile și libertățile fundamentale ale subiectului de date. Prin urmare,

înregistrarea audiovizuală de către operatorul de date în cauză, prin intermediul camerei de supraveghere video, fără consimțământul persoanei vizate, constituia o măsură excesivă și disproporționată în raport cu scopul declarat, la caz, asigurarea securității proprietății.

Astfel, reieșind din cele elucidate supra, menționăm că orice persoană fizică sau juridică, de drept public sau privat, este în drept să dețină și să utilizeze mijloace video cu condiția îndeplinirii cerințelor prevăzute de legislația din domeniul protecției datelor cu caracter personal, și anume: asigurarea condițiilor de bază pentru prelucrarea datelor cu caracter personal; evaluarea impactului asupra protecției datelor cu caracter personal, în cazul în care prelucrarea datelor poate genera un risc sporit pentru drepturile și libertățile persoanelor; desemnarea persoanei responsabile cu protecția datelor cu caracter personal; realizarea drepturilor subiecților de date cu caracter personal; a măsurilor organizatorice și tehnice necesare pentru asigurarea confidențialității și securității datelor cu caracter personal.

➤ **Recomandări pentru prestatorii de servicii de instalare a sistemelor de supraveghere video în vederea oferirii consultațiilor beneficiarilor finali de servicii la montarea sistemelor de supraveghere video**

Colectarea imaginilor ce surprind persoane fizice, prin intermediul unui sistem de supraveghere video atât în cazurile în care ele înregistrează, cât și în cele în care are loc o transmisie în timp real, constituie o formă de prelucrare a datelor cu caracter personal, în sensul art. 3 din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

În acest context, remarcăm că orice persoană fizică sau juridică de drept public sau de drept privat, care, în mod individual sau împreună cu altele, stabilește scopul prelucrării datelor cu caracter personal, fiind unul determinat, explicit, ce constă în necesitatea de a asigura securitatea persoanelor, spațiilor și/sau a bunurilor, precum și mijloacele (automatizate) de prelucrare a datelor cu caracter personal prin intermediul dispozitivelor de supraveghere video, obține calitatea de operator de date cu caracter personal.

Spre exemplu, statutul de operator este atribuit următoarelor entități:

- O asociație de coproprietari în condominiu (în continuare – A.C.C.) a decis să asigure securitatea imobilului prin instalarea unui sistem de supraveghere video;
- O companie care deține o parcare privată a decis să instaleze un sistem de supraveghere video pentru a preveni furturile din mașinile clienților săi;
- O instituție medicală a hotărât să asigure securitatea bunurilor și persoanelor prin instalarea unui sistem de supraveghere video pe holurile entității și scările acesteia.

Având în vedere asigurarea securității persoanelor, spațiilor și/sau a bunurilor, precum și costurile de instalare a sistemelor de supraveghere video, mulți operatori apelează la serviciile prestate de agenții economici, ordine în care aceștia, prin prisma serviciilor care le oferă, ar trebui să cunoască și să informeze clienții săi (beneficiarii) despre regulile de prelucrare a datelor cu caracter personal prin intermediul sistemelor de supraveghere video, prevăzute de Legea nr. 133/2011, înainte de prestarea serviciilor de instalare a sistemelor de supraveghere video, după cum urmează:

- **Prescripții generale pentru operatorii care au decis să instaleze sisteme de supraveghere video**

Mijloacele de supraveghere video se utilizează, având un temei legal de prelucrare a datelor cu caracter personal și un scop bine determinat.

Accesul la imaginile video se realizează prin dispozitive de criptare sau, dacă acest lucru nu este posibil, prin autentificarea multifactorială, nu doar prin utilizarea parolelor.

Se interzice utilizarea mijloacelor de supraveghere video ascunse ori disimulate, cu excepția cazurilor prevăzute expres de lege.

Se restricționează accesul neautorizat a terților la datele obținute prin intermediul sistemului de supraveghere video.

Echipamentele de stocare a datelor se localizează într-un spațiu distinct, complet securizat.

Se recomandă ca perioada de stocare a imaginilor video prelucrate să fie maximum 30 de zile. Se interzice păstrarea imaginilor pe o perioadă ce depășește termenul stabilit pentru atingerea scopului, cu excepția situațiilor expres reglementate de lege sau a cazurilor temeinic justificate.

Pictograma se afișează în locuri vizibile unde sunt amplasate camerele video și aceasta urmează să conțină informații privind: datele de contact ale operatorului de date; scopul, temeiul legal al prelucrării; destinatarii datelor colectate; perioada de stocare; transferul datelor; drepturile persoanei vizate și modul în care acestea pot fi exercitate.

Nu se recomandă ca pictograma să conțină datele de contact ale agenților economici ce prestează servicii de instalare ale sistemelor de supraveghere video, din considerentul că subiecții vizați vor cataloga entitatea indicată pe pictogramă ca fiind operator de date cu caracter personal.

Operatorii și/sau persoanele împuternicite de către operatori (*de exemplu, societatea care asigură mentenanța sistemului de supraveghere video*) respectă măsurile de securitate și confidențialitate, în acord cu art. 29 și art. 30 din Legea nr. 133/2011.

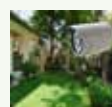
Operatorul de date cu caracter personal și persoana împuternicită de către operator desemnează o persoană responsabilă cu protecția datelor, ținând cont de dispozițiile art. 25 din Legea nr. 133/2011.

Atunci când prelucrarea datelor cu caracter personal are drept scop *monitorizarea sistematică, pe scară largă, a unei zone accesibile publicului*, se efectuează evaluarea impactului asupra protecției datelor cu caracter personal.

Se recomandă ca la realizarea evaluării impactului asupra protecției datelor să fie solicitat avizul de la persoana responsabilă cu protecția datelor.

- **Aspecte privind supravegherea video în perimetrul proprietății private (apartament, casă, curtea gospodăriei)**

Prelucrarea datelor cu caracter personal prin intermediul unui sistem de supraveghere video, utilizat exclusiv pentru nevoi personale sau familiale, **este exceptată de la aplicabilitatea Legii nr. 133/2011** (art. 2 alin. (4) lit. c)). În această situație prelucrarea vizată poate avea loc doar în cazul în care camerele video sunt poziționate în așa fel, **încât unghiul de captare a imaginilor video să cuprindă în exclusivitate suprafața deținută cu titlu de proprietate sau de folosință**, ordine în care **prelucrarea de date cu caracter personal se consideră că are loc pentru nevoi personale sau familiale**, precum și

dacă prin aceasta **nu sunt afectate drepturile subiecților ale căror date sunt prelucrate prin intermediul acestui sistem.**

Dispozitivele video se poziționează în așa fel încât unghiul de captare a imaginilor video să cuprindă suprafața deținută cu titlu de proprietate sau de folosință.

Nu se recomandă orientarea, în mod direct, a dispozitivelor video către spațiul public adiacent (*ex. clădire, stradă, trotuar și alte părți componente ale drumului public*) sau cel privat adiacent, ce nu-i aparține operatorului cu drept de proprietate privată și/sau de folosință (*ex. curtea, geamurile imobilelor sau garajul vecinului*). În aceste situații, în cazul în care unghiul de captare a imaginilor video nu poate fi schimbat, se vor bruia zonele excesive, astfel încât camerele video să capteze în exclusivitate spațiul deținut cu drept de proprietate sau de folosință, fiind redus la maxim captarea spațiului public sau privat adiacent.

Se recomandă să aibă acces la echipamentele de stocare a datelor și la imaginile video un singur membru de familie.

Este necesar consimțământul scris al subiecților de date în cazul când unghiurile de captare ale camerelor video cuprind proprietatea privată ale altor persoane din vecinătate (casele, curțile vecinilor).

Se interzice publicarea în spațiul internet a imaginilor captate prin intermediul sistemelor de supraveghere video, precum și dezvăluirea acestora către alte persoane, decât în adresa organelor de ocrotire a normelor de drept, în condițiile legislației din domeniul protecției datelor cu caracter personal.

- **Aspecte privind supravegherea video de către asociații de coproprietari în condominiu (A.C.C)**

Decizia de instalare a unui sistem de supraveghere video în cadrul A.C.C. urmează a fi votată la adunarea generală cu întrunirea condițiilor stabilite de Legea nr. 913/2000 condominiului în fondul locativ (în vigoare în perioada de raportare, or, la data de 29 ianuarie 2023 a intrat în vigoarea Legea nr. 187/2022 cu privire la condominiu), și anume, cu votul a 2/3 din totalul de voturi a proprietarilor sau cel puțin de majoritatea simplă a acestora, consemnat prin procesul-verbal al adunării generale a membrilor A.C.C.

Se interzice orientarea, în mod direct, a dispozitivelor video către *ușile apartamentelor locatarilor/vecinilor*, astfel încât să surprindă imagini din interiorul locuințelor persoanelor vizate.

Camerele video pot fi amplasate în parcare/locurile de parcare rezervate exclusiv proprietarilor/membrilor A.C.C.

Nu se recomandă amplasarea camerelor video în zonele publice: *trotuare, căi de acces și alte spații adiacente parcărilor.*

Nu se recomandă montarea sistemului de supraveghere video care ar putea colecta vocea (înregistrarea audio) subiecților de date, cu excepția cazurilor autorizate de lege.

Echipamentele de stocare a datelor trebuie să fie localizate în biroul de activitate utilizat de conducerea A.C.C. sau într-un spațiu distinct și complet securizat.

Accesul la datele cu caracter personal prelucrate prin sistemul de supraveghere video se oferă unei persoane desemnate printr-o decizie a adunării generale a A.C.C., fiindu-i stabilite în scris instrucțiuni clare și precise privind principiile de prelucrare a datelor cu caracter personal.

Nu se recomandă accesul tuturor locatarilor la echipamentele de stocare a datelor și la imaginile video.

Se admite supravegherea video a spațiilor comune în condominiu, cum ar fi: *holurile din blocurile de locuit, calea de acces în bloc, accesul la lift, scara care duce la primul etaj.*

- **Aspecte privind supravegherea video de către proprietarii cu drept de proprietate comună pe cote-părți**

Se admite orientarea camerelor video către bunul ce alcătuiește obiectul dreptului de proprietate comună pe cote-părți doar în temeiul consimțământului majoritar al subiecților vizati, fapt confirmat printr-un înscris în acest sens.

Se interzice orientarea, în mod direct, a mijloacelor de supraveghere video către spațiul public adiacent (ex. *încăperi adiacente, stradă, trotuar și alte părți componente ale drumului public*) sau cel privat adiacent.

Accesul la datele prelucrate prin sistemul de supraveghere video se oferă unei persoane desemnate din cadrul proprietății comune pe cote-părți în baza unui document și fiindu-i stabilite în scris instrucțiuni clare și precise privind principiile de prelucrare a datelor prin intermediul sistemului de supraveghere video.

- **Aspecte privind supravegherea video de către persoanele juridice de drept public sau de drept privat**

Se admite orientarea camerelor video către bunurile imobile care aparțin operatorului de date cu caracter personal cu drept de proprietate privată și/sau de folosință (ex. *holuri, scări, accesul la lift, săli de ședință, parcare interioară/exterioară*).

Se interzice orientarea, în mod direct, a camerele video către bunurile imobile din vecinătate (ex. *geamuri, clădiri adiacente, străzi, trotuare*). În aceste situații, în cazul în care unghiul de captare a imaginilor video nu poate fi schimbat, se vor blura zonele excesive, astfel încât acestea să capteze în exclusivitate spațiul deținut cu drept de proprietate sau de folosință, fiind redus la maxim captarea spațiului public sau privat adiacent.

Nu se recomandă montarea sistemului de supraveghere video, care ar putea colecta vocea (înregistrarea audio) subiecților de date, cu excepția cazurilor autorizate de lege.

Se estompează imaginile video ce filmează întreg spațiu de lucru al salariaților sau se redirecționează unghiurile de captare a camerelor video în așa mod, încât să nu fie vizibil spațiul de lucru al acestora, în special tehnica de calcul a salariaților, inclusiv a mijloacelor de introducere a datelor de către aceștia (tastaturi).

Accesul la datele prelucrate prin sistemul de supraveghere video se oferă persoanelor autorizate (*administratorul de sistem și conducerea, precum și reprezentanții firmei care asigură mentenanța sistemului (dacă este cazul), însoțiți de administratorul de sistem*) și desemnate de către conducerea operatorului de date (*în baza contractului individual de muncă sau a ordinului*).

Se interzice monitorizarea zonelor folosite în mod obișnuit pentru activități de recuperare și recreere, inclusiv în grupurile sanitare, precum și locurile în care persoanele mizează în mod rezonabil pe intimitate.

➤ *Ghid privind evaluarea impactului asupra protecției datelor cu caracter personal (DPIA)*

Evaluarea impactului asupra protecției datelor cu caracter personal este un proces destinat să descrie operațiunile de prelucrare preconizate, să evalueze necesitatea și proporționalitatea acestora și să contribuie la gestionarea riscurilor privind drepturile și libertățile subiecților de date rezultate din prelucrarea datelor cu caracter personal, prin evaluarea acestora și

stabilirea de măsuri pentru atenuarea lor.

Evaluarea impactului asupra protecției datelor reprezintă un instrument important pentru responsabilizare, deoarece ajută operatorii de date cu caracter personal nu numai să respecte cerințele Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, ci și să demonstreze că au fost luate măsuri adecvate pentru a asigura conformitatea cu prevederile legale naționale, precum și cu cele europene - Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE.

Cu alte cuvinte, evaluarea impactului asupra protecției datelor reprezintă un proces pentru **consolidarea/construirea** și demonstrarea conformității. O evaluare a impactului asupra protecției datelor ar trebui, în mod ideal, să fie efectuată în faza de proiectare a unui nou sistem de evidență/bază de date ce implică prelucrarea datelor cu caracter personal și, ulterior, revizuită atunci când cerințele privind sistemul de evidență/baza de date și/sau obligațiile legale suferă modificări.

Pentru a asigura respectarea Legii nr. 133/2011, în cazul în care prelucrarea este susceptibilă să genereze un risc sporit pentru drepturile și libertățile persoanelor fizice, operatorul este responsabil de realizarea unei evaluări a impactului asupra protecției datelor pentru a determina/estima, în special, originea, natura, specificitatea/particularitatea și gravitatea acestui risc.

Este deosebit de relevantă realizarea unei evaluări a impactului asupra protecției datelor atunci când se introduce o nouă tehnologie de prelucrare a datelor cu caracter personal și în cazul în care evaluarea impactului asupra protecției datelor nu a fost efectuată anterior de către operator sau în cazul în care aceasta devine necesară ținând cont de timpul care s-a scurs de la prelucrarea inițială. În astfel de cazuri, operatorul trebuie să efectueze o evaluare a impactului asupra protecției datelor anterior prelucrării pentru a evalua/aprecia probabilitatea și gravitatea riscului, luând în considerație natura, scopul, contextul, obiectivele prelucrării și sursele de risc. Această evaluare a impactului asupra protecției datelor ar trebui să includă, în special, măsurile, garanțiile și mecanismele prevăzute pentru diminuarea acestui risc, în vederea asigurării protecției datelor cu caracter personal și a demonstrării conformității prelucrării datelor cu caracter personal cu legislația în vigoare.

În cazul în care o evaluare a impactului asupra protecției datelor indică faptul că operațiunile de prelucrare a datelor cu caracter personal implică un risc sporit pe care operatorul nu îl poate reduce prin măsuri adecvate, luând în considerație tehnologia disponibilă și costurile de punere în aplicare, este necesară o consultare prealabilă a Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal anterior prelucrării.

Având în vedere caracterul amplu și voluminos al ghidului, textul integral al acestuia nu este inclus în prezentul raport și poate fi vizualizat accesând linkul: <https://datepersonale.md/wp-content/uploads/2022/12/Ghid-privind-evaluarea-impactului-asupra-protec%C8%9Biei-datelor-2-1.pdf>

Pe parcursul anului 2022 CNPDCP a abordat și alte aspecte importante pentru a asigura informarea societății în vederea prevenirii și neadmiterii prelucrării neconforme a datelor cu caracter personal. În acest sens, în contextul identificării în continuare a practicilor de limitare a accesului la informații, cu invocarea neîntemeiată a legislației din domeniul protecției datelor cu caracter personal, autoritatea a prezentat următoarele considerente:

CNPDCP în repetate rânduri a reliefat problematica utilizării abuzive a prevederilor legale din domeniul protecției datelor cu caracter personal, în special de către reprezentanții autorităților publice, la pretinsa argumentare a refuzului în prezentarea informațiilor solicitate în vederea realizării dreptului de acces la informație.

În special, atunci când solicitările de acces la informații, înaintate în baza Legii privind accesul la informație, vizează (dar nu se limitează la cele indicate infra) date statistice, de confirmare/infirmare a producerii anumitor evenimente, denumiri de întreprinderi/agenți economici, cifre/cheltuieli din bugetul de stat etc., date care nu duc sau nu pot duce la identificarea unui subiect de date cu caracter personal, nu pot fi invocate prevederile Legii privind protecția datelor cu caracter personal drept motiv în a nu furniza informația.

Asemenea situații sunt regretabile, or, acestea aduc atingeri domeniului protecției datelor cu caracter personal atât de imagine, cât și de aplicabilitate, generând interpretări eronate a normelor legale din domeniu și insinuări nefondate vizând piedici în accesul la informații.

În acest context, în vederea contribuției la ridicarea nivelului de interpretare corectă și aplicare conformă a prevederilor legale din domeniul protecției datelor cu caracter personal de către actorii implicați în prelucrarea datelor cu caracter personal, inclusiv prin asigurarea echilibrului între prevederile legale aferente drepturilor de acces la informație și protecția datelor cu caracter personal, CNPDCP a elaborat și plasat pe pagina sa oficială, <https://datepersonale.md/>, *Linii directorii în ceea ce privește accesul la informație prin prisma legislației privind protecția datelor cu caracter personal*.

Suplimentar, în contextul publicării comunicatului menționat supra, ținând cont de reacția unor instituții mass-media, care a scos în evidență faptul interpretării eronate a mesajului transmis, CNPDCP a ținut să precizeze următoarele raționamente:

Mesajul a avut drept scop de a facilita dreptul de acces la informație și de a preîntâmpina utilizarea practicilor abuzive, în special din partea reprezentanților autorităților publice, de a limita dreptul de acces la informație, prin invocarea neîntemeiată a legislației din domeniul protecției datelor cu caracter personal.

Reiterat s-a reliefat că CNPDCP nu intenționează îngrădirea dreptului de acces la informație și nici crearea premiselor pentru astfel de îngrădiri. Dimpotrivă, CNPDCP a venit cu apel către toți furnizorii de informații ce conțin date cu caracter personal de a nu îngradi accesul la informație utilizând neîntemeiat drept paravan domeniul protecției datelor cu caracter personal.

Linii directorii în ceea ce privește accesul la informație prin prisma legislației privind protecția datelor cu caracter personal au un caracter general de recomandare/ghidare, fiind adresate atât

furnizorilor, cât și solicitanților de informații, din domeniul public și privat de activitate, fără a fi destinate în special reprezentanților mass-media.

Urmează a fi accentuat faptul că poziția expusă în documentul menționat supra integrează recomandări, care pot constitui un punct de reper în adoptarea deciziei de către operatorii de date cu caracter personal, însă nu constituie o soluție obligatorie pentru aceștia, întrucât, în lumina autonomiei decizionale a furnizorului de informații și în lumina principiului responsabilității operatorului de date cu caracter personal, aceștia urmează independent și individual să decidă asupra furnizării sau refuzului de furnizare a informației solicitate de către persoane fizice sau juridice, or, prin prisma Legii privind accesul la informații, în cazul în care persoana care consideră că drepturile sau interesele sale i-au fost lezate poate contesta acțiunile sau inacțiunile furnizorului de informații în instanța de judecată.

Mai mult, în pofda celor invocate în spațiul public de reprezentanții mass-media, se va sublinia faptul că liniile directorii fac referire la, următorul citat:

„... După cum s-a indicat supra, reieșind din prevederile art. 8 al Legii privind accesul la informație, accesul la informația ce conține date cu caracter personal urmează a fi realizat cu respectarea principiilor statuate de art. 4 al Legii privind protecția datelor cu caracter personal. În această ordine de idei, solicitantul unor astfel de informații cu accesibilitate limitată urmează să indice în solicitarea sa de acces, prin prisma art. 4 și art. 5 sau art. 10 (în cazul în care se va invoca scopul jurnalistic) al Legii nr. 133 din 08.07.2011 privind protecția datelor cu caracter personal...”

„Prin urmare, dacă operatorul va stabili că informația solicitată reprezintă un interes sportiv sau chiar există un interes public ca informația să fie cunoscută, în acest caz va interveni aplicabilitatea prevederilor art. 10 al Legii privind protecția datelor cu caracter personal.”

Redacția actuală a art. 10 din legea pusă în discuție statuează că prevederile art. 5, 6 și 8 nu se aplică în situația în care prelucrarea datelor cu caracter personal se face exclusiv în scopuri jurnalistice, artistice sau literare, dacă aceasta se referă la date care au fost făcute publice în mod voluntar și manifest de către subiectul datelor cu caracter personal sau la date care sunt strâns legate de calitatea de persoană publică a subiectului datelor cu caracter personal sau de caracterul public al faptelor în care acesta este implicat, în condițiile Legii cu privire la libertatea de exprimare.

Respectiv, legea nu prevede excepții de la celelalte prevederi legale, inclusiv art. 4, art. 29 și art. 30, care urmează a fi respectate de reprezentanții mass-media, or, datele cu caracter personal solicitate trebuie să corespundă scopului declarat, precum și ca acestea să fie adecvate, pertinente și neexcesive în raport cu acest scop, cu asigurarea confidențialității și securității datelor care le-au devenit cunoscute, reieșind din necesitatea asigurării unui echilibru just între dreptul la protecția datelor cu caracter personal și dreptul societății la informare/dreptul de acces la informație.

Astfel, pentru a nu percepe atât domeniul protecției datelor cu caracter personal, cât și Autoritatea de protecție a datelor cu caracter personal drept pretinse instrumente pentru crearea impedimentelor la realizarea de către reprezentanții mass-mediei a dreptului de acces la informații, CNPDCP și-a exprimat deschiderea și disponibilitatea de a discuta aspectele care, aparent, au fost percepute greșit din documentele plasate pe pagina sa web și a veni cu clarități în acest sens.

CAPITOLUL VI

ACTIVITATEA DE SUPRAVEGHERE A PRELUCRĂRILOR DE DATE CU CARACTER PERSONAL

VI

ACTIVITATEA DE SUPRAVEGHERE A PRELUCRĂRILOR DE DATE CU CARACTER PERSONAL

Totalizarea activității de notificare a CNPDCP privind prelucrarea datelor cu caracter personal (înregistrarea operatorilor și sistemelor de evidență a datelor cu caracter personal în Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal)

Urmare a publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova a Legii nr. 175/2021 privind modificarea unor acte normative, au fost operate modificări inclusiv la Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, ce vizează nemijlocit activitatea CNPDCP, astfel, fiind abrogate din alin. (1) al art. 20 lit. b), lit. f) și lit. p), precum și modificată lit. h) din același alineat. De asemenea, au fost modificate art. 23-25 și abrogat art. 28 din lege.

Prevederile sus-evidențiate, în redacția veche, statuau cerințele respectării procedurii de notificare și autorizare a operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal, efectuate de către operatorii de date. În acest sens, au fost excluse atribuțiile organului de control, vizând recepționarea și analiza notificărilor operatorilor de date, cu rezultatul emiterii unei decizii privind autorizarea sau refuzul autorizării operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal.

Respectiv, schimbarea fundamentală constă în faptul că operatorii de date nu mai trebuie să prezinte o notificare sau o cerere de autorizare prealabilă pentru a prelucra date cu caracter personal. În schimb, aceștia vor trebui să verifice ei înșiși legalitatea prelucrării și să pună în aplicare măsuri de protecție adecvate a datelor cu caracter personal. Eficacitatea măsurilor luate va fi monitorizată de CNPDCP.

Consecvent, urmează a remarca că Legea nr. 175/2021 a venit cu noi obligații legale în partea ce ține de asigurarea conformității prelucrării datelor cu caracter personal de către operatori, și anume:

- Realizarea evaluării impactului asupra protecției datelor;
- Consultarea prealabilă;
- Desemnarea persoanei responsabile cu protecția datelor.

În acest context, urmează a releva că pe parcursul anilor 2012-2021, cât a funcționat Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal, de către CNPDCP au fost examinate **8848** notificări depuse de operatorii de date, fiind, în total, înregistrați **3479** operatori de date și **6026** sisteme de evidență a datelor cu caracter personal, iar pentru **2823** sisteme a fost refuzată înregistrarea.

Aceste cifre denotă faptul (evidențiat inclusiv în considerentul 89 al Regulamentului general privind protecția datelor 2016/679) că obligația generală de a notifica prelucrarea datelor cu caracter personal autorității de supraveghere a generat sarcini administrative și financiare, însă nu a contribuit întotdeauna la îmbunătățirea protecției datelor cu caracter personal. Prin urmare, astfel de obligații de notificare generală nediferențiată necesitau a fi abrogate și înlocuite cu proceduri și mecanisme eficiente care să pună accentul, în schimb, pe acele tipuri de operațiuni de prelucrare susceptibile să genereze un risc ridicat pentru drepturile și libertățile persoanelor fizice prin însăși natura lor, prin domeniul lor de aplicare, prin contextul și prin scopurile lor.

Totuși, urmează a remarca că datorită procedurii de notificare, operatorii de date, în special cei care prelucrează volume impunătoare de date cu caracter personal, inclusiv categorii speciale de date, au efectuat un șir de acțiuni în contextul conformării procesului de prelucrare a datelor cu caracter personal la principiile protecției datelor cu caracter personal, fiind:

- identificate și reglementate sistemele de evidență a datelor cu caracter personal;
- stabilite măsurile organizatorice și tehnice necesare pentru protecția datelor cu caracter personal;
- desemnate persoanele responsabile de politica de securitate a datelor cu caracter personal, precum și pentru sistemele de evidență gestionate în cadrul operatorului de date etc.

Concomitent, urmează a releva că, spre regret, modificările aduse prin Legea nr. 175/2021 domeniului protecției datelor cu caracter personal nu au stabilit obligația de ținere a evidențelor activităților de prelucrare a datelor cu caracter personal, prevăzută de art. 30 din Regulamentul general privind protecția datelor 2016/679, prin care legiuitorul european a înlocuit procesul de notificare.

Suplimentar, în contextul intervenirii modificărilor menționate supra, se va remarca că, potrivit Art. XVIII pct. 7 al Legii nr. 175/2021, art. 28 (*intitulat „Registrul de evidență al operatorilor de date cu caracter personal”*) din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal a fost abrogat, ordine în care, conform Art. XXXI alin. (2) al legii precitate, în termen de 60 de zile de la data intrării în vigoare a legii vizate, CNPDCP urma să asigure lichidarea Registrului de evidență al operatorilor de date cu caracter personal prin nimicirea ireversibilă a documentelor și informațiilor stocate pe suport de hârtie și a celor stocate în format electronic.

În context, subliniem că instituirea și funcționarea Registrului de evidență al operatorilor de date cu caracter personal a fost reglementată prin intermediul actelor normative adoptate de Guvern, și anume: Hotărârea Guvernului nr. 883 din 25 noiembrie 2011 cu privire la aprobarea Conceptului tehnic al sistemului informațional automatizat „Registrul de stat al operatorilor de date cu caracter personal” și Hotărârea Guvernului nr. 296 din 15 mai 2012 privind aprobarea Regulamentului Registrului de evidență a operatorilor de date cu caracter personal.

Consecvent, în conformitate cu prevederile art. 18 alin. (1) din Legea nr. 71/2007 cu privire la registre, hotărârea cu privire la lichidarea registrului de stat se adoptă de autoritatea publică care a instituit registrul. Potrivit alin. (3) al aceluiași articol, în hotărârea cu privire la lichidarea registrului se stipulează modul de transmitere a datelor și documentelor în arhivă sau modul și termenele de distrugere a datelor și documentelor, actele normative și acordurile care urmează a fi modificate sau abrogate, modul de informare a furnizorilor datelor registrului și destinatarilor datelor registrului, inclusiv alte prevederi ce stabilesc modul și condițiile de lichidare a registrului.

În cumulul celor enunțate supra, s-a reținut necesitatea adoptării unei hotărâri de Guvern cu privire la lichidarea Registrului de evidență al operatorilor de date, care ar descrie detaliat modul de lichidare a Registrului prin nimicirea ireversibilă a documentelor și informațiilor stocate pe suport de hârtie și a celor stocate în format electronic, precum și abrogarea hotărârilor de Guvern cu privire la aprobarea conceptului tehnic și al regulamentului registrului vizat.

Astfel, la 29 aprilie 2022 în Monitorul Oficial a fost publicată Hotărârea Guvernului nr. 282/2022 cu privire la lichidarea Registrului de evidență al operatorilor de date cu caracter personal și abrogarea unor hotărâri ale Guvernului, în corespundere cu care **documentele și informațiile stocate pe suport de hârtie și cele stocate în format electronic au fost nimicite ireversibil.**

Activitatea de prevenire a neconformității prelucrării datelor cu caracter personal

Unul din obiectivele CNPDCP este de a asigura drepturile și libertățile fundamentale ale persoanelor fizice în domeniul protecției datelor cu caracter personal prin prevenire (susținere, consiliere, educație și instruire).

În cadrul acestui obiectiv CNPDCP desfășoară activități legate de punerea în aplicare a Legii privind protecția datelor cu caracter personal. Astfel, CNPDCP oferă consiliere autorităților publice, asigură sprijin sectorului privat, inclusiv prin instruirea angajaților, desfășurarea activităților de informare etc. Acest lucru include, de asemenea, implementarea activă a noilor modificări aduse legii, călăuză fiind ideea „*Întâi recomandăm*”, după care urmează controale și sancțiuni, după caz.

După cum a fost menționat supra în conținutul prezentului raport, începând cu 10 ianuarie 2022, a fost instituită obligația operatorului și a persoanei împuternicite de operator de a desemna o persoană responsabilă cu protecția datelor cu caracter personal, în cazurile prevăzute de art. 25 al Legii privind protecția datelor cu caracter personal. Rolul persoanei responsabile cu protecția datelor cu caracter personal este de a acorda asistență operatorului sau persoanei împuternicite de operator pentru monitorizarea conformității, la nivel intern.

În context, menționăm că, potrivit alin. (1) lit. a) al aceluiași articol, operatorul și persoana împuternicită de operator desemnează o persoană responsabilă cu protecția datelor ori de câte ori prelucrarea este efectuată de o autoritate sau o instituție publică, cu excepția instanțelor care acționează în exercițiul funcției lor jurisdicționale.

Concomitent, potrivit art. 25¹ alin. (2) al Legii nr. 133/2011, operatorul și persoana împuternicită de operator oferă suport persoanei responsabile cu protecția datelor în îndeplinirea sarcinilor indicate la art. 25², asigurându-i resursele necesare pentru executarea sarcinilor respective, pentru menținerea cunoștințelor sale de specialitate, precum și accesul către datele cu caracter personal și către operațiunile de prelucrare. Totodată, potrivit alin. (3), persoana responsabilă cu protecția datelor răspunde direct în fața celui mai înalt nivel al conducerii operatorului sau persoanei împuternicite de operator.

Suplimentar, urmează a evidenția că, operatorul sau persoana împuternicită de operator are obligația de a publica datele de contact ale persoanei responsabile cu protecția datelor și de a le comunica CNPDCP, astfel, până la data de 31 decembrie 2022, au fost recepționate aproximativ 84 de înștiințări referitoare la desemnarea persoanelor responsabile cu protecția datelor cu caracter personal, dintre care doar 7 din partea autorităților publice centrale/locale, ordine în care CNPDCP a plasat pe pagina web comunicate prin care a atras atenția operatorilor și persoanelor împuternicite de operator despre obligația desemnării persoanei responsabile cu protecția datelor cu caracter personal.

Totodată, mesaje în acest sens au fost transmise în cadrul consultărilor oferite de CNPDCP la demersurile operatorilor în legătură cu solicitarea suportului în vederea conformării activității legate de prelucrarea datelor cu caracter personal la prevederile legale din domeniul protecției datelor cu caracter personal.

În ceea ce privește realizarea unei evaluări a impactului asupra protecției datelor sau consultarea prealabilă, acestea fiind obligatorii în măsura în care situația se încadrează în ipotezele reglementate de art. 23 și 24 din Legea privind protecția datelor cu caracter personal, CNPDCP a oferit suport consultativ în 11 cazuri.

Suplimentar, în contextul conformării operatorilor de date la noile obligații: evaluarea impactului asupra protecției datelor, desemnarea persoanei responsabile cu protecția datelor, instituirea noilor cerințe în contextul transmiterii transfrontaliere a datelor cu caracter personal, CNPDCP

a elaborat și publicat pe pagina web la compartimentul **Legislația/Decizii/instrucțiuni ale CNPDCP/Decizii/Ordine** un șir de acte normative, care concretizează anumite aspecte pentru operatorii de date cum ar fi:

1. Decizia privind aprobarea listei statelor care asigură un nivel adecvat de protecție a datelor cu caracter personal.

Prin Legea nr. 175/2021 pentru modificarea unor acte normative, au fost aduse modificări și la art. 32 „*Transmiterea transfrontalieră a datelor cu caracter personal*” din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal.

Urmare a modificărilor operate în actul normativ au fost stabilite condiții noi în care poate avea loc transmiterea transfrontalieră a datelor cu caracter personal către statele membre ale Spațiului Economic European, către statele care asigură un nivel adecvat de protecție a datelor cu

caracter personal și către statele care nu asigură un nivel adecvat de protecție a datelor cu caracter personal iar autorizarea transferului transfrontalier a datelor cu caracter personal către un alt stat din partea CNPDCP nu mai este necesară.

Astfel, conform alin. (3) din acest articol, CNPDCP aprobă, prin decizie, lista statelor care asigură un nivel adecvat de protecție a datelor, luând în considerare: tratatele internaționale în materie de protecție a datelor cu caracter personal la care fac parte; existența și compatibilitatea legislației privind protecția datelor; competențele și cooperarea cu organul de supraveghere a prelucrării datelor, precum și alte aspecte importante privind regimul juridic al protecției datelor cu caracter personal. CNPDCP ține cont de deciziile adoptate de Comisia Europeană privind statele care asigură un nivel adecvat de protecție a datelor cu caracter personal.

Având în vedere raționamentele menționate supra, CNPDCP prin Decizia nr. 23 din 17 martie 2022 a aprobat lista statelor care asigură un nivel adecvat de protecție a datelor, după cum urmează: *Andorra; Argentina; Canada; Insulele Faroe; Guernsey; Statul Israel; Insula Man; Japonia; Jersey; Noua Zeelandă; Republica Coreea; Elveția; Uruguay; Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord.*

2. Ordinul cu privire la aprobarea Contractului standard pentru transmiterea transfrontalieră a datelor cu caracter personal către statele care nu asigură un nivel adecvat de protecție a datelor cu caracter personal.

Potrivit alin. (5), lit. i) din art. 32 din Legea nr. 133/2011, transmiterea datelor cu caracter personal către statele care nu asigură un nivel adecvat de protecție poate avea loc dacă prelucrarea are loc în temeiul contractului standard pentru transmiterea transfrontalieră a datelor cu caracter personal, elaborat și aprobat de CNPDCP, încheiat de către operatorul de date.

În această ordine de idei, în vederea îndeplinirii cerințelor stipulate de Legea privind protecția datelor cu caracter personal prin Ordinul nr. 33 din 22 aprilie 2022 a fost aprobat Contractul standard pentru transmiterea transfrontalieră a datelor cu caracter personal către statele care nu asigură un nivel adecvat de protecție a datelor cu caracter personal.

Scopul Contractului standard este de a asigura respectarea cerințelor Legii nr. 133/2011 în cazul transmiterii transfrontaliere a datelor cu caracter personal către state care nu asigură un nivel adecvat de protecție a datelor cu caracter personal.

Totodată, rolul Contractului standard este de a stabili măsuri tehnice și organizatorice adecvate, inclusiv de a asigura drepturi opozabile subiecților de date cu caracter personal și căi eficiente de atac în ceea ce privește transmiterile transfrontaliere de date de la operatori la operatori, de la operatori către persoane împuternicite de operatori și/sau de la persoane împuternicite de operatori către operatori.

3. Ordinul privind aprobarea listei tipurilor de operațiuni de prelucrare care fac obiectul cerinței de efectuare a unei evaluări a impactului asupra protecției datelor cu caracter personal.

Noile modificări aduse la art. 23 din Legea nr.133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal stabilesc obligația operatorilor de date de a efectua o evaluare a impactului asupra protecției datelor dacă sunt îndeplinite anumite criterii stabilite la alin. (1) din același articol.

Astfel, în funcție de natura, domeniul de aplicare, contextul și scopurile prelucrării datelor, în cazul în care un tip de prelucrare, în special cel bazat pe utilizarea noilor tehnologii, este susceptibil să genereze un risc sporit pentru drepturile și libertățile persoanelor, operatorul efectuează, înaintea prelucrării, evaluarea impactului operațiunilor de prelucrare prevăzute asupra protecției datelor cu caracter personal. O evaluare unică poate aborda un set de operațiuni de prelucrare similare care prezintă riscuri sporite similare. Articolul 23 alin. (3) din Legea nr. 133/2011 prevede cazurile pentru evaluarea impactului asupra protecției datelor.

Evaluarea impactului asupra protecției datelor reprezintă un instrument nou, preluat din art. 35 al Regulamentului (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE, având aceeași abordare și același scop **de responsabilizare a operatorilor în vederea stabilirii măsurilor adecvate care trebuie luate pentru a demonstra că prelucrarea datelor cu caracter personal respectă prevederile legale.**

Atunci când se estimează dacă operațiunile de prelucrare planificate necesită efectuarea unei evaluări a impactului asupra protecției datelor cu caracter personal în temeiul art. 23 din Legea nr. 133/2011, operatorul utilizează cele nouă criterii reflectate în Lista tipurilor de operațiuni de prelucrare care fac obiectul cerinței de efectuare a unei evaluări a impactului asupra protecției datelor cu caracter personal, la elaborarea cărora au fost luate în considerare îndrumările Ghidului privind Evaluarea impactului asupra protecției datelor (DPIA) și stabilirea dacă o prelucrare este „susceptibilă să genereze un risc ridicat” în sensul Regulamentului 2016/679, revizuit și adoptat în data de 4 octombrie 2017 de către Grupul de lucru „Articolul 29” pentru protecția datelor (Documentul de lucru nr. 248).

Lista tipurilor de operațiuni de prelucrare care fac obiectul cerinței de efectuare a unei evaluări a impactului asupra protecției datelor cu caracter personal se bazează pe prevederile art. 23 alin. (3) al Legii nr. 133/2011 și conține anumite tipuri de operațiuni de prelucrare, precum și exemple de prelucrare a datelor cu caracter personal.

Astfel, lista prevede expres, dar nu exhaustiv, operațiunile pentru care e necesară realizarea evaluării impactului, și anume:

1. Prelucrarea datelor cu caracter personal în vederea realizării unei evaluări sistematice și cuprinzătoare a aspectelor personale referitoare la persoane fizice, care se bazează

pe prelucrarea automată, inclusiv pe crearea de profiluri, și care stă la baza unor decizii automatizate care produc efecte juridice privind persoana fizică sau care o afectează, în mod similar, într-o măsură semnificativă;

2. Prelucrarea, pe scară largă, a unor categorii de date care se referă la dezvoltarea originii rasiale sau etnice, a opiniilor politice, a confesiunii religioase sau convingerilor filozofice ori a apartenenței la sindicate, precum și prelucrarea de date genetice, de date biometrice pentru identificarea unică a unei persoane fizice, de date privind sănătatea ori de date privind viața sexuală sau orientarea sexuală, privind condamnările penale și infracțiunile unei persoane fizice;
3. Prelucrarea datelor cu caracter personal având ca scop monitorizarea sistematică, pe scară largă, a unei zone accesibile publicului;
4. Prelucrarea pe scară largă a datelor cu caracter personal ale persoanelor vulnerabile (cum ar fi solicitanți de azil, persoane în vârstă, pacienți, minori, persoane în privința cărora a fost instituită măsura de ocrotire judiciară și angajați), prin mijloace automate de monitorizare și/sau înregistrare sistematică a comportamentului, inclusiv în vederea desfășurării activităților de reclamă, marketing și publicitate.
5. Prelucrarea pe scară largă a datelor cu caracter personal prin utilizarea inovatoare sau implementarea unor tehnologii noi, în special în cazul în care operațiunile respective limitează capacitatea persoanelor fizice de a-și exercita drepturile;
6. Prelucrarea pe scară largă a datelor generate de dispozitive cu senzori care transmit date prin internet sau prin alte mijloace;
7. Prelucrarea pe scară largă și/sau sistematică a datelor de trafic și/sau de localizare a persoanelor fizice, atunci când prelucrarea nu este necesară pentru prestarea unui serviciu solicitat de subiectul de date.

Ținem să subliniem că lista de exemple care însoțește operațiunile de prelucrare a datelor cu caracter personal nu se limitează la cele incluse în tabelul din anexa ordinului, având drept scop de a ghida operatorul să identifice operațiunile de prelucrare a datelor cu caracter personal care necesită efectuarea evaluării impactului asupra protecției datelor.

Prelucrarea datelor cu caracter personal stocate în principalele resurse informaționale automatizate de stat

Situația vizând accesarea principalelor registre/sisteme informaționale de stat efectuate prin intermediul Sistemului informațional de căutare (SIC) "Acces-Web" și a tehnologiei Common Object Interface (COI) este în vizorul Autorității naționale de protecție a datelor cu caracter personal pe parcursul mai multor ani.

În acest context, CNPDCP analizează în dinamică statistica accesărilor efectuate în anul 2022, de către utilizatorii Ministerului Afacerilor Interne, Centrului Național Anticorupție, Procuraturii Generale, Autorității Naționale de Integritate, Ministerului Apărării, Serviciului Vamal, Serviciului Fiscal de Stat, entități care s-au identificat cu cel mai mare număr de accesări a datelor cu caracter personal efectuate. Informația din tabelul ce urmează, este bazată pe datele oferite de către Agenția Servicii Publice și Agenția de Guvernare Electronică, entități care oferă acces la informații conținute în principalele registre/sisteme informaționale de stat pentru diferite instituții publice și organizații private.

Instituția vizată	Numărul de accesări efectuate în sistemele informaționale de stat: RSP, RBI, RST, RSCV, RSUD			
	prin intermediul SIC „Acces-Web” și COI			prin intermediul platformei de interoperabilitate (MConnect)
	2020	2021	2022	2022
Ministerul Afacerilor Interne	11213170	13259515	22446877	15429
Serviciul de Informații și Securitate	65180	69196	70184	43080
Centrul Național Anticorupție	86891	74493	75486	10468
Procuratura Generală	19985	22405	30797	6
Serviciul Vamal	12381	14063	17715	6
Ministerul Apărării	1002	503	727	115301
Autoritatea Națională de Integritate	17217	18823	19127	11759
Serviciul Fiscal de Stat	3535927	3007799	4071998	9566872

Conform tabelului, o mare parte a accesărilor de către entitățile vizate rămân a fi efectuate, în continuare, prin intermediul SIC „Acces-Web” și COI, platforme gestionate de Agenția Servicii Publice.

Astfel, se va nota că, în majoritatea cazurilor, accesarea datelor cu caracter personal prin intermediul acestei tehnologii nu corespunde cerințelor de asigurare a securității datelor cu caracter personal în legătură cu prelucrarea acestora în cadrul sistemelor informaționale automatizate și nu asigură identificarea nominală a utilizatorilor care au efectuat operațiuni de accesare a datelor și care au obligația de a justifica scopul și temeiul legal al acestor operațiuni.

În context, CNPDCP pe parcursul anului 2022 a solicitat implicarea Agenției de Guvernare Electronică, ținând cont de competențele acesteia oferite prin Legea nr. 142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate prin întreprinderea acțiunilor de rigoare în vederea asigurării conformității tuturor operațiunilor de prelucrare/accesare a datelor cu caracter personal stocate în resursele informaționale de stat, prin admiterea accesării și utilizării acestor informații exclusiv prin metode corespunzătoare cerințelor de securitate și confidențialitate, cu informarea CNPDCP asupra acțiunilor efectuate în acest sens.

Ca rezultat, I.P. „Agenția de Guvernare Electronică” a comunicat că va consolida eforturile în vederea asigurării unei comunicări eficiente cu entitățile vizate și va întreprinde măsuri pertinente întru rezoluțiunea contractelor instituțiilor consumatoare de date prin intermediul tehnologiei COI și asigurarea accesului prin intermediul Platformei de interoperabilitate (MConnect), corespunzător prevederilor art. 6 alin. (3) din Legea nr. 142/2018 cu privire la schimbul de date și interoperabilitate și pct. 4 din Hotărârea Guvernului nr. 211/2019 privind Platforma de interoperabilitate (MConnect).

Totodată, pe parcursul perioadei de referință, în cadrul examinării unor plângeri vizând prelucrarea datelor cu caracter personal prin accesarea registrelor/sistemelor informaționale

gestionate de Agenția Servicii Publice, în special legate de portalul informațional e-Cadastru și SIC „Acces Web”, CNPDCP a constatat: tendința de utilizare a credențialelor de acces (nume de utilizator și parolă) a unui singur cont de utilizator autorizat de către mai mulți angajați ai entității beneficiare; deținerea/utilizarea numelui de utilizator și parolei de către persoane terțe; neactualizarea listei utilizatorilor după plecarea acestora sau după schimbul locului de muncă sau funcției în entitate; neinclusiunea în listele de utilizatori a datelor personale ale utilizatorului (IDNP, numărul sau adresa de contact); neinformarea Agenției Servicii Publice despre schimbarea administratorului responsabil de accesul la portalele informaționale menționate supra indicat în lista utilizatorilor; neactualizarea parolelor de utilizator etc.

Aceste acțiuni au creat premise pentru constatarea încălcării prevederilor Legii privind protecția datelor cu caracter personal, cât și a nerespectării prevederilor contractelor încheiate de Agenția Servicii Publice, aferente acordării accesului la registrele informaționale de stat gestionate.

Astfel, CNPDCP a intervenit către Agenția Servicii Publice în vederea revizuirii/actualizării contractelor încheiate în contextul acordării accesului la registrele/sistemele informaționale gestionate de Agenția Servicii Publice, în special a listelor utilizatorilor autorizați, precum și reevaluării și acordării accesului la registrele/sistemele informaționale gestionate de Agenția Servicii Publice doar prin intermediul serviciului electronic guvernamental de autentificare și control al accesului (MPass).

Ca urmare, Agenția Servicii Publice a comunicat despre implementarea serviciului electronic guvernamental de autentificare și control al accesului (MPass) pentru utilizatorii externi față de accesul automatizat prin SIC „Acces-Web”, revizuirea contractelor în acest sens prin încheierea acordurilor adiționale, precum și inițierea anumitor acțiuni în vederea implementării serviciului guvernamental de autentificare și control al accesului (MPass) ca mod unic de acces al utilizatorului autorizat la toate resursele/sistemele informaționale gestionate de ASP.

Totodată, pentru a evalua situația la capitolul realizării dreptului la informare a subiectului de date, CNPDCP a solicitat de la Agenția Servicii Publice și Agenția de Guvernare Electronică informații privind numărul adresărilor/cererilor subiecților de date înaintate în anul 2022, vizând solicitarea informațiilor asupra operațiunilor de accesare a datelor cu caracter personal ce îi vizează din registrele/sistemele informaționale de stat. Potrivit informațiilor comunicate, a fost stabilit că subiecții de date, pe parcursul anului 2022, s-au adresat mai des către Agenția Servicii Publice, **392** de adresări, față de **48** de demersuri adresate Agenției de Guvernare Electronică.

În context, urmează a menționa că la dispoziția subiectului de date este pus Portalul Guvernamental al cetățeanului (MCabinet) oferit de către Agenția de Guvernare Electronică prin intermediul căruia poate vizualiza istoricul accesării datelor sale cu caracter personal de către autoritățile și instituțiile publice și alte persoane fizice și juridice de drept privat inclusiv. Portalul prezintă informații cu privire la entitățile juridice care au accesat datele personale ale cetățeanului, precum și data accesării și temeiul legal. Informațiile sunt preluate din serviciul guvernamental de jurnalizare MLog, în care toate entitățile guvernamentale sunt obligate să înscrie informații despre accesarea de date, inclusiv în procesul de schimb de date prin intermediul platformei MConnect.

CAPITOLUL VII

AVIZAREA ȘI ELABORAREA PROIECTELOR DE ACTE NORMATIVE

VII

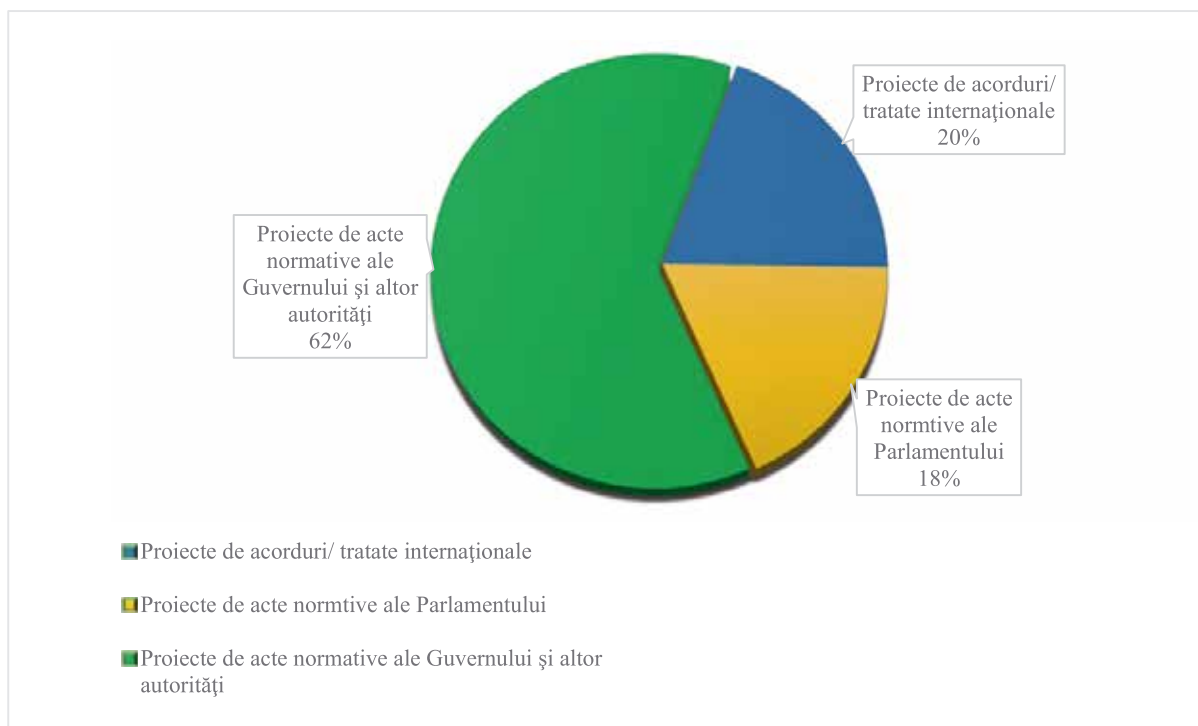
AVIZAREA ȘI ELABORAREA PROIECTELOR DE ACTE NORMATIVE

Conform prevederilor art. 32 alin. (2) al Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectele de acte normative care țin de domeniul de competență a Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, se transmit spre avizare.

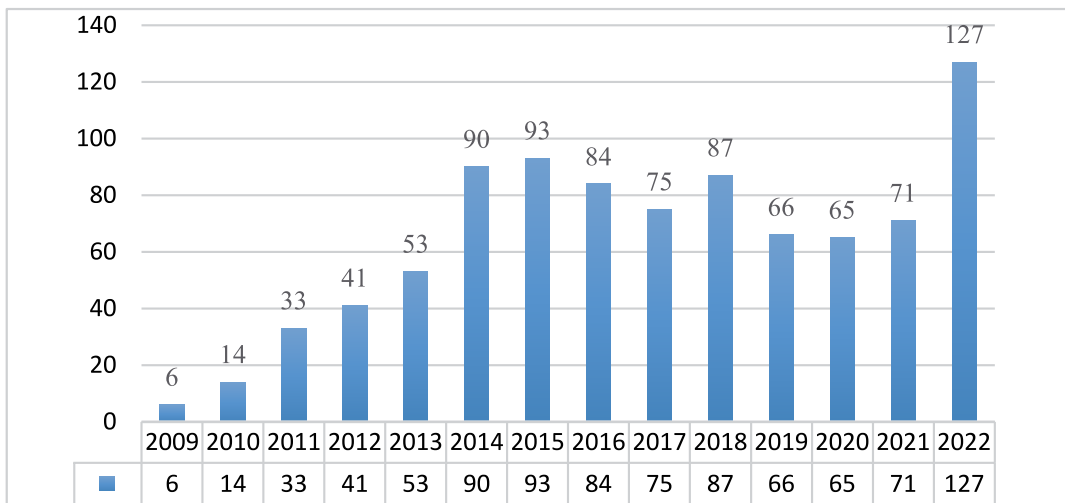
În acest sens, pe parcursul anului 2022, în adresa CNPDCP au parvenit spre avizare **127** de proiecte de acte normative naționale/tratate internaționale sub aspectul protecției drepturilor și libertăților persoanelor fizice în legătură cu prelucrarea datelor cu caracter personal, dintre care:

- **25** proiecte de acorduri/tratate internaționale;
- **23** proiecte de acte normative de modificare a legilor, codurilor;
- **79** proiecte de acte normative ale Guvernului și altor autorități.

Procentajul avizelor oferite de către CNPDCP pe parcursul anului 2022

Prin urmare, asupra majorității proiectelor propuse spre avizare CNPDCP, în calitatea sa de autoritate de protecția datelor cu caracter personal, a apreciat că este necesară completarea, modificarea sau revizuirea textelor respective, prezentând o serie de recomandări și propuneri în vederea ajustării/conformării unor dispoziții din proiectele respective la principiile și condițiile de prelucrare a datelor cu caracter personal, în vederea garantării respectării drepturilor subiecților de date cu caracter personal.

Dinamica proiectelor parvenite spre avizare în perioada 2009-2022

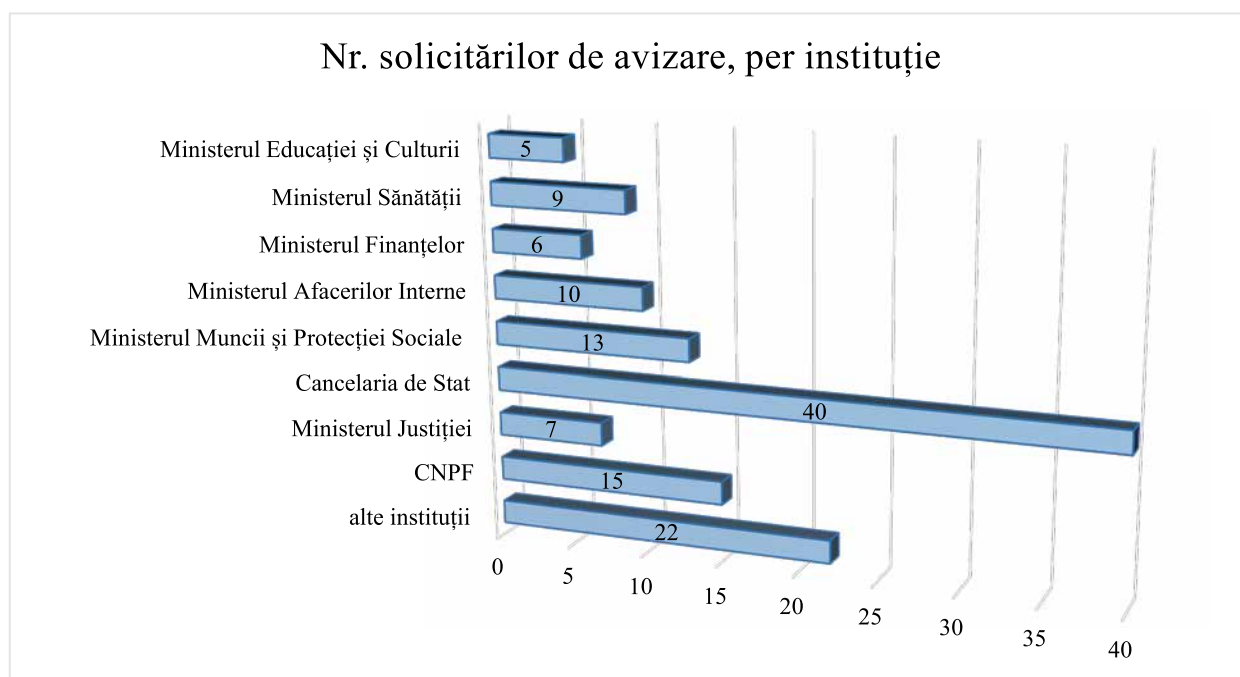
Cu titlu separat, prezentăm mai jos cele mai relevante proiecte de acte normative avizate, după cum urmează:

- *proiectul hotărârii Guvernului pentru aprobarea Regulamentului privind procedura de examinare pentru obținerea dreptului de a conduce vehicule, emiterea și valabilitatea permisului de conducere;*
- *proiectul de lege pentru modificarea Legii privind Comisia Națională a Pieții Financiare;*
- *proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului Informațional „Acte de stare civilă”;*
- *proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului Informațional „UAHELP”;*
- *proiectul de hotărâre cu privire la instituirea Sistemului Informațional de Supraveghere a Bolilor Transmisibile și Evenimentelor de Sănătate Publică;*
- *proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului Informațional „Vulnerabilitatea Energetică”;*
- *proiectul de hotărâre pentru aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Recrutarea și evaluarea resurselor umane în sistemul afacerilor interne” și a Regulamentului cu privire la organizarea și funcționarea Sistemului informațional „Recrutarea și evaluarea resurselor umane în sistemul afacerilor interne”;*
- *proiectul de hotărâre cu privire la organizarea și efectuarea recensământului populației și locuințelor în anul 2024;*
- *proiectul normelor privind raportarea către I.P. „Consiliul de supraveghere publică a auditului” a încălcărilor reglementărilor în domeniul auditului situațiilor financiare;*
- *proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional unificat „e-Admitere” în învățământul superior;*
- *proiectul definitivat al hotărârii Guvernului „Cu privire la aprobarea Strategiei de Dezvoltare a Sistemului Statistic Național pentru perioada 2022-2030”;*
- *proiectul de lege privind Banca biologică umană;*
- *proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (stimularea comerțului electronic);*

- proiectul de hotărâre pentru aprobarea Conceptului Sistemului informațional de gestionare a autorizației de agent economic și Regulamentului privind modul de ținere a Registrului de stat a autorizației de agent economic autorizat format de Sistemul informațional de gestionare a autorizației de agent economic;
- proiectul de hotărâre privind acordarea protecției temporare;
- proiectul Ghidului privind modul de depersonalizare a actelor administrative în Registrul de stat al actelor locale;
- proiectul hotărârii Guvernului „Cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Statistici demografice și sociale”;
- proiectul Memorandumului de Înțelegere dintre Serviciul Diplomatic de Securitate al Statelor Unite ale Americii și Ministerul Afacerilor Interne al Republicii Moldova cu modificările operate;
- proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea normelor de operare a aeronavelor fără pilot la bord;
- proiectul hotărârii pentru aprobarea Regulamentului cu privire la Sistemul Informațional Automatizat „Registrul funcționarilor electorali”;
- setul de materiale cu privire la inițierea negocierilor și aprobarea semnării Acordului între Republica Moldova și Comitetul Internațional al Crucii Roșii ;
- proiectul de hotărâre cu privire la aprobarea Programului de management integrat al frontierei de stat pentru anii 2022-2025;
- proiectul definitivat al hotărârii Guvernului cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Registrul de stat al unităților de drept”;
- proiectul „Acordului în domeniul securității sociale dintre Republica Moldova și Confederația Elvețiană”.

Numărul de solicitări de avizare parvenite în adresa CNPDCP pe parcursul anului 2022

În continuare, cu titlu de informare, prezentăm cele mai importante avize elaborate de CNPDCP la proiectele de acte normative:

1. Ministerul Muncii și Protecției Sociale a solicitat CNPDCP examinarea proiectului hotărârii cu privire la aprobarea „Conceptului Sistemului Informațional în domeniul Protecției Copilului”.

CNPDCP a apreciat pozitiv implementarea unui sistem informațional în domeniul protecției copilului, proiectat în conformitate cu legislația în vigoare, fiind parte integrantă a componentei informaționale și de telecomunicații a infrastructurii guvernării electronice a Republicii Moldova.

Totodată, analizând conținutul Conceptului nu a fost identificat termenul de stocare/arhivare a datelor cu caracter personal, context în care s-a menționat că:

- potrivit art. 4 alin. (1) lit. e) din Legea nr.133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, *datele cu caracter personal trebuie să fie stocate într-o formă care să permită identificarea subiecților datelor cu caracter personal pe o perioadă care nu va depăși durata necesară atingerii scopurilor pentru care sînt colectate și ulterior prelucrate;*

- potrivit art. 11 alin. (3) al aceluiași act legislativ, la încheierea operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal, *dacă subiectul acestor date nu și-a dat consimțământul pentru o altă destinație sau pentru o prelucrare ulterioară, acestea vor fi: distruse; transferate unui alt operator, cu condiția ca operatorul inițial să garanteze faptul că prelucrările ulterioare au scopuri similare celor în care s-a făcut prelucrarea inițială; transformate în date anonime și stocate exclusiv în scopuri statistice, de cercetare istorică sau științifică;*

În acest context, s-a reliefat necesitatea menționării în conținutul proiectului Conceptului a prevederilor privind termenul concret de păstrare a datelor cu caracter personal și modalitatea de ștergere a acestora din Sistemul menționat.

În Capitolul VIII din proiectul Conceptului, cu referire la protecția datelor cu caracter personal, a fost inclus numai un alineat cu dispoziții de ordin general, în partea ce ține de colectarea, prelucrarea, stocarea și furnizarea datelor cu caracter personal.

Astfel, s-a propus divizarea capitolului în două puncte.: 21.1 **Aspectele privind securitatea informațională** și 21.2 **Protecția datelor cu caracter personal**.

La pct. 21.2 s-a recomandat completarea normei cu următorul conținut:

„Protecția datelor cu caracter personal”

a) *în condițiile prezentului Concept, posesorii/deținătorii/registratorii vor prelucra doar datele cu caracter personal strict necesare, neexcesive scopului prestabilit, conform competențelor atribuite, respectând principiile stabilite de legislația privind protecția datelor cu caracter personal;*

b) *la prelucrarea datelor cu caracter personal, posesorii/deținătorii vor asigura măsuri organizatorice și tehnice necesare pentru protecția datelor cu caracter personal împotriva distrugerii, modificării, blocării, copierii, răspândirii, precum și împotriva altor acțiuni ilicite, măsuri menite să asigure un nivel de securitate adecvat în ceea ce privește riscurile prezentate de prelucrare și caracterul datelor prelucrate;*

c) *în cazul incidentelor de securitate, posesorii/deținătorii vor întreprinde măsuri necesare pentru depistarea sursei de producere a incidentului, vor efectua analiza acestuia și vor înlătura cauzele incidentului de securitate cu informarea Centrului Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal al Republicii Moldova;*

d) *în cadrul operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal efectuate conform prezentului Regulament, posesorii/deținătorii vor asigura respectarea drepturilor subiecților de date cu caracter personal.*

Având în vedere cele expuse, CNPDCP a recomandat operarea completărilor ce se impun a fi efectuate la proiect, cu remiterea pentru avizare repetată a proiectului.

Urmare a definităvării proiectului, propunerile înaintate de CNPDCP au fost acceptate.

2. Ministerul Sănătății a solicitat CNPDCP examinarea proiectului de lege privind Banca biologică umană și, reieșind din competențele funcționale, au fost comunicate următoarele:

Analiza proiectului a scos în evidență că prin reglementările propuse va avea loc prelucrarea datelor cu caracter personal privind starea de sănătate a persoanelor vizate, ordine în care s-a atras atenția că acestea fac parte din categoria specială de date cu caracter personal, care, prin natura lor, sunt deosebit de sensibile în ceea ce privește drepturile și libertățile fundamentale și necesită o protecție specifică, deoarece contextul prelucrării acestora ar putea genera riscuri considerabile la adresa drepturilor și libertăților fundamentale.

Cu referire la conținutul proiectului, s-a recomandat includerea la art. 5 a unor prevederi care să asigure garanții corespunzătoare, în conformitate cu dispozițiile art. 29 și art. 30 din Legea privind protecția datelor cu caracter personal, prin obligarea biobăncilor de a stabili măsuri corespunzătoare pentru asigurarea securității, confidențialității și integrității datelor cu caracter personal prelucrate în cadrul sistemelor de evidență a datelor cu caracter personal, după cum urmează:

„Biobanca asigură securitatea și confidențialitatea datelor cu caracter personal, prin aplicarea măsurilor organizatorice și tehnice necesare pentru protecția datelor cu caracter personal împotriva distrugerii, modificării, blocării, copierii, răspândirii, precum și împotriva altor acțiuni ilicite, măsuri menite să asigure un nivel de securitate adecvat în ceea ce privește riscurile prezentate de prelucrare și caracterul datelor prelucrate.

În cazul în care va avea loc o încălcare a securității datelor cu caracter personal, biobanca are obligația de a întreprinde măsurile necesare pentru depistarea sursei de producere a incidentului, de a efectua analiza acestuia și înlătura cauzele incidentului de securitate.”

La fel, s-a determinat că potrivit art. 4 din proiect, biobanca este o instituție publică cu sau fără statut de persoană juridică, fapt ce atestă abordări și statute diferite atribuite biobăncilor, iar în astfel de condiții se creează incertitudini și în partea ce ține de instituirea răspunderii juridice a biobăncilor, în condițiile art. 29 din proiect.

Cu referire la prevederile statuate la art. 6 din proiect, s-a considerat necesar a face claritate asupra relațiilor și sarcinilor dintre biobanca de cercetare și biobanca.

Conform prevederilor art. 6 alin. (2) lit. c) din proiect, biobanca de cercetare menține și dezvoltă registrele biobăncii, dispoziții care nu justifică dreptul biobăncii de cercetare de a administra registrele biobăncilor, ceea ce presupune oferirea accesului la datele conținute în registrele biobăncii. Or, biobanca este entitate distinctă de banca de cercetare și este calificată ca fiind operator de date, care, în sensul art. 3 al Legii 133/2011, stabilește scopurile și mijloacele de prelucrare a datelor cu caracter personal prevăzute în mod expres de legislația în vigoare. Mai mult, în contextul noțiunii prenotate, biobanca ar trebui să dețină calitatea de persoană juridică.

În partea ce vizează consimțământul oferit pentru a deveni donator de biospecimene, CNPDCP a considerat relevant a completa art. 14 alin. (4) cu prevederi noi pentru exprimarea unui consimțământ informat a subiectului de date, în următoarea ordine:

“Înainte ca o persoană să doneze biospecimene cu utilizarea acestora în scopuri de corectare, diagnostic și terapeutic, medicul îi furnizează informații scrise cu privire la:

1) scopurile, conținutul și durata proiectului de cercetare, diagnostic sau terapeutic;

- 2) *riscurile posibile;*
- 3) *dreptul de a-și exprima liber consimțământul și de a-l retrage în orice moment;*
- 4) *posibilitatea de a efectua cercetări în afara Republicii Moldova.”*

Tot aici este necesar a specifica că donatorul urmează a fi informat despre faptul că biospecimenele, în conformitate cu normele statuate în proiect, pot fi utilizate de către biobancă în 3 scopuri distincte, și anume: fie în **scopuri de cercetare, fie de diagnostic, fie în scop terapeutic**, or, fiecare scop urmează a fi elucidat separat/individualizat din start, atunci când donatorul își manifestă consimțământul.

Mai mult, pentru claritatea și previzibilitatea normei juridice, ar fi oportun ca aceste 3 tipuri de scopuri determinate să fie definite la art. 2 din proiect.

Totodată, s-a reținut că art. 14 alin. (5) din proiect conține reglementări generale privind păstrarea consimțământului donatorului de biospecimene, lipsind la general normele ce vizează termenul de păstrare a datelor cu caracter personal, consemnate în registrele biobăncii.

În acest context s-a menționat că, conform art. 4 alin. (1) lit. e) al Legii privind protecția datelor cu caracter personal, datele cu caracter personal care fac obiectul prelucrării trebuie să fie stocate într-o formă care să permită identificarea subiecților datelor cu caracter personal pe o perioadă care nu va depăși durata necesară atingerii scopurilor pentru care sunt colectate și ulterior prelucrate.

Totodată, potrivit art. 11 al legii menționate mai sus, condițiile și termenele de stocare a datelor cu caracter personal se stabilesc de legislație ținându-se cont de prevederile art. 4 alin. (1) lit. e). La expirarea termenului de stocare datele cu caracter personal urmează a fi distruse în modul stabilit de lege. Datele cu caracter personal din registrele de stat, de la data încetării utilizării acestora, pot rămâne la păstrare primind statutul de document de arhivă.

La încheierea operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal, dacă subiectul acestor date nu și-a dat consimțământul pentru o altă destinație sau pentru o prelucrare ulterioară, acestea vor fi:

- a) distruse;
- b) transferate unui alt operator, cu condiția ca operatorul inițial să garanteze faptul că prelucrările ulterioare au scopuri similare celor în care s-a făcut prelucrarea inițială;
- c) transformate în date anonime și stocate exclusiv în scopuri statistice, de cercetare istorică sau științifică.

Pornind de la prevederile menționate, în vederea respectării principiilor de protecție a datelor cu caracter personal, s-a recomandat evaluarea și stabilirea unui termen concret de păstrare a acestor date, precum și a procedurii de distrugere/arhivare/transmitere a datelor cu caracter personal după epuizarea scopului pentru care au fost colectate/prelucrate.

De asemenea, s-a specificat că prevederea de la art. 16 alin. (1) din proiect are un caracter general și ambiguu, ordine în care s-a recomandat ca articolul sau proiectul să fie completat cu norme care ar stabili sarcinile și obligațiile ce revin biobăncii. Suplimentar, proiectul ar trebui completat cu norme care ar reglementa mai clar și minuțios aspecte privind cerințele pentru colecția organizată de biospecimene/eșantioane de biospecimene umane și date asociate.

Cu referire la relațiile dintre biobănci și terți, reglementate la art. 18 alin. (6) și art. 21 din proiect, s-a reținut că acestea presupun și transferuri transfrontaliere de date cu caracter personal.

S-a atras atenția că, în cazul transmiterii transfrontaliere a datelor cu caracter personal către alte state, operatorii urmează să țină cont de condițiile prevăzute la art. 32 al Legii privind

protecția datelor cu caracter personal, ordine în care s-a recomandat identificarea temeiului legal în baza căruia, eventual, se va efectua transmiterea transfrontalieră a datelor cu caracter personal.

De regulă, în situațiile apelării la serviciile unor instituții medico-sanitare/laboratoare ce se află în alt stat, materialul medical exportat, precum și datele personale corespunzătoare, se depersonalizează de către operatorul de date.

Potrivit art. 3 din Legea nr. 133/2011, depersonalizarea datelor reprezintă modificarea datelor cu caracter personal astfel încât detaliile privind circumstanțele personale sau materiale să nu mai permită atribuirea acestora unei persoane fizice identificate sau identificabile ori să permită atribuirea doar în condițiile unei investigații care necesită cheltuieli disproporționate de timp, mijloace și forță de muncă. Prin urmare, acestea nu se vor considera date personale și nu cad sub incidența legislației privind protecția datelor. Totuși, în caz de dubiu, subiectul de date trebuie pe deplin informat și trebuie să-i fie obținut consimțământul înainte de orice transmitere a datelor personale.

S-a constatat că, potrivit art. 23 din proiect, biobanca obține aprobarea autorității naționale pentru protecția datelor cu caracter personal a metodei de generare a codurilor.

În această ordine de idei, pornind de la atribuțiile CNPDCP statuate la art. 20 al Legii privind protecția datelor cu caracter personal, s-a propus modificarea normei astfel ca CNPDCP să ofere consultanță în vederea stabilirii unui mecanism conform de atribuire/alocare a codificării, prin prisma respectării garanțiilor de protecție a datelor cu caracter personal și drepturilor subiecților de date, or, norma de la art. 23 din proiect, instituie o competență improprie CNPDCP, care excede atribuțiile și sarcinile statuate de Legea privind protecția datelor cu caracter personal.

3. Ministerul Economiei a transmis CNPDCP solicitarea de examinare a proiectului de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege pentru modificarea unor acte normative (*stimularea comerțului electronic*).

Cu referire la Art. XVI din proiectul de lege, prin care s-a intenționat a fi aduse modificări la Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, care vor oferi dreptul de subcontractare de către persoanele împuternicite a altei persoane împuternicite în procesul de prelucrare a datelor cu caracter personal, s-a specificat că aceste dispoziții sunt parțial preluate din Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (*Regulamentul general privind protecția datelor*).

Astfel, s-a subliniat că modificările înaintate la Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, prin proiectul de lege, nu vor alinia sub nici o formă legislația națională la standardele europene în domeniul protecției datelor cu caracter personal și nu va oferi un nivel adecvat de protecție a drepturilor subiecților de date cu caracter personal, or, chiar dacă, aparent, se preiau unele prevederi din Regulamentul general privind protecția datelor, acestea nu sunt suficiente pentru a crea condițiile necesare pentru prelucrarea conformă a datelor cu caracter personal, rămânând neacoperite/nereglementate alte situații care necesită intervenție.

CNPDCP a statuat că atât timp cât în legislația națională nu este transpus Regulamentul general privind protecția datelor, acesta nu va asigura garanții suficiente pentru protejarea datelor cu caracter personal și a drepturilor subiecților de date.

În lumina celor menționate supra, CNPDCP a considerat necesar ca modificările cadrului normativ să survină odată cu adoptarea noului pachet legislativ în domeniul protecției datelor cu caracter personal, care este examinat în cadrul grupului de lucru creat de Ministerul Justiției

și urmează să elimine discordanța între cadrul legal național din domeniul protecției datelor cu caracter personal și reglementările existente la nivel european.

Totuși, în situația în care se vor susține modificările propuse la Art. XVI din proiect, s-a menționat că aceste norme nu sunt complete și nu reglementează instituirea obligațiilor și a răspunderii individualizate a persoanelor împuternicite în raport cu operatorul, așa cum statuează prevederile Regulamentului general privind protecția datelor.

Drept urmare, prevederile formulate la art. 30 din Legea nr. 133/2011 urmează a fi completate suplimentar cu următoarele dispoziții legale, care corespund alin. (4) și alin. (9) a art. 28 din Regulamentul general privind protecția datelor:

„- În cazul în care o persoană împuternicită de un operator recrutează o altă persoană împuternicită pentru efectuarea de activități de prelucrare specifice în numele operatorului, aceleași obligații privind protecția datelor, prevăzute în contractul sau în alt act juridic încheiat între operator și persoana împuternicită de operator, revin celei de a doua persoane împuternicite, prin intermediul unui contract sau al unui alt act juridic, în special furnizarea de garanții suficiente pentru punerea în aplicare a unor măsuri tehnice și organizatorice adecvate, astfel încât prelucrarea să îndeplinească cerințele prezentei legi. În cazul în care această a doua persoană împuternicită nu își respectă obligațiile privind protecția datelor, persoana împuternicită inițială rămâne pe deplin răspunzătoare față de operator în ceea ce privește îndeplinirea obligațiilor acestei a doua persoane împuternicite.

- Contractul sau celălalt act juridic se formulează în scris, inclusiv în format electronic.”

4. Biroul Național de Statistică a solicitat avizarea proiectului hotărârii cu privire la aprobarea proiectului de lege privind recensământul populației și locuințelor și, reieșind din competențele funcționale, CNPDCP a comunicat următoarele:

Potrivit art. 10 alin. (1) lit. j) din proiectul de lege privind recensământul populației și locuințelor, Biroul Național de Statistică este responsabil de organizarea și efectuarea recensământului, având inclusiv atribuția de a institui, reglementa și dezvolta sisteme informaționale necesare pentru colectarea, prelucrarea și validarea datelor cu asigurarea confidențialității datelor și protecției împotriva prelucrării neautorizate sau ilegale și împotriva pierderii, distrugerii sau a deteriorării accidentale prin măsurile tehnice, organizatorice și administrative implementate.

Subsecvent, art. 15 alin. (4) din proiect statuează că posesorii și deținătorii de date administrative și private *sunt obligați să transmită* cu titlu gratuit datele individuale, inclusiv datele cu caracter personal din registrele, sistemele informaționale, sistemele de evidență a datelor cu caracter personal, gestionate în calitate de posesor sau deținător, cum ar fi, însă, nelimitându-se la:

- a) Sistemul Informațional Automatizat Registrul de stat al populației;
- b) Registrul bunurilor imobile;
- c) Sistemul Informațional Integrat al Poliției de Frontieră;
- d) Sistemul Informațional de Management în Educație;
- e) Registrul de stat al evidenței individuale în sistemul public de asigurări sociale;
- f) Sistemele informaționale ale Companiei Naționale de Asigurări în Medicină;
- g) Registrul funcționarilor electorali;
- h) Datele din resursele informaționale private ale prestatorilor de servicii și furnizorilor de utilități publice (apă, telefonie fixă și mobilă, gaze, energie electrică și termică etc.).

Consecvent, s-a menționat că potrivit alin. (1) din același articol se specifică că *BNS este în drept să acceseze, extragă și să prelucreze* în scopul recensământului datele cu caracter personal din

sursele de date administrative și cele private despre caracteristicile menționate la art. 13 alin. (1).

Totodată, alin. (4) stipulează că, posesorii și deținătorii de date administrative și private sunt obligați să transmită cu titlu gratuit datele individuale, inclusiv datele cu caracter personal din registrele, sistemele informaționale, sistemele de evidență a datelor cu caracter personal [...], fără a fi acordat careva drepturi BNS de accesare directă a sistemelor vizate.

În acest context, în vederea evitării interpretării duale a normelor menționate, s-a propus la art. 15 alin. (1) din proiect completarea normei, după cuvintele „date cu caracter personal” cu cuvintele „transmise de posesori și deținători”.

Totodată, art. 15 alin. (6) din proiect menționează că lista categoriilor de date individuale, inclusiv de date cu caracter personal, la nivel de înregistrare individuală, stocate și prelucrate de sursele de date menționate la alin. (4) și (5), formatul și termenele de transmitere a acestora sunt determinate de BNS.

În acest context, menționăm că, Conceptul tehnic al sistemului informațional automatizat al Biroului Național de Statistică, aprobat prin Hotărârea Guvernului Nr. 856 din 21 septembrie 2010, reglementează următoarele aspecte:

- Pct. 3 stabilește că în calitate de parte componentă a guvernării electronice, SIA BNS este integrat cu alte sisteme informaționale cu care Biroul Național de Statistică interacționează pentru exercitarea obligațiilor ce-i revin.
- Pct. 5 statuează că spațiul informațional al SIA BNS reprezintă ansamblul următoarelor resurse informaționale: a) registre statistice; b) date statistice, care pot fi: date statistice primare, date statistice validate, date statistice agregate, date statistice publicate.
- Pct. 6 prevede că SIA BNS este destinat să asigure colectarea, prelucrarea, stocarea și diseminarea informației statistice prin elaborarea, adaptarea și implementarea modelului de producere a statisticii, bazat pe procese și a modelului standardizat al fluxului informațional, să creeze un mecanism de gestiune a proceselor statistice principale și a subproceselor asociate, să monitorizeze procesele tehnologice, rezultatele intermediare și finale, să permită utilizatorilor acces liber, comod și interactiv la resursele cu informație statistică publică.
- Pct. 11 stabilește funcțiile de bază ale SIA BNS, în special: introducerea datelor; formarea bazei de date a sistemului, actualizarea și arhivarea datelor; asigurarea utilizatorilor cu informație statistică relevantă; asigurarea securității informației la toate etapele de colectare, stocare, procesare și prezentare; asigurarea interconexiunii cu alte sisteme informaționale de stat.
- Pct. 13 enumeră principalii furnizori de date pentru SIA BNS. Urmează a menționa că punctul respectiv prevede inclusiv faptul că lista informațiilor prezentate și lista furnizorilor este stipulată în programul lucrărilor statistice, aprobată anual de Guvern.

Ținând cont de prevederile menționate supra, la art. 15 alin. (6) din proiect, s-a propus substituirea cuvintelor „sunt determinate de BNS” cu cuvintele „se aprobă de către Guvern, la propunerea BNS”.

Subsecvent, art. 16 alin. (7) din proiect menționează că „procesul de pseudonimizare constă în atribuirea unui identificator statistic unic pentru datele cu caracter personal (numărul de identificare de stat (IDNP), nume prenume)”.

CNPDCP a informat că, potrivit definițiilor statuate în art. 3 din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, *depersonalizarea datelor reprezintă modificarea datelor cu caracter personal astfel încât detaliile privind circumstanțele personale sau materiale să nu mai*

permite atribuirea acestora unei persoane fizice identificate sau identificabile ori să permită atribuirea doar în condițiile unei investigații care necesită cheltuieli disproporționate de timp, mijloace și forță de muncă.

Mai mult, potrivit art. 5 alin. (5) lit. f) din legea prenotată, consimțământul subiectului datelor cu caracter personal nu este cerut în cazurile în care prelucrarea este necesară pentru scopuri statistice, de cercetare istorică sau științifică, cu condiția ca datele cu caracter personal să rămână anonime pe toată durata prelucrării.

Supletiv, art. 31 al aceluiași act normativ statuează că, în scopuri statistice, de cercetare istorică, științifică, sociologică, medicală, de documentare juridică, operatorul *depersonalizează* datele cu caracter personal prin retragerea din ele a părții care permite identificarea persoanei fizice, transformându-le în date anonime, care nu pot fi asociate cu o persoană identificată sau identificabilă. În cazul depersonalizării, regimul de confidențialitate stabilit pentru datele respective se anulează.

Totodată, s-a evidențiat și practica europeană, expusă în Regulamentul privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (GDPR), care menționează că principiile protecției datelor ar trebui să se aplice oricărei informații referitoare la o persoană fizică identificată sau identificabilă. *Datele cu caracter personal care au fost supuse pseudonimizării, care ar putea fi atribuite unei persoane fizice prin utilizarea de informații suplimentare, ar trebui considerate informații referitoare la o persoană fizică identificabilă.* Pentru a se determina dacă o persoană fizică este identificabilă, ar trebui să se ia în considerare toate mijloacele, cum ar fi individualizarea, pe care este probabil, în mod rezonabil, să le utilizeze fie operatorul, fie o altă persoană, în scopul identificării, în mod direct sau indirect, a persoanei fizice respective. Pentru a se determina dacă este probabil, în mod rezonabil, să fie utilizate mijloace pentru identificarea persoanei fizice, ar trebui luați în considerare toți factorii obiectivi, precum costurile și intervalul de timp necesare pentru identificare, ținându-se seama atât de tehnologia disponibilă la momentul prelucrării, cât și de dezvoltarea tehnologică. *Principiile protecției datelor ar trebui, prin urmare, să nu se aplice informațiilor anonime, adică informațiilor care nu sunt legate de o persoană fizică identificată sau identificabilă sau datelor cu caracter personal care sunt anonimizate astfel încât persoana vizată nu este sau nu mai este identificabilă. Prin urmare, prezentul regulament nu se aplică prelucrării unor astfel de informații anonime, inclusiv în cazul în care acestea sunt utilizate în scopuri statistice sau de cercetare (considerentul 26 din GDPR).*

În acest sens, în vederea alinierii proiectului de lege la principiile de protecție a datelor cu caracter personal statuate în Legea privind protecția datelor cu caracter personal, la art. 18 din proiectul de lege s-a propus substituirea cuvântului „*pseudonimizate*” cu sintagma „*depersonalizate*”, or, în caz contrar, autorul proiectului de lege urmează să revizuiască termenul de stocare expus în art. 18 alin. (1) în acord cu prevederile art. 11 alin. (3) din Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal care statuează că *la încheierea operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal, dacă subiectul acestor date nu și-a dat consimțământul pentru o altă destinație sau pentru o prelucrare ulterioară, acestea vor fi: distruse; transferate unui alt operator, cu condiția ca operatorul inițial să garanteze faptul că prelucrările ulterioare au scopuri similare celor în care s-a făcut prelucrarea inițială; transformate în date anonime și stocate exclusiv în scopuri statistice, de cercetare istorică sau științifică.*

Nu în ultimul rând, a fost remarcat că potrivit art. 18 alin. (2) din proiect „*termenul de stocare a datelor colectate pe suport de hârtie este de 3 ani de la diseminarea rezultatelor finale ale recensământului, după care sunt transmise spre reciclare (distrugere ireversibilă) în corespundere cu cerințele de conformitate și securitate care se impun a fi aplicate în cazul acestor informații cu accesibilitate limitată*”.

Astfel, s-a recomandat autorului proiectului de lege revizuirea termenului de 3 ani de stocare a datelor colectate pe suport de hârtie de la diseminarea rezultatelor finale ale recensământului ca fiind unul exagerat de mare. În acest context, s-a recomandat luarea în considerare a actelor normative în domeniu a României, care a prevăzut un termen mult mai mic în acest sens.

Totodată, s-a remarcat că în conținutul art. 20 alin. (2) din proiect se menționează că la prelucrarea datelor cu caracter personal în scopul recensământului, *dreptul de acces, dreptul la rectificare/intervenție, restricționarea prelucrării și la opoziție* ale subiecților de date cu caracter personal, prevăzute de legislația privind protecția datelor cu caracter personal, nu se aplică, dacă fac imposibilă sau afectează grav realizarea obiectivelor recensământului, *drepturi care nu corespund celor prevăzute de Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal*.

Astfel, s-a recomandat substituirea cuvintelor „*dreptul de acces, dreptul la rectificare/intervenție, restricționarea prelucrării și la opoziție*” cu cuvintele „*dreptul de acces la datele cu caracter personal, dreptul de intervenție asupra datelor cu caracter personal și dreptul de opoziție al subiectului datelor cu caracter personal*”.

Prin urmare, s-a solicitat revizuirea proiectului de hotărâre cu privire la aprobarea proiectului de lege privind recensământul populației și locuințelor prin prisma celor indicate supra.

5. Ministerul Muncii și Protecției Sociale a solicitat examinarea proiectului de hotărâre cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului Informațional „UAHELP” și, reieșind din competențele sale funcționale, CNPDCP a comunicat următoarele:

În primul rând, s-a remarcat că, prin proiectul de hotărâre s-a propus nu doar aprobarea Conceptului Sistemului Informațional „UAHELP”, dar și aprobarea Regulamentului privind modul de organizare și funcționare a Sistemului Informațional „UAHELP”, ordine în care s-a recomandat revizuirea denumirii proiectului de hotărâre pentru a corespunde obiectului reglementării.

Totodată, s-a menționat că urmare a analizei proiectului Conceptului Sistemului Informațional „UAHELP”, s-a stabilit că la pct. 9 din Capitolul II sintagma „Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal” este prevăzută de două ori atât la subpct. 7, cât și la subpct. 11. În acest sens, s-a propus înlăturarea erorii date.

De asemenea, s-a remarcat că, conform art. 3 al Legii privind protecția datelor cu caracter personal, *date cu caracter personal* sunt orice informație referitoare la o persoană fizică identificată sau identificabilă (subiect al datelor cu caracter personal). Persoana identificabilă este persoana care poate fi identificată, direct sau indirect, prin referire la un număr de identificare sau la unul ori mai multe elemente specifice identității sale fizice, fiziologice, psihice, economice, culturale sau sociale.

Astfel, la pct. 27 din Capitolul V a proiectului Regulamentului privind modul de organizare și funcționare a Sistemului Informațional „UAHELP”, CNPDCP a reținut necesitatea modificării sintagmei „*cu excepția datelor cu acces limitat din domeniul datelor cu caracter personal*” cu sintagma „*cu excepția datelor cu caracter personal*”. Or, însăși, accesul la date cu caracter personal trebuie să fie limitat, pentru a preîntâmpina o prelucrare neconformă a acestora.

În aceeași ordine de idei, CNPDCP a remarcat necesitatea modificării și a sintagmei „*datele cu acces limitat*” din pct. 28 al aceluiași capitol cu sintagma „*datele cu caracter personal*”.

Urmare a analizei Conceptului și Regulamentului Sistemului informațional „UAHELP”, nu a fost reținut termenul de păstrare, precum și procedura de ștergere/radiere a datelor cu caracter personal incluse în acest sistem în momentul expirării termenului de păstrare.

Art. 11 alin. (1) al Legii privind protecția datelor cu caracter personal prevede că condițiile și termenele de stocare a datelor cu caracter personal se stabilesc de legislație ținându-se cont de

prevederile art. 4 alin. (1) lit. e). La expirarea termenului de stocare, datele cu caracter personal urmează a fi distruse în modul stabilit de lege.

Astfel, urmare a celor expuse, s-a propus autorului proiectului de hotărâre cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional „UAHELP” completarea acestuia cu un punct nou ce va prevedea termenul de păstrare a datelor cu caracter personal și procedura de ștergere/radiere a acestora.

Consecvent, cu titlu informativ, s-a menționat că, prin Legea nr. 175/2021 pentru modificarea unor acte normative, au fost aduse modificări la Legea nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, fiind instituită obligația operatorului de date cu caracter personal de a efectua evaluarea impactului asupra protecției datelor cu caracter personal, în cazul în care prelucrarea datelor poate genera un risc sporit pentru drepturile și libertățile persoanelor, precum și desemnarea unei persoane responsabile cu protecția datelor cu caracter personal, corespunzător art. 23-25 din actul normativ prenotat.

Astfel, ținând cont de prevederile art. 23 alin. (6) din Legea 133/2011, în cazul în care tipurile de prelucrare a datelor cu caracter personal, reglementate prin Conceptul Sistemului informațional „UAHELP” sunt susceptibile să genereze un risc sporit pentru drepturile și libertățile persoanelor, reieșind cel puțin din faptul prelucrării la scară largă a datelor cu caracter personal este necesar efectuarea de către Ministerul Muncii și Protecției Sociale, în calitate de posesor și deținător al Sistemului informațional „UAHELP”, a evaluării impactului asupra prelucrării datelor cu caracter personal în contextul adoptării respectivului act normativ.

CAPITOLUL VIII

VIII

COOPERAREA INTERNAȚIONALĂ

Cooperarea, atât la nivel european, cât și la nivel internațional, reprezintă un aspect strategic ce necesită o implicare în toate inițiativele ce se află în curs de dezvoltare.

Fortificarea colaborării internaționale în anul 2022 s-a materializat prin participarea activă a reprezentanților CNPDCP la ședințele plenare din cadrul Comitetului European de Protecția Datelor (EDPB) și ale Consiliul Europei. Este de menționat că Republica Moldova deține statutul de membru observator din 2017 în cadrul EDPB.

În anul 2022 ședințele internaționale și întâlnirile au fost desfășurate atât în regim online, cât și cu prezența fizică.

Ședințele plenare ale Comitetului European pentru Protecția Datelor

Pe parcursul anului 2022, reprezentanții CNPDCP au participat la 9 ședințe plenare în format online și patru ședințe cu prezența fizică la Bruxelles. În cadrul Plenarelor Comitetului European pentru Protecția Datelor, au fost adoptate un șir de documente de o importanță majoră, printre care:

- Orientările nr. 06/2022 privind punerea efectivă în aplicare a soluțiilor pe cale amiabilă;
- Orientările nr. 02/2022 privind aplicarea articolului 60 din RGPD;
- Orientările nr. 04/2021 privind codurile de conduită ca instrumente pentru transferuri;
- Orientările nr. 01/2021 referitoare la exemple de notificare privind încălcarea securității datelor cu caracter personal;
- Declarația nr. 04/2022 privind opțiunile disponibile din perspectiva confidențialității și protecției datelor pentru proiectarea unei monede euro;
- Declarația nr. 03/2022 privind proiectul Codului european privind cooperarea polițienească;

Importanța ședințelor menționate se conturează prin elaborarea și implementarea mecanismelor de cooperare internațională pentru a facilita asigurarea aplicării efective a legislației privind protecția datelor cu caracter personal, acordarea de asistență internațională reciprocă pe domeniul protecției datelor cu caracter personal, inclusiv prin notificare, asistență în investigații și schimb de informații, sub rezerva unor garanții adecvate pentru protecția datelor cu caracter personal și a altor drepturi și libertăți fundamentale.

Ședințele plenare în cadrul Consiliului Europei

Comitetul Consultativ al Convenției pentru protecția persoanelor cu privire la prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal (Convenția 108)

Pe parcursul anului 2022, conducerea CNPDCP a participat la 2 ședințe ale Biroului Comitetului Convenției 108 și la 1 ședință a Comitetului Consultativ al Convenției 108.

În cadrul ședințelor s-a discutat despre activitățile privind implementarea Convenției 108+ și anume: situația actuală; identitatea digitală; schimburi interstatale de date pentru combaterea spălării banilor/combaterii finanțării terorismului, în scopuri fiscale; interpretarea art. 11 privind modernizarea Convenției 108; clauze contractuale în contextul fluxurilor de date ale transportatorilor; cooperarea cu Consiliul Europei și alte entități, etc. Toate aceste subiecte incluse în programul de lucru 2022-2025 al Comitetului vor fi elaborate în continuare în anul 2023. Comitetul Consultativ al Convenției 108 și-a ales, de asemenea, noul Birou, după cum urmează: Președinte Elsa Mein, prim-vicepreședinte Caroline Gloor Scheidegger, al doilea vicepreședinte Awa Ndiaye și patru membri: Roxana Legezynska, Pablo Manuel Mateos Gascueña, Anamarija Mladinić și Gonzalo Sosa.

Totodată, menționăm că, din cele 46 de state membre la Consiliul Europei și 9 state non membre (total 55 de state), Protocolul de Amendament la Convenția 108 pentru protecția persoanelor referitor la prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal a fost semnat de 43 de state din numărul total și ratificat de 20. În acest context, urmează a menționa că, la 22 decembrie 2022, Președintele Republicii Moldova a semnat Decretul nr. 757 privind semnarea Protocolului de amendare a Convenției pentru protecția persoanelor referitor la prelucrarea automatizată a datelor cu caracter personal, ordine în care CNPDCP a solicitat Ministerului Afacerilor Externe și Integrării Europene acordarea doamnei Ambasadoare Daniela Cujbă, Reprezentant Permanent al Republicii Moldova pe lângă Consiliul Europei, a deplinelor puteri pentru semnarea respectivului protocol.

Implementarea prevederilor Acordului de Asociere RM-UE

În perioada 19-20 octombrie 2022, la Bruxelles, Regatul Belgiei, directorul adjunct al CNPDCP a participat la reuniunile Subcomitetului RM – UE pentru Libertate, Securitate și Justiție (Subcomitetul LSJ).

În cadrul reuniunii au fost discutate subiecte ce vizează evoluția în domeniul protecției datelor cu caracter personal, reforma sectorului justiției, prevenirea și combaterea crimei organizate a corupției și a altor activități ilegale, spălarea banilor și finanțarea terorismului.

De asemenea, în cadrul reuniunii au fost prezentate progresele înregistrate în domeniile sus-menționate de la ultima reuniune care a avut loc în perioada 12-13 octombrie 2021 în regim online.

Reuniunea a întrunit inclusiv reprezentanți ai mai multor autorități din Republica Moldova, precum: Centrul Național Anticorupție, Procuratura Generală, Autoritatea Națională de Integritate, Ministerul Afacerilor Interne, Institutul Național al Justiției, Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor.

Cooperarea cu Autoritățile europene de protecție a datelor și instituțiile naționale pe segmentul protecției datelor cu caracter personal

În perioada 18-20 mai 2022, reprezentanții CNPDCP, au participat la cea de-a 30 – a ediție a Conferinței de primăvară a Autorităților Europene de Protecție a Datelor, care a fost desfășurată în orașul Cavtat, Croația.

Conferința de primăvară în acest an, a fost găzduită de Agenția croată pentru protecția datelor cu caracter personal (AZOP), la care au participat reprezentanți din 40 de țări.

Agenda evenimentului a inclus subiecte de actualitate din domeniul protecției datelor cu caracter personal, precum: Convenția 108+, asistență reciprocă și convergență globală, protecția datelor în jurisprudența CEDO: ultimele evoluții. De asemenea, în cadrul evenimentului au avut loc și paneele de discuții pe următoarele subiecte: Cele mai recente evoluții și provocări în ceea ce privește transferurile transfrontaliere de date, monitorizarea previziunii, inovației și tehnologiei,

găzduită de Autoritatea europeană de protecție a datelor, precum și activități de creștere a gradului de sensibilizare și implementare a proiectelor finanțate de UE în țările UE și din afara UE etc.

Autoritățile membre au adoptat o Rezoluție privind necesitatea ratificării prompte a „Convenției 108+”, versiunea modernizată a Convenției 108. Rezoluția îndeamnă guvernele statelor membre ale Consiliului European, ale Uniunii Europene, guvernele țărilor terțe ale Consiliul European și Organizațiile Internaționale să accelereze procesul de semnare și ratificare a Convenției 108+.

La eveniment au participat reprezentanți ai Autorităților pentru protecția datelor din Europa centrală și de est, Consiliului European, Comitetului european pentru protecția datelor, Autoritățile europene pentru protecția datelor, în cadrul căruia au avut o oportunitate extraordinară și unică de a discuta cele mai bune practici și strategii, inclusiv în ceea ce privește propria funcție de previziune, transferuri de date și aplicare a cazurilor transfrontaliere.

În perioada 18-19 noiembrie 2022, la Tbilisi, Georgia, reprezentanții CNPDCP au participat la Atelierul european de gestionare a cazurilor.

Evenimentul s-a axat pe probleme de actualitate în domeniul protecției datelor cu caracter personal și confidențialitate, în special cum ar fi:

- Etapele parcurse în cadrul investigațiilor de către angajații autorităților;
- Protecția datelor sociale, indicații și excepții în legislația națională;
- Transmiterea transfrontalieră de date cu caracter personal;

- Date personale și inteligență artificială;
- Principalele provocări cu care se confruntă autoritățile de supraveghere a datelor ș.a.

Prezenți la eveniment, reprezentanții CNPDCP au abordat tematica „*Experiența Republicii Moldova și metodologia de examinare a plângerilor subiecților de date ce vizează copiii*”.

Invitația de participare la Atelier a venit din partea Serviciului de protecție a datelor cu caracter personal din Georgia, care desfășoară controlul legalității prelucrării datelor cu caracter personal din anul 2013. Evenimentul a întrunit circa 50 de participanți din 26 de țări.

În vederea oferirii asistenței reciproce, inclusiv prin schimb de bune practici, prin împărtășirea expertizei, cu alte autorități de supraveghere pentru a asigura coerența aplicării prevederilor legale în domeniul protecției datelor cu caracter personal, CNPDCP și Oficiul pentru protecția datelor din Republica Polonă au semnat Acordul de colaborare în domeniul protecției datelor cu caracter personal. Acordul a fost semnat de către directorul CNPDCP, doamna Victoria Muntean și președintele Oficiului pentru protecția datelor din Republica Polonă, domnul Jan Nowak.

Acordul prevede dezvoltarea relațiilor de cooperare între cele două instituții pe aspectul obținerii unor progrese constante în domeniul protecției datelor cu caracter personal, precum și promovarea bunelor practici care vor crea condiții favorabile pentru asigurarea protecției eficiente a datelor cu caracter personal ale cetățenilor Republicii Polone și Republicii Moldova, ceea ce este semnificativ și în contextul acordării recente a statutului de țară candidată la UE a Republicii Moldova.

CNPDCP precizează că Acordul este direcționat spre diverse activități care vor impulsiona schimbul de informații privind aplicarea legilor, regulamentelor, standardelor și recomandărilor europene în domeniul protecției datelor cu caracter personal, precum și organizarea activităților focusate pe promovarea protecției vieții private și a datelor cu caracter personal, cooperarea în vederea organizării proiectelor de interes comun pentru ambele instituții la nivel regional și național etc.

În vederea consolidării domeniului protecției datelor cu caracter personal și promovării acestuia în toate sectoarele de activitate a societății, un rol important revine cooperării cu diverse entități, ordine în care:

La data de 25 mai 2022, a fost semnat Acordul de colaborare dintre CNPDCP și Academia de Administrare Publică. Acordul a fost semnat de către directorul CNPDCP, Victoria Muntean și Rectorul Academiei, Oleg Balan, având drept scop consolidarea capacităților funcționale ale instituțiilor și a resurselor umane capabile să contribuie la dezvoltarea competențelor profesionale a personalului și la consolidarea integrității instituționale.

La data de 28 iunie 2022, în cadrul Conferinței în domeniul protecției datelor cu caracter personal, a fost semnat un Acord de colaborare între CNPDCP și Asociația Națională a Companiilor din Domeniul TIC (ATIC), ce are drept scop implementarea legislației naționale și aplicarea standardelor europene în domeniul protecției datelor cu caracter personal, precum și organizarea în comun a diferitor evenimente, conferințe, workshop-uri în vederea promovării domeniului protecției datelor cu caracter personal.

Amintim că CNPDCP, până în prezent, are încheiate alte 17 acorduri la nivel național de colaborare cu instituții din diferite domenii de activitate, precum și 9 acorduri de colaborare internațională cu autorități de protecție a datelor cu caracter personal din țări precum România, Ucraina, Georgia, Italia, Ungaria, Letonia, Malta.

Proiecte realizate cu suportul Uniunii Europene

Pe parcursul anului 2022, CNPDCP a aplicat, a câștigat și beneficiat de suport din partea proiectului **TAIEX – Instrumentul de asistență tehnică și schimb de informații** în organizarea conferințelor naționale, vizitelor de studiu și misiunilor de experți pentru sectorul public, și anume:

Conferința națională „Transferuri transfrontaliere – Provocări ale transferului transfrontalier de date din perspectiva Convenției 108 + și GDPR”

La data de 28 ianuarie 2022, CNPDCP în colaborare cu experții proiectului TAIEX, au organizat conferința națională cu tematica **„Transferuri transfrontaliere – Provocări ale transferului transfrontalier de date din perspectiva Convenției 108 + și GDPR”**, în format online. Scopul conferinței a fost de a prezenta informații, exemple de bune practici și soluții inovatoare privind sensibilizarea și informarea sectorului public despre provocările transferului transfrontalier de date cu caracter personal. Conferința a fost moderată de experți în domeniul protecției datelor cu caracter personal din Italia, Germania, Austria și reprezentanți din cadrul Comisiei Europene. Printre temele abordate de experți au fost: transferurile transfrontaliere de date cu caracter personal din perspectiva Convenției 108+ și tendințe globale, prezentare generală a temeiurilor privind transferurile transfrontaliere de date cu caracter personal în baza GDPR și tipul de garanții necesare, provocările transferului transfrontalier de date cu caracter personal din perspectiva autorităților de supraveghere din UE, transferuri transfrontaliere de date în domeniul cooperării cu organele de ocrotire a legii, informații generale referitoare la conceptul de caracter adecvat al nivelului de protecție a datelor cu caracter personal și aspecte esențiale și procedurale ale deciziilor de adecvare. În cadrul evenimentului au participat circa 70 de reprezentanți ai sectorului public.

Vizita de studiu „Evaluarea impactului asupra protecției datelor și rolul responsabilului cu protecția datelor”

În perioada 26 – 28 septembrie 2022, reprezentanții CNPDCP au efectuat, cu suportul Proiectului TAIEX, Vizita de studiu **„Evaluarea impactului asupra protecției datelor și rolul responsabilului cu protecția datelor”**. Evenimentul a fost găzduit de Autoritatea de protecție a datelor din Italia (Garante per la protezione dei dati personali).

Scopul vizitei de studiu a constat în preluarea celor mai bune practici legale și operaționale de către CNPDCP privind mecanismele de Evaluare a impactului asupra protecției datelor (DPIA), operațiunile de prelucrare care necesită o astfel de evaluare, precum și rolul Responsabilului cu protecția datelor (DPO) în cadrul companiilor/instituțiilor de stat care sunt operatori de date cu caracter personal. Pe parcursul evenimentului au fost analizate în profunzime aspectele legate de operațiuni de prelucrare care necesită o astfel de evaluare; rolul DPO; riscuri de încălcare a datelor, transferul de date cu caracter personal către țări terțe, precum și a avut loc un schimb de informație, cunoștințe, experiență oferite de compania Telecom Italia S.P.A.

Vizită de experți „Prelucrarea datelor cu caracter personal în scopuri statistice”

În luna iulie a anului 2022, CNPDCP a aplicat și a obținut suport din partea proiectului UE TAIEX în organizarea Vizitei de experți **„Prelucrarea datelor cu caracter personal în scopuri statistice”**. În condițiile în care cerințele din sectorul public pentru statistici fiabile privind analiza și înțelegerea societății contemporane devin o necesitate stringentă, elaborarea unor statistici exacte prin colectarea celor mai detaliate informații posibile și prelucrarea acestora prin intermediul unor tehnologii de prelucrare automată a datelor și garantarea anonimatului persoanelor vizate, crește considerabil. În acest context, vizita de experți are ca scop consolidarea cunoștințelor și abilităților reprezentanților instituțiilor publice privind prelucrarea datelor cu caracter personal în scopuri statistice, obiectivul major fiind prezentarea celor mai bune practici europene legale și operaționale privind mecanismele de prelucrare și stocare a datelor cu caracter personal în scopuri statistice de către Biroul Național de Statistică, schimbul de date între instituții și BNS, precum și reglementările ce țin de securitatea acestor date. Totodată, vizita de experți presupune instruirea personalului din cadrul autorităților publice cum ar fi: Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, Biroul Național de Statistică, Inspectoratul General al Poliției de Frontieră, Agenția Servicii Publice, Agenția de Guvernare Electronică, Ministerul Afacerilor Interne, Ministerul Sănătății, Cancelaria de Stat, Inspectoratul Fiscal de Stat, Serviciul Vamal.

Evenimentul va fi organizat la începutul anului 2023, reieșind din disponibilitatea experților UE.

Conferința națională „Evaluarea impactului asupra protecției datelor și rolul responsabilului cu protecția datelor”.

În luna septembrie 2022, CNPDCP a aplicat și a obținut suport din partea proiectului UE TAIEX în organizarea conferinței naționale **„Evaluarea impactului asupra protecției datelor și rolul responsabilului cu protecția datelor”**. Aspirațiile actuale de digitizare a societății, precum și evoluțiile tehnologice rapide utilizate pe scară largă, atât de statele UE cât și de restul țărilor, subliniază necesitatea stringentă de o protecție solidă a datelor cu caracter personal – un drept garantat atât de instrumentele Uniunii Europene, cât și de instrumentele Consiliului Europei. Colectarea, stocarea și utilizarea datelor cu caracter personal la un nivel fără precedent expun subiecții de date, ale căror date sunt prelucrate, la anumite riscuri. Aceste riscuri pot fi, spre exemplu, discriminare, furt sau fraudă a identității, pierdere financiară, compromiterea reputației, etc.

Evaluarea impactului asupra protecției datelor în acest caz este mai mult decât necesară, aceasta descriind un proces conceput pentru a identifica riscurile care decurg din prelucrarea datelor cu caracter personal, pentru a minimiza aceste riscuri cât mai mult și a le depista cât mai devreme posibil. Obiectivul conferinței constă în informarea și preluarea celor mai bune practici legale și operaționale de către reprezentanții instituțiilor publice, privind mecanismele de evaluare a impactului asupra protecției datelor, operațiunile de prelucrare care necesită o DPIA, precum și rolul și sarcinile responsabilului cu protecția datelor în cadrul instituțiilor de stat. Totodată, în cadrul conferinței vor fi instruiți reprezentanții instituțiilor publice cum ar fi: Parlamentul Republicii Moldova, Cancelaria de Stat, Procuratura Generală, Centrul Național Anticorupție, Banca Națională a Moldovei, Consiliul Concurenței, Comisia Națională a Pieței Financiare, Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică, Autoritatea Națională de Integritate, Comisia Electorală Centrală etc.

Evenimentul va fi organizat pe parcursul anului 2023, reieșind din disponibilitatea experților UE.

CAPITOLUL IX

ACTIVITĂȚI DE SENSIBILIZARE
ȘI INSTRUIRE

IX

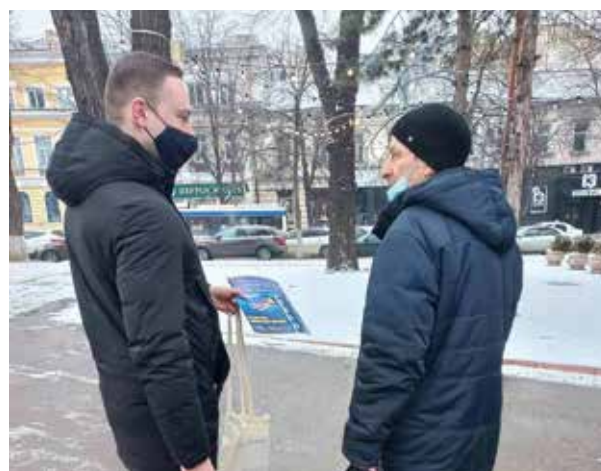
În ciuda faptului că pandemia de COVID-19 a fost în continuare resimțită, pe parcursul anului 2022, CNPDCP a reușit să înregistreze progrese semnificative la capitolul activităților de sensibilizare și instruire. Au fost organizate instruirii în format on-line, mixt, precum și cu prezență fizică la sediul entităților. În acest sens, CNPDCP a reușit în anul 2022 să instruiască toate autoritățile publice locale (APL) din raioanele republicii. De asemenea, instruirii au fost organizate și pentru autoritățile publice centrale la inițiativa sau în colaborare cu CNPDCP.

Totodată, în aceeași perioadă a fost inițiată campania de informare și sensibilizare în comunitatea școlară cu genericul: „*Protecția datelor cu caracter personal și siguranța copiilor în mediul on-line*”. La fel, în perioada de referință, CNPDCP a organizat și acțiuni stradale cu diferite tematici în contextul mai multor evenimente.

Acțiuni de sensibilizare

Astfel, pe parcursul anului 2022, au fost organizate 5 activități de informare și sensibilizare a cetățenilor și a comunității școlare cu privire la domeniul protecției datelor cu caracter personal, după cum urmează:

- La data de 26 ianuarie 2022, a fost desfășurată Acțiunea stradală „*Protejează datele cu caracter personal*”, organizată de reprezentanții CNPDCP în contextul celebrării Zilei europene a protecției datelor. În acest context, mai mulți angajați ai CNPDCP au distribuit trecătorilor, în preajma Scuarului Catedralei, materiale informative, cetățenii fiind sensibilizați cu noțiunea de date cu caracter personal, drepturile subiecților de date, măsurile de securitate și confidențialitate a datelor, precum și principiile de protecție a datelor cu caracter personal. Totodată, aceștia au fost informați cu privire la posibilele situații în care datele cu caracter personal nu sunt prelucrate în conformitate cu prevederile legislației naționale din domeniu, oferindu-le îndrumări și recomandări practice care ar trebui întreprinse în astfel de situații.

- La data de 15 aprilie 2022, CNPDCP a lansat campania de informare și sensibilizare pentru comunitatea școlară cu genericul: „*Protecția datelor cu caracter personal și siguranța copiilor în mediul on-line*”. Primul curs de instruire a fost organizat la IPLT „Onisifor Ghibu” din mun. Chișinău, publicul țintă fiind elevii claselor a IV-a. Scopul campaniei a fost de a oferi comunității școlare o vizibilitate ridicată cu privire la protecția datelor cu caracter personal și siguranța copiilor în mediul on-line la nivel local și național prin promovarea responsabilizării și a celor mai bune practici de intervenție și sprijin. Ulterior, la data de 6 mai, au mai fost organizate *două sesiuni de instruire* în cadrul aceleiași instituții de învățământ.

Tematicile abordate în cadrul instruirilor au vizat următoarele aspecte: *noțiuni generale privind protecția datele cu caracter personal; utilizarea corectă a pozelor/video în mediul on-line; riscurile și amenințările în mediul on-line; comunicarea pe rețelele de socializare.*

- La data de 10 iulie 2022, CNPDCP a celebrat *14 ani de activitate*. Cu acest prilej, instituția a organizat mai multe activități dedicate domeniului protecției datelor cu caracter personal. Printre activități se numără acțiunea stradală organizată la data de 11 iulie cu genericul: „*14 ani de la fondarea CNPDCP*”. Acțiunea stradală a fost desfășurată în Scuarul Catedralei. Scopul acesteia a fost de a disemina informații utile vizând domeniul protecției datelor cu caracter personal trecătorilor, de a informa și încuraja cetățenii Republicii Moldova să acorde o atenție sporită domeniului respectiv.

- La data de 07 decembrie 2022, CNPDCP a organizat un Atelier de lucru pentru elevii claselor a V-VI-a din IPLT „Gheorghe Asachi” mun. Chișinău.

Atelierul de lucru a avut drept scop de a promova în rândul elevilor cultura de protecție a datelor cu caracter personal și a încuraja respectarea vieții private, în special în mediul on-line.

De asemenea, pe parcursul anului 2022, CNPDCP a elaborat și publicat pe pagina web oficială www.datepersonale.md, **105** comunicate, precum și **26** anunțuri cu privire la funcțiile publice vacante. La fel, autoritatea a elaborat și a publicat buletine informative cu referire la informații statistice ce vizează activitatea CNPDCP, precum și alte informații utile la nivel național și internațional în domeniul protecției datelor cu caracter personal.

Totodată, s-a înregistrat interesul tot mai mare a cetățenilor față de activitatea Autorității naționale de protecție a datelor cu caracter personal, care se deduce inclusiv din mediul rețelelor de socializare. În context, pagina oficială de Facebook – www.facebook.com/CNPDCP – a înregistrat circa 3028 urmăritori, iar pagina web <https://datepersonale.md/> a înregistrat 41281 vizitatori.

Activități de instruire

În perioada de referință CNPDCP a continuat intervențiile educativ-preventive pentru a determina operatorii de date cu caracter personal să pună în aplicare principiile prelucrării datelor cu caracter personal (principiul minimizării, principiul legalității, echității și transparenței, principiul limitării legate de scop, principiul exactității, principiul limitării legate de stocare, principiul integrității și confidențialității, principiul responsabilității). În același context, conștientizarea publicului larg despre importanța protecției persoanelor în ceea ce ține de prelucrarea datelor cu caracter personal reprezintă o valoare imensă. Creșterea gradului de percepție și conștientizare de către persoane a importanței protecției datelor cu caracter personal va influența, de asemenea, creșterea competitivității întreprinderilor, dezvoltarea economică, socială și culturală a țării.

Activitatea de oferire a suportului metodologic și consultativ din partea CNPDCP în contextul punerii în practică a legislației naționale din domeniul protecției datelor, inclusiv în cazurile aferente procesului de evaluare a impactului asupra datelor cu caracter personal, precum și de implementare a măsurilor de securitate a datelor cu caracter personal, a vizat un număr semnificativ de operatori din domeniul public și privat, fiind explicate și clarificate acțiunile/măsurile ce sunt necesar a fi implementate în acest sens. Urmează a sublinia că, în perioada post pandemică, operatorii de date totuși preferă să obțină consultații la distanță, astfel, au fost oferite în mare parte consultații prin intermediul apelurilor telefonice în **1105** cazuri și prin e-mail în **101** cazuri.

Totodată, au fost organizate **38** instruirii pentru operatorii de date cu caracter personal (preponderent autorități publice), în vederea conformării activităților legate de prelucrarea datelor cu caracter personal la prevederile legale din domeniul protecției datelor cu caracter personal, în cadrul cărora persoanele instruite au fost familiarizate cu aspecte generale aferente protecției datelor cu caracter personal, obligațiile noi statuate de legislația din domeniu, au obținut soluții practice pentru diferite cazuri cu care s-au confruntat în contextul prelucrării datelor cu caracter personal. La instruirii au participat circa **2862** participanți. Tema cursului de instruire a fost „**Cerințele, principiile și noile tendințe în domeniul protecției datelor cu caracter personal**”.

Principalele subiecte abordate în cadrul instruirilor au vizat următoarele aspecte: noțiuni generale privind datele cu caracter personal; temeiuri legale de prelucrare a datelor cu caracter personal; prelucrarea categoriilor speciale de date cu caracter personal; filmarea și transmiterea online a ședințelor consiliilor locale; depersonalizarea datelor în cadrul Registrului de stat al actelor locale; desemnarea persoanei responsabile cu protecția datelor cu caracter personal; specificul funcției și sarcinile responsabilului cu protecția datelor cu caracter personal.

- Astfel, în prima jumătate a anului 2022, au fost organizate **12** instruirii la care au participat circa **515** reprezentanți ai autorităților publice locale (APL) după cum urmează:
 - La data de 27 ianuarie - Consiliul Raional Ialoveni;
 - La data de 04 februarie - Consiliul Raional Telenești;
 - La data de 11 februarie - Consiliul Raional Edineț;
 - La data de 25 februarie - Consiliul Raional Drochia;
 - La data de 11 martie - Consiliul Raional Dondușeni;
 - La data de 25 martie - Consiliul Raional Soroca;
 - La data de 8 aprilie - Consiliul municipal Bălți;
 - La data de 19 aprilie - Consiliul Raional Rezina;
 - La data de 6 mai - Consiliul Raional Florești;
 - La data de 20 mai - Consiliul Raional Sîngerei;
 - La data de 3 iunie - Consiliul Raional Ungheni;
 - La data de 17 iunie - Consiliul Raional Călărași.

Cursurile de instruire au fost organizate la inițiativa CNPDCP și s-au desfășurat în format hibrid cu sesiuni online și offline.

- De asemenea, în perioada de raportare, CNPDCP a organizat instruirii pentru **1860** reprezentanți din cadrul autorităților publice centrale, după cum urmează: Serviciul Vamal, Serviciul Fiscal de Stat, Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor, Secretariatul Parlamentului Republicii Moldova, Banca Națională a Moldovei, pentru 25 audienți ai Academiei de Administrare Publică și 100 angajați ai Mobiasbanca (OTP Bank). Instruirile au fost organizate în format mixt.

- În a doua jumătate a anului 2022, reprezentanții CNPDCP au continuat procesul de instruire pentru reprezentanții APL după cum urmează:
 - La data de 15 iulie - Consiliul Raional Nisporeni;
 - La data de 20 iulie - Direcția Generală Educație Tineret și Sport;
 - La data de 04 august - Consiliul Raional Strășeni;
 - La data de 19 august - Consiliul Raional Hîncești;
 - La data de 02 septembrie - Consiliul Raional Anenii Noi;
 - La data de 22 septembrie - Consiliul Raional Leova;
 - La data de 11 octombrie Consiliul Raional Cimișlia;
 - La data de 27 octombrie Consiliul Raional Șoldănești;
 - La data de 04 noiembrie Consiliul Raional Cantemir;
 - La data de 18 noiembrie Consiliul Raional Ocnița;
 - La data de 25 noiembrie Consiliul Raional Ștefan Vodă;
 - La data de 2 decembrie - Consiliul Raional Basarabeasca;
 - La data de 9 decembrie Consiliile Raionale Criuleni și Dubăsari;
 - La data de 20 decembrie Consiliul Raional Taraclia.

În acest sens, formatorii din cadrul CNPDCP au instruit circa 487 reprezentanți din cadrul APL-urilor menționate supra.

Astfel, în acest an, CNPDCP a reușit să instruiască reprezentanți ai autorităților publice locale din toate raioanele țării.

Managementul resurselor umane

Resursele umane reprezintă una din cele mai valoroase și strategice investiții ale unei instituții, prin intermediul cărora se realizează obiectivele și sarcinile de bază ale acesteia, iar promovarea și implementarea unui management eficient al resurselor umane asigură realizarea obiectivelor strategice.

În anul de raportare, organigrama și structura organizatorică a autorității de protecție a datelor cu caracter personal nu au suferit modificări. Potrivit Statului de personal și Schemei de încadrare, în cadrul CNPDCP sunt incluse următoarele categorii de funcții:

- 2 funcții de demnitate publică (director și director adjunct);
- 42 funcții publice, inclusiv 11 funcții publice de conducere și 31 funcții publice de execuție;
- 1 funcție auxiliară (conducător auto).

Efectivul-limită al instituției constituie **45** funcții. Astfel, la începutul perioadei de raportare, în cadrul CNPDCP activau efectiv **39** angajați, iar la sfârșitul perioadei, respectiv, **32** angajați. Pe parcursul anului 2022 au demisionat 13 salariați, iar 6 persoane au fost angajate, dintre care 4 - prin concurs și 2 - prin transfer. Totodată, trebuie de menționat că pe parcursul anului 2022 s-au reîncadrat 2 persoane în funcțiile publice, deținute până la suspendarea raporturilor de serviciu în legătură cu aflarea acestora în concediul parțial plătit pentru îngrijirea copilului până la vârsta de 3 ani.

Deci, la sfârșitul anului de raportare, gradul de ocupare a funcțiilor în cadrul CNPDCP a constituit aproximativ 71%, fiind cu 18 % mai scăzut decât în anul 2021.

În cadrul Autorității naționale de protecție a datelor cu caracte personal se aplică o politică de egalitate în procesul de recrutare și gestionare a resurselor umane, astfel, raporturile de gen reprezentând: 72% (23) – femei, 28% (9) – bărbați. Totuși, se constată o prevalare a angajaților de sex feminin vizavi de cei de sex masculin. Ponderea femeilor este mai mare decât cea a bărbaților atât la ocuparea funcțiilor de execuție, cât și la cele de conducere.

În structura pe vârste, se menține tendința din ultimii ani privind încadrarea persoanelor cu vârsta cuprinsă între 35-45 ani, având cea mai mare pondere - 37,5% din numărul total, precum și cele cu vârsta de 25-35 ani (32,5% din total).

Deci, în tabelul de mai jos vizualizăm ponderea angajaților CNPDCP pe categorii de vârstă și gen la ocuparea funcțiilor de demnitate publică, de conducere și de execuție.

Personalul CNPDCP pe categorii de vârstă și gen

Anul 2022	Total efectiv persoane		Funcțiile de demnitate publică		Funcție publică de conducere		Funcție publică de execuție		Personal auxiliar	
	Femei	Bărbăți	Femei	Bărbăți	Femei	Bărbăți	Femei	Bărbăți	Femei	Bărbăți
Numărul de persoane	23	9	2	-	9	2	12	6	-	1
• < 25 ani	3	1	-	-	-	-	3	1	-	-
• 25-35 ani	7	3	-	-	2	-	5	3	-	-
• 35-45 ani	10	2	1	-	5	2	4	-	-	-
• 45-55 ani	2	1	1	-	1	-	-	1	-	-
• 55-63 ani	-	1	-	-	-	-	-	1	-	-
• 63 ani <	1	1	-	-	1	-	-	-	-	1

În anul de raportare se observă o descreștere considerabilă privind gradul de ocupare a funcțiilor/posturilor, fiind în scădere cu aproximativ 18 puncte procentuale față de nivelul înregistrat în anul precedent. Acest fenomen are loc în condițiile unei salarizări mici, absolut infime în raport cu specificul și volumul de muncă puse în sarcina angajaților CNPDCP.

Gradul de ocupare cu personal în perioada 2018-2022

Anul	Unități aprobate	Efectiv, angajați	Pondere, %
2018	45	32	71
2019	45	33	73
2020	45	35	78
2021	45	39	89
2022	45	32	71

Politica de recrutare a CNPDCP se axează pe un proces bine determinat, care are drept scop asigurarea cu necesarul optim de personal, bazându-se pe principiile competiției deschise, transparenței, șansei egale și meritului profesional.

În anul 2022, Autoritatea națională de protecție a datelor cu caracter personal s-a confruntat cu o reducere considerabilă a forței de muncă, comparativ cu anii precedenți celui de raportare, ceea ce a condiționat implicarea autorității într-un proces continuu de recrutare și selectare în vederea ocupării funcțiilor vacante scoase la concurs pentru a-și asigura buna funcționare instituțională.

Astfel, pe parcursul anului 2022, s-au organizat și desfășurat 5 concursuri pentru suplینirea a 7 funcții publice vacante, la care au fost depuse și acceptate 34 de dosare ale candidaților, aproximativ de 3 ori mai puține decât în anul 2021.

În rezultatul concursurilor petrecute, au fost angajate doar 4 persoane, dintre care 2 fiind funcționari publici debutanți.

Trebuie de menționat că 2 concursuri au fost prelungite de nenumărate ori, spre exemplu, pentru funcția de controlor de stat în Direcția conformitate - de 7 ori, iar pentru funcția de controlor de stat în Direcția prevenire, supraveghere și evidență de 5 ori.

O altă modalitate de ocupare a funcțiilor publice în anul 2022 în cadrul CNPDCP a fost transferul din cadrul altor autorități publice, cum ar fi de la Ministerul Finanțelor și de la Consiliul local Cricova, mun. Chișinău.

O procedură de personal utilizată în activitatea CNPDCP este asigurarea interimatului funcției publice de conducere vacante sau temporar vacantă. Astfel, pe parcursul perioadei de raportare 3 funcționari publici au exercitat temporar funcții publice de conducere a unor subdiviziuni importante.

Totodată, pe parcursul anului 2022 au fost promovați în funcții superioare 8 angajați, dintre care 2 în funcții de conducere.

Ca și în anul 2021, CNPDCP se confruntă cu o fluctuație exagerată de resurse umane (de circa 37%) și cu un număr mare de funcții vacante și temporar vacante (de circa 13 funcții).

Fluctuația de personal

În cadrul CNPDCP fenomenul fluctuației este la un nivel foarte înalt. Acest fapt sporește riscul imposibilității desfășurării activității instituției și este determinat de carențele din legislația privind salarizarea. Astfel, salariul de referință al angajaților CNPDCP este cu aproximativ 30% mai mic comparativ cu salariul acordat de alte entități din sectorul bugetar cu activități similare de control.

În context, se constată sporirea esențială a ponderii personalului cu vechimea în muncă în cadrul CNPDCP între 1 și 2 ani (41%), ceea ce generează riscul de pierdere a memoriei instituționale.

Astfel, după o bună pregătire profesională și asimilare a cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor de muncă necesare desfășurării activității, angajații decid să plece în alte autorități publice pentru un pachet salarial mai atractiv.

Procedura de selectare și angajare a noului personal este una anevoioasă și complicată din motivul lipsei specialiștilor competenți și cu experiență în domeniul protecției datelor cu caracter personal, iar gradul înalt al fluctuației personalului duce la destabilizarea bunei desfășurări a activității autorității și la pierderea memoriei instituționale.

Instruirea profesională

În vederea consolidării instituționale, CNPDCP tinde să asigure pentru angajații instituției o dezvoltare profesională continuă. Activitățile de instruire de diferite tipuri și forme sunt organizate în vederea aprofundării și actualizării cunoștințelor, dezvoltării abilităților și modelării aptitudinilor/comportamentelor necesare pentru exercitarea eficientă a atribuțiilor de serviciu.

În acest sens, a fost elaborat planul anual de dezvoltare profesională în baza necesităților individuale de dezvoltare profesională, potrivit căruia, angajații CNPDCP au participat la 6 cursuri de instruire internă și la 15 cursuri de instruire externă. Pe parcursul perioadei de raportare 45 angajați ai CNPDCP au beneficiat de instruirii.

Formarea profesională a angajaților a fost desfășurată preponderent la Academia de Administrare Publică. Totodată, angajații CNPDCP au participat și la programe de instruire furnizate de către

Centrul de Tehnologii Informaționale în Finanțe, Centrul Național Anticorupție, Ministerul Afacerilor Interne etc.

Un rol esențial în dezvoltarea profesională a angajaților instituției l-a jucat schimbul de experiență cu reprezentanții autorităților similare din alte țări în scopul preluării bunelor practici în domeniu. Astfel, 8 angajați ai CNPDCP au participat la 2 vizite de studiu, dintre care una fiind organizată în or. Roma, Italia, în contextul evaluării impactului asupra protecției datelor și rolul responsabilului cu protecția datelor, iar a doua - în or. Tbilisi, Georgia, în contextul Atelierului european de gestionare a cazurilor 2022 (ECHW 2022).

Motivarea personalului

Este necesar să subliniem și aspectul stimulator al angajaților CNPDCP sub forma diplomelor de onoare și mulțumirilor, acordate prin ordinul Directorului cu prilejul sărbătorii profesionale „Ziua funcționarului public” pentru exercitarea eficientă a atribuțiilor de serviciu, manifestarea spiritului de inițiativă, precum și în semn de înaltă apreciere a contribuției aduse în domeniul protecției datelor cu caracter personal.

Printre alte realizări la acest capitol se numără și conferirea Diplomei Guvernului unui funcționar public de conducere pentru activitate prodigioasă și ireproșabilă în cadrul serviciului public.

În concluzie la acest capitol, subliniem că CNPDCP, în permanență, pune accent pe asigurarea cu resurse umane, dezvoltarea profesională a angajaților, motivarea și menținerea personalului pentru a asigura eficiența proceselor manageriale.

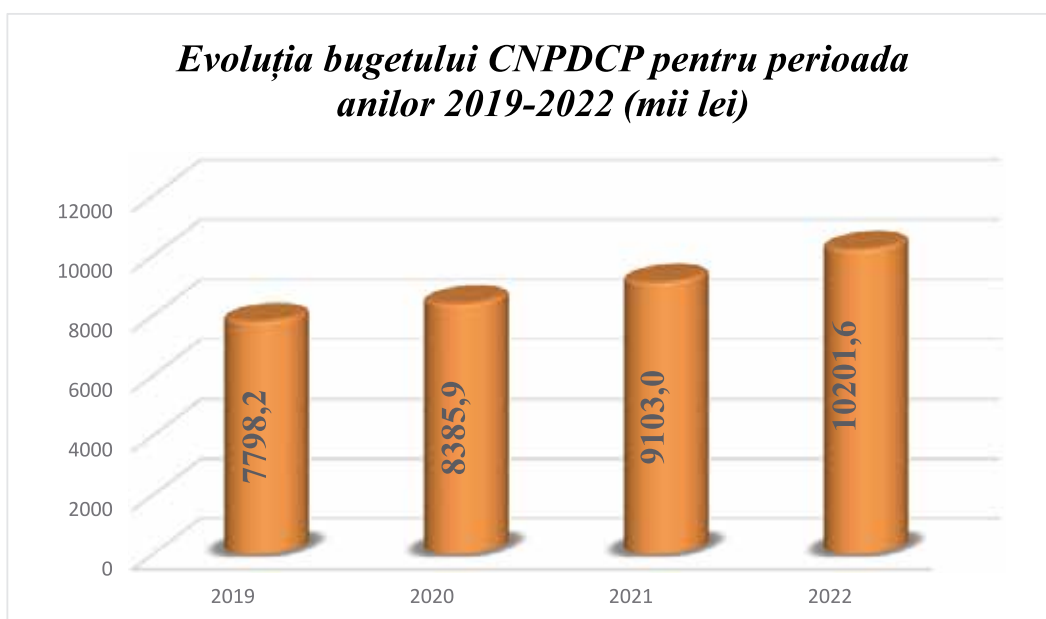
Activitatea economico-financiară

CNPDCP este finanțat integral din bugetul de stat și are buget propriu care se administrează independent în conformitate cu prevederile legale.

Bugetul CNPDCP se aprobă anual în temeiul art.19 al Legii privind protecția datelor cu caracter personal nr. 133/2011.

Evoluția bugetului CNPDCP pentru perioada anilor 2019-2022 (mii lei)

Potrivit datelor Raportului privind executarea bugetului în perioada de gestiune a anului 2022, cheltuielile sumare au constituit 9 137,5 mii lei, având nivelul de executare comparativ cu planul precizat 89,57 %.

Repartizarea alocațiilor pe categorii de cheltuieli a fost efectuată reieșind din cadrul de resurse aprobate și în conformitate cu necesitățile CNPDCP ce țin de asigurarea activității de bază.

Executarea cheltuielilor în anul 2022 (mii lei)

Indicatori	Aprobat	Precizat	Executat	Executat față de precizat (%)
Cheltuieli de personal	7 842,6	7 940,6	7 504,5	94,51
Bunuri și servicii	1 199,1	1 349,1	889,1	65,90
Prestații sociale	120,0	201,0	159,9	79,58
Active nefinanciare, inclusiv:	710,9	710,9	584,0	82,14
– mijloace fixe	385,9	385,9	313,6	81,26
– stocuri de materiale circulante	325,0	325,0	270,4	83,19
TOTAL	9 872,6	10 201,6	9 137,5	89,57

Astfel, la compartimentul „cheltuieli” a fost aprobată suma de **9 161,7** mii lei, suma precizată a constituit **9 490,7** mii lei. Pe parcursul anului s-au executat **8 553,5** mii lei.

În structura cheltuielilor, cea mai mare pondere o dețin cheltuielile pentru retribuirea muncii și prestațiile sociale/indemnizații, unde au fost aprobate inițial alocații în mărime de 7 962,6 mii lei, suma precizată constituind 8 141,6 mii lei, iar suma executată pe perioada de raportare constituind 7 664,4 mii lei. Aici se reflectă achitarea premiului anual angajaților CNPDCP, pentru rezultatele activității în anul 2022, prestațiile sociale/indemnizațiile, precum și achitarea plății unice cu caracter excepțional, conform Legii nr.260/2022 privind modificarea Legii bugetului de stat pentru anul 2022 nr.205/2021.

Bugetul precizat la capitolul „bunuri și servicii” a constituit 1 349,1 mii lei, ponderea cea mai mare fiind la „servicii informaționale”, cu un nivel de executare de 889,1 mii lei, formând un sold neutilizat în mărime de 460,0 mii lei. Acest fond neutilizat a fost influențat de modificările survenite prin Legea nr. 175/2021 pentru modificarea unor acte normative, în vigoare din data de 10 ianuarie 2022, prin care s-a exclus obligația operatorilor de date cu caracter personal de a notifica CNPDCP, precum și s-a abrogat art. 28 al Legii nr. 133/2011 privind protecția datelor cu caracter personal, fiind statuată lichidarea Registrului de evidență al operatorilor de date cu caracter personal prin nimicirea ireversibilă a documentelor și informațiilor stocate atât pe suport de hârtie, cât și în format electronic, în conformitate cu prevederile legale.

Cu referire la capitolul „active nefinanciare” menționăm că suma aprobată, cât și cea precizată, a constituit 710,9 mii lei.

Drept urmare, în perioada de raportare au fost executate alocații la capitolul „active nefinanciare” în sumă totală de 583,9 mii lei în vederea asigurării condițiilor optime pentru buna desfășurare a activității.

Conform prevederilor Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, precum și Legii privind achizițiile publice nr. 131/2015, pe parcursul perioadei de raportare, în

vederea realizării planului de achiziții, au fost încheiate 49 de contracte de valoare mică privind achiziționarea de bunuri și servicii.

În procesul de aplicare a procedurii de achiziție publică s-au luat în calcul factori, precum: oportunitatea cheltuielilor și criteriul celui mai scăzut preț, alături de cerințe tehnice stabilite.

Toate contractele de achiziții încheiate pentru asigurarea necesităților CNPDCP au fost executate în termen. Litigii pe marginea executării contractelor vizate nu au existat.

Activitatea Serviciului audit intern

Serviciul audit intern este o subdiviziune internă din cadrul CNPDCP, care asigură realizarea misiunii și funcțiilor de bază în următoarele domenii:

- efectuarea misiunilor de audit;
- evaluarea sistemului de control intern managerial.

Misiunea Serviciului audit intern constă în efectuarea misiunilor de audit intern, acordarea consultanței și furnizarea asigurării obiectivelor privind eficacitatea sistemului de control intern managerial, oferind recomandări pentru perfecționarea acestuia și contribuind la îmbunătățirea activității CNPDCP.

În vederea realizării misiunii Serviciului audit intern, în obiectul activității auditului intern sunt incluse toate sistemele, procesele și activitățile CNPDCP.

Serviciul audit intern a desfășurat activitatea sa conform Planului de activitate de audit intern pentru anul 2022, realizând cele **2** misiuni de audit planificate.

Misiunile de audit efectuate au acoperit principalele domenii de activitate ale autorității, și anume:

- executarea bugetului CNPDCP pentru anul 2021;
- verificarea conformității prelucrării datelor cu caracter personal în baza plângerilor subiecților de date cu caracter personal.

Rapoartele de audit intern au fost prezentate directorului CNPDCP și managerilor operaționali a subdiviziunilor auditate pentru luare de atitudine, conform competențelor.

Pe parcursul anului 2022, în procesul monitorizării de către Serviciul audit intern a executării aspectelor menționate în rapoartele de audit au fost implementate **11** recomandări de audit, inclusiv din misiunea de audit de la finele anului 2021.

Gradul de implementare a 5 recomandări din 2 misiuni de audit la care termenul de implementare a trecut, a fost de 100%.

Implementarea a **6** recomandări din ultima misiune de audit, unde termenul de raportare este luna martie 2023, este în proces.

Monitorizarea implementării recomandărilor este ținută la control permanent.

Evaluarea Raportului anual privind controlul intern managerial (CIM), pentru anul 2021, a fost efectuată în termenul stabilit cu elaborarea și prezentarea conducerii autorității.

Ca rezultat al evaluării raportului privind CIM, precum și instruirii interne pe domeniul dat, în scopul dezvoltării și perfecționării sistemului de CIM, în subdiviziunile CNPDCP în ultimul an de activitate au fost identificate și descrise mai multe procese de bază.

Concomitent pentru realizarea propunerilor și obiecțiilor expuse în procesul de evaluare a sistemului de control intern managerial, în cadrul instituției au fost elaborate/actualizate și aprobate 3 Regulamente noi:

- *Regulamentul privind regimul juridic al conflictelor de interese din cadrul CNPDCP;*
- *Regulamentul privind avertizorii de integritate, procedurile de examinare și raportare internă a dezvăluirii practicilor ilegale în cadrul CNPDCP;*
- *Regulamentul privind inventarierea și gestionarea funcțiilor sensibile din cadrul CNPDCP.*

În procesul de implementare și dezvoltare a sistemului de CIM și a propunerilor expuse în raport, au fost acordate consultări managerilor operaționali referitor la responsabilitățile de control intern managerial ale șefilor de subdiviziuni ale CNPDCP.

Totodată, pe parcursul anului 2022, în peste 80 de cazuri a fost acordată consultanță și consiliere personalului autorității pe domeniul controlului financiar public intern.

Procedura de management al riscurilor în cadrul CNPDCP este aprobată. Riscurile se actualizează și se evaluează în funcție de obiectivele și acțiunile de activitate aprobate. Măsurile de control privind gestionarea riscurilor asigură un nivel acceptabil, corespunzător toleranței la risc.

Monitorizarea măsurilor de control în cadrul subdiviziunilor autorității se efectuează periodic, în funcție de tipul de risc, cu raportarea corespunzătoare.

Pentru realizarea Planului anual de instruire a personalului, Serviciul audit intern a elaborat material instructiv-metodologic și a petrecut ședința de instruire internă pe domeniul implementării și dezvoltării sistemului de control intern managerial (CIM).

Instruirea respectivă a oferit îndrumări și tehnici pentru manageri și angajați în diverse aspecte, precum: responsabilitățile de control managerial, stabilirea obiectivelor, documentarea proceselor, managementul riscurilor, activitățile de control, precum și instrumente importante pentru o gestionare corectă și transparentă, în conformitate cu legislația și reglementările în vigoare.

PROBLEME ȘI OBIECTIVE ÎN ACTIVITATEA CNPDCP

Preocupările care împovărează activitatea Autorității naționale de protecție a datelor cu caracter personal, reflectate anterior pe parcursul mai multor perioade de raportare, denotă caracterul practic neschimbat de la an la an al acestora și generează impedimente tot mai accentuate atât în activitatea instituțională și organizatorică, cât și în dezvoltarea domeniului protecției datelor cu caracter personal la nivel național. Or, ținând cont de faptul că soluționarea problemelor stringente cu care se confruntă CNPDCP, în mare parte, depășește limita competenței acestei autorități, devine și mai dificilă depășirea/realizarea acestora.

Astfel, pentru domeniul protecției datelor cu caracter personal la nivel de țară, rămâne a fi de o prioritate stringentă armonizarea cadrului juridic național la acquis-ul comunitar din domeniu, și anume, la Regulamentul (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE și la Directiva (UE) 2016/680 a Parlamentului European și a Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice referitor la prelucrarea datelor cu caracter personal de către autoritățile competente în scopul prevenirii, depistării, investigării sau urmării penale a infracțiunilor sau al executării pedepselor și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Deciziei-cadru 2008/977/JAI a Consiliului.

Se va nota că, că CNPDCP de comun cu experții europeni, au elaborat proiectele de legi aferente ajustării cadrului legal național la legislația europeană, care, la data de 30 noiembrie 2018, au fost votate de Parlamentul Republicii Moldova în primă lectură.

În perioada de după votarea în primă lectură, CNPDCP a depus eforturi considerabile pentru îmbunătățirea proiectelor de legi menționate.

Astfel, în vederea definitivării pentru lectura a doua a proiectelor menționate supra, Comisia securitate națională, apărare și ordine publică a Parlamentului Republicii Moldova, în perioada anului 2021, a creat Grupul de lucru inter-instituțional pentru analiza suplimentară a proiectelor vizate. În cadrul acestei inițiative, din partea sectorului privat (Asociația Businessului European, Camera de Comerț Americană din Moldova, Asociația Băncilor din Moldova, Asociația Națională a Companiilor din Domeniul TIC), a Agenției de Governare Electronică, precum și din partea experților independenți contractați, au fost înaintate un șir de comentarii și propuneri de ajustare a acestor proiecte, care au urmărit o transpunere fidelă și completă a reglementărilor UE privind protecția datelor cu caracter personal, propuneri care au fost analizate și luate în considerare de către CNPDCP, în calitate de autor al proiectelor.

De asemenea, pe parcursul anului 2021, în cadrul proiectului UE „Sprijin pentru dialogul politic structurat, coordonarea implementării Acordului de Asociere și îmbunătățirea procesului de aproximare legală”, a fost efectuată analiza proiectelor de legi privind protecția datelor cu caracter personal și privind Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal, cu amendamentele propuse după aprobarea în prima lectură de către Parlamentul Republicii Moldova a acestor proiecte. Analiza a fost efectuată de experți europeni în domeniu, fiind totodată organizate ședințe de lucru în cadrul cărora au fost discutate suplimentar aceste

proiecte de legi cu reprezentanții Consiliului Economic pe lângă Prim-ministrul Republicii Moldova și societatea civilă.

Ulterior, la inițiativa CNPDCP, în vara anului 2022, pe platforma Ministerului Justiției a fost creat grupul de lucru inter-instituțional, în vederea analizei suplimentare și definitivării/elaborării proiectelor de acte normative care vor asigura alinierea legislației naționale la ultimele standarde în domeniul protecției datelor cu caracter personal consacrate la nivelul Uniunii Europene.

Ca bază de lucru/analiză în cadrul grupului de lucru menționat au fost luate proiectele de acte normative, care au fost adoptate de Parlamentul Republicii Moldova în anul 2018 în prima lectură, suplimentate deja cu toate propunerile acumulate/înaintate pe parcursul perioadei 2019-2021.

De menționat că, proiectele vizate urmau a fi analizate și revizuite de către reprezentanții grupului de lucru menționat supra până la sfârșitul anului 2022. Spre regret, din motive neimputabile CNPDCP, lucrările grupului de lucru stagnează pînă la momentul elaborării prezentului raport, nefiind analizat nici ½ din proiectul legii privind protecția datelor cu caracter personal.

Prin urmare, este necesar, în mod imperativ, a accelera procesul definitivării acestor proiecte de legi, pentru a fi readuse pe agenda de lucru a Parlamentului Republicii Moldova, întrucât acestea vor asigura implementarea unui cadru legal complex și nefragmentat, cu înglobarea tuturor regulilor și abordărilor statuate în prezent de reglementările europene din domeniu. Or, neconcordanța între cadrul legal național din domeniul protecției datelor cu caracter personal și reglementările existente la nivel european, generează o multitudine de deficiențe și impedimente atât în ceea ce privește dezvoltarea domeniului la nivel național, cât și în implementarea corectă și fără echivoc a cerințelor aferente prelucrării datelor cu caracter personal.

De menționat că Republica Moldova înregistrează în prezent o deficiență majoră de reglementări care să rezoneze cu reglementările dreptului comunitar european în materie de protecție a datelor cu caracter personal și care să ofere o protecție sigură persoanelor în privința prelucrării datelor cu caracter personal și respectării dreptului la inviolabilitatea vieții private. În acest sens, este necesar ca Republica Moldova să-și armonizeze cadrul juridic intern la prevederile europene privind protecția datelor cu caracter personal, și anume, la prevederile Regulamentului (UE) 2016/679 și Directivei (UE) 2016/680.

Această armonizare legislativă este necesară pentru a asigura linia de ascensiune a protecției datelor cu caracter personal, cât și pentru a asigura în continuare o respectare autentică a drepturilor subiecților datelor cu caracter personal, dar și un teritoriu securizat juridic pentru operatorii de date cu caracter personal.

De menționat că adoptarea noilor reglementări la nivel național pe domeniul protecției datelor cu caracter personal va contribui la realizarea angajamentelor asumate de către Republica Moldova în raport cu Uniunea Europeană și, eventual, de recunoaștere a nivelului adecvat de protecție a datelor cu caracter personal în Republica Moldova, care va genera un spectru larg de beneficii, printre care: sporirea credibilității statului, consolidarea strategiei economice, dezvoltarea mediului de afaceri, atragerea investițiilor etc.

O altă problemă care urmează a fi reliefată este criză instituțională profundă cu care se confruntă CNPDCP pe parcursul ultimilor ani, condiționată de fluctuația majoră a cadrelor din motivul salariului neatractiv în raport cu competențele, volumul și specificul activităților desfășurate.

Or, având în vedere faptul sporirii considerabile, pe parcursul ultimilor ani, a specificului și volumului activităților în care sunt implicați angajații CNPDCP, se impune în mod stringent și imperios consolidarea și asigurarea funcționării eficiente a autorității de supraveghere a conformității prelucrării datelor cu caracter personal.

Pentru a asigura exercitarea independentă a competențelor de care dispun, angajații CNPDCP trebuie să fie remunerați în mod corespunzător, deopotrivă cu alți angajați ai instituțiilor independente și să dispună de un salariu egal cu cel existent în autoritățile ce intră în sfera de activitate a CNPDCP, fiind supuse verificării din partea CNPDCP pe aspectul legalității prelucrării datelor cu caracter personal.

În scopul remedierii crizei instituționale existente, CNPDCP a înaintat pe parcursul anilor multiple demersuri prin care a solicitat majorarea nivelului de salarizare a angajaților instituției vizate, care au fost expediate către Ministerul Finanțelor, Parlamentul RM și Prim-ministrul RM. Aceste solicitări nu au fost luate în considerare la elaborarea proiectelor Legii bugetului de stat pentru anii 2020, 2021, 2022, 2023.

Accentuăm faptul că, potrivit pârghiilor de competență reglementate de actele legislative de profil, CNPDCP este investit cu competențe de control pe segmentul prelucrării datelor cu caracter personal cum ar fi în cadrul:

- acțiunilor de prevenire și investigare a infracțiunilor, punerii în executare a sentințelor de condamnare a altor acțiuni din cadrul procedurii penale sau contravenționale în condițiile legii;
- operațiunilor de prelucrare a datelor cu caracter personal vizând starea de sănătate și celor aferente datelor ADN, datelor dactiloscopice etc. efectuate în formă automatizată (prin intermediul bazelor de date/sisteme informaționale) și/sau manuală;
- acțiunilor vizând utilizarea mijloacelor video în spațiile publice și private, or, extinderea și dezvoltarea tot mai vertiginoasă a tehnologiilor din acest domeniu este în măsură să aducă atingere gravă drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanelor fizice;
- acțiunilor de verificare a măsurilor tehnice și organizatorice corespunzătoare în vederea protejării securității serviciilor prestate de furnizorii de servicii de comunicații electronice;
- acțiunilor de verificare a legalității postării/publicării și diseminării datelor cu caracter personal în mediul on-line;
- operațiunilor de accesare/vizualizare/utilizare a datelor cu caracter personal stocate în diferite sisteme informaționale de evidență, automatizate și/sau manuale etc.

Or, urmează a reliefa că arealul competențelor CNPDCP este poate cel mai vast ținând cont de faptul că date cu caracter personal sunt prelucrate de toți operatorii de date, fie din domeniul public sau privat, de persoane fizice și juridice, iar practica demonstrează că amploarea prelucrărilor de date cu caracter personal este tot mai complexă și mai diversificată, inclusiv de/prin metode și posibilități inovative.

De menționat că, nivelul mic de salarizare a angajaților CNPDCP creează o problemă severă de tip lanț, și anume, fluctuația majoră a cadrelor, ceea ce perturbază semnificativ activitatea CNPDCP. În acest sens, notăm că în ultimii ani, CNPDCP s-a confruntat cu o fluctuație severă de personal.

Astfel, pe parcursul anului 2021 au demisionat 12 persoane, iar pe parcursul anului 2022 - 13 persoane, dintre care în fiecare an câte 10 fiind din subdiviziunile care desfășoară activitatea de

bază a CNPDCP, antrenate în efectuarea de investigații/controale asupra conformității prelucrării datelor cu caracter personal și în acțiuni de prevenire/monitorizare.

Ținem să menționăm că, marea majoritate a persoanelor care au demisionat în perioada anilor 2020 - 2022, au fost încadrați la muncă în alte autorități publice unde salariul este mult mai atractiv, cum ar fi: Autoritatea Națională de Integritate, Centrul Național Anticorupție, Serviciul Vamal etc. Or, este de reiterat că fluxul de personal a fost și este cauzat de nivelul precar de salarizare în raport cu complexitatea și volumul activităților.

Cifrele indicate supra ar putea părea a fi neînsemnate (în cazul unor instituții cu număr mare de angajați), dar, raportat la numărul de personal al CNPDCP (potrivit statutului de personal – 45 unități), în special al angajaților antrenați în efectuarea de investigații/activități de bază ale autorității (potrivit statutului de personal – 27 unități, la finele perioadei de raportare activau 17 persoane), cifra persoanelor demisionate este dramatică (în perioada 2021-2022 – 20 persoane demisionate). Această realitate este și mai agravantă în contextul lipsei specialiștilor calificați pe domeniul protecției datelor cu caracter personal, or, pentru un nou angajat este necesară o perioadă de formare/instruire profesională în domeniu de mai mult de un an de zile. Urmare a recrutării noilor angajați, CNPDCP investește resurse financiare, logistice, umane, care ulterior nu se justifică din motivul fluctuației accentuate a angajaților.

Pe parcursul ultimilor ani, în scopul suplinirii funcțiilor vacante din cadrul CNPDCP au fost desfășurate multiple concursuri de angajare, care nu s-au soldat cu rezultate din lipsa candidaților, în unele situații înregistrându-se chiar refuzuri de a se încadra la muncă după susținerea concursului, motivul fiind salariul neatractiv.

Cu atât mai mult, din același motiv, CNPDCP nu poate angaja și menține specialiști calificați în domeniul tehnologiilor informaționale, care sunt indispensabili în activitatea autorității reieșind din multiplele competențe care impun cunoștințe avansate în acest domeniu pentru a putea face față provocărilor actuale.

Urmează a fi reliefat că, majoritatea angajaților CNPDCP tind să se angajeze anume în cadrul autorităților publice cu nivel de salarizare mult mai mare decât cel al autorității de protecție a datelor.

Consecințe ale nesoluționării problemei privind sporirea gradului de salarizare a angajaților CNPDCP sunt: demotivarea angajaților, plecări masive a angajaților din cadrul instituției, mărirea spectrului de activități per angajat din motivul numărului mic de angajați, perturbarea climatului emoțional în rândul acestora, destabilizarea relațiilor de muncă a angajaților existenți din cadrul CNPDCP, destabilizarea capacității instituționale, pierderea memoriei instituționale, incapacitatea CNPDCP de a răspunde solicitărilor și de a-și realiza competențele reglementate de lege etc.

În sensul celor exprimate supra, este stringentă remediarea crizei instituționale din cadrul CNPDCP prin pârghii legislative care să garanteze un nivel adecvat de salarizare a angajaților instituției vizate. În caz contrar, se reliefează asupra perturbării crase a procesului de exercitare a competențelor CNPDCP în a garanta și proteja dreptul la inviolabilitatea vieții private și dreptul la protecția datelor cu caracter personal a cetățenilor Republicii Moldova, drept care vizează absolut toți cetățenii, indiferent de statut social, funcție, apartenență politică, etc.

Efectuând o sinteză a problemelor cu care se confruntă CNPDCP - de ordin legal, instituțional, de percepție și de aplicabilitate, care necesită soluționare stringentă întru depășirea stagnării domeniului protecției datelor cu caracter personal la nivel național și care, în mare parte, sunt reflectate detaliat în conținutul prezentului raport, pot fi enumerate următoarele:

- ✓ **neconcordanța între cadrul legal național și reglementările existente la nivel european în domeniul protecției datelor cu caracter personal;**
- ✓ **nivelul discriminatoriu al salarizării funcționarilor din cadrul CNPDCP** în raport cu cel prevăzut pentru alte organe de control cu statut similar și care, ținând cont de specificul activității desfășurate ce prezumă indubitabil prelucrarea datelor cu caracter personal, sunt supuse verificării legalității prelucrării datelor de către CNPDCP;
- ✓ **fluctuația cadrelor** și insuficiența/lipsa la nivel național a specialiștilor calificați în domeniul protecției datelor cu caracter personal;
- ✓ **numărul mic de angajați în raport cu specificul și volumul tot mai mare de lucru**, în special în subdiviziunile de bază ale autorității: Direcția generală supraveghere și conformitate și Direcția juridică, mai ales în contextul în care aceiași angajați examinează petiții, participă la elaborarea și avizarea proiectelor de acte normative, efectuează controale/investigații ale conformității prelucrării datelor cu caracter personal, realizează atribuțiile de agent constator, participă în calitate de formatori la instruirii, reprezintă CNPDCP în instanțele de judecată în ordine de contencios administrativ și în ordinea procedurii contravenționale, fără fi create/asigurate și mecanisme instituționale fiabile întru realizarea sarcinilor prescrise;
- ✓ **inexistența garanțiilor corespunzătoare pentru colaboratorii CNPDCP** în ceea ce privește riscurile generate de activitatea de control și acțiunile de imixtiune a unor organe de drept supuse controlului din partea CNPDCP, având scopul de a intimida angajații CNPDCP, inclusiv prin fabricarea de dosare;
- ✓ **ineficiența și insuficiența pârghiilor coercitive pentru prelucrarea ilegală a datelor cu caracter personal**, motivul fiind caracterul dublu, contradictoriu și susceptibil a procedurilor de examinare a constatărilor rezultate în urma verificării legalității prelucrării datelor cu caracter personal, manifestat prin dublarea examinării în instanțele de judecată, în aceeași perioadă, a acelorași acte și constatări emise de CNPDCP, atât în ordine de contencios administrativ cât și în procedură contravențională (informația detaliată reflectată la capitolul Activitatea de reprezentare în instanțele de judecată);
- ✓ **utilizarea abuzivă a prevederilor legale din domeniul protecției datelor cu caracter personal**, în special de către reprezentanții autorităților publice, la pretinsa argumentare a refuzului în prezentarea informațiilor solicitate prin prisma realizării dreptului de acces la informație;
- ✓ **numărul mare a operațiunilor de accesare a datelor cu caracter personal stocate în resursele informaționale automatizate de stat cu utilizarea tehnologiei SIC „Acces-Web” și COI, ceea ce crează dificultăți la identificarea utilizatorului ce a accesat datele cu caracter personal și, respectiv, a scopului și temeiului legal al accesării, or, la caz, survine necesitatea asigurării acordării accesului la registrele/sistemele informaționale gestionate de Agenția Servicii Publice doar prin intermediul serviciului electronic guvernamental de autentificare și control al accesului (MPass).**

Obiectivele CNPDCP pentru anul 2023, se rezumă în esență la întreprinderea acțiunilor de rigoare în vederea remedierii preocupărilor reliefate supra. Astfel, obiectivele de bază trasate pentru perioada imediat următoare, dar fără a se limita la cele descrise în continuare, se vor centra în vederea asigurării:

- ✓ **conformării cadrului legal național din domeniul protecției datelor cu caracter personal la reglementările noi existente la nivel european**, prin aprobarea de către Parlamentul Republicii Moldova a proiectelor de legi: privind protecția datelor cu caracter personal și privind Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal;

- ✓ **ridicării nivelului de salarizare a funcționarilor din cadrul CNPDCP**, racordat celui prevăzut pentru alte organe de control cu statut similar, care, ținând cont de specificul activității desfășurate ce prezumă indubitabil prelucrarea datelor cu caracter personal, sunt supuse verificării legalității prelucrării datelor de către CNPDCP;
- ✓ **majorării efectivului limită de personal** a Autorității naționale de control a prelucrărilor de date cu caracter personal, **în raport cu volumul de lucru și competențele atribuite CNPDCP**;
- ✓ realizării în continuare a sarcinilor ce derivă din Planul de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană;
- ✓ continuării și amplificării acțiunilor de **sensibilizare a societății privind importanța domeniului protecției datelor cu caracter personal**, atât din perspectiva respectării/cunoașterii drepturilor subiecților de date, cât și asigurării exercitării obligațiilor aferente operatorilor de date cu caracter personal;
- ✓ contribuiri la **ridicarea nivelului de interpretare corectă și aplicare conformă a prevederilor legale din domeniul protecției datelor cu caracter personal** de către actorii implicați în prelucrarea datelor cu caracter personal, inclusiv prin asigurarea echilibrului între prevederile legale aferente drepturilor de acces la informație, libertății de exprimare și protecției datelor cu caracter personal;
- ✓ sensibilizării partenerilor de dezvoltare în realizarea proiectelor comune, în vederea asigurării nivelului adecvat de protecție a datelor cu caracter personal în Republica Moldova.